

Med ansvar för din pension

Ilmarinens årsredovisning och företagsansvars- rapport 2021

ILMARINEN

1 Vi tryggar din försörjning

Vad behöver du känna till om pensionssystemet i Finland? Vi redogör för hur vi arbetar för ditt bästa och sköter ditt pensionsskydd i Ilmarinen.

2 Med i arbetslivets brytningskede

Hur förändras arbetslivet och hurdant stöd behövs det i olika skeden av yrkesbanan? Vi berättar också om arbetspensionstillväxten och hur Ilmarinen hjälper just dig. Här finns också en redogörelse för hur vi säkerställer att dina uppgifter är trygga hos oss.

3 Vi hjälper dig att upprätthålla arbetsförmågan

Hurdant skydd ger pensionsförsäkringarna för arbetstagare eller företagare i överraskande situationer redan under yrkesbanan? Vi redogör också för varför det lönar sig att se till arbetsförmågan i förebyggande syfte.

4 Pensionen i sikte

En hurdan höjdpunkt kan du vänta dig när du går i pension? Du får även information om dagens pensionstagare i ljuset av forskning.

5 Vi placerar ansvarsfullt

En ansvarsfull placering av pensionstillgångarna utgör en viktig del av vårt företagsansvar. Vårt mål är att placera pensionstillgångarna klimatneutralt fram till utgången av 2035.

6 Arbete för att trygga din pension

Vi redogör för hur vi sköter ditt pensionsskydd. Du får en uppfattning om våra handlingsätt och våra ansvarsfullhetsprinciper.

Ilmarinens GRI-index

Du får information om den tillämpade rapporteringsramen GRI Standards samt om våra KPI-mätare som styr vår arbete med ansvarsfullhet. Du kan även läsa den oberoende bekräftelserapporten.

Innehåll

1. Vi tryggar din utkomst	5
1.1 Pensionsskydd för dig.....	5
1.2 Ilmarinens år 2021.....	11
1.3 Verkställande direktörens översikt.....	12
2. Med i arbetslivets brytningskedje	14
2.1 Som arbetstagare tjänar du in pension genom ditt arbete..	14
2.2 Projektet Mielellään töissä – Ilmarinen 60 år.....	15
2.3 Pensionsförsäkringen för företagare – mer än bara pension	16
2.4 Dina uppgifter är trygga hos oss.....	17
3. Vi tryggar arbetsförmågan	21
3.1 Arbetsoförmåga är dyrt.....	21
3.2 Vi främjar arbetsförmågan	22
4. Du blir pensionstagare när du blir stor.....	26
4.1 Födelseåret bestämmer pensionsåldern – inkomsterna under din yrkesbana pensionsnivån	26
4.2 Det lönar sig att reda ut pensionsärendena i god tid	28

5. Vi placerar hållbart	31
Höjdpunkterna inom ansvarsfulla placeringar år 2021	32
5.1 Utmärkt år inom placeringen av pensionstillgångarna	33
5.2 Inhemskt ägande är viktigt, likaså internationell spridning..	36
5.3 Placeringsavkastning kräver risktagning – riskerna ska hanteras	37
5.4 Klimatfärdplanen styr mot klimatneutralitet	38
5.5 Vi beaktar de risker som klimatförändringen medför för placeringsverksamheten – TCFD-rapportering	40
5.6 Koldioxidavtrycket av placerade pensionstillgångar	43
5.7 Ökad transparens och rapportering – i framtiden även för biodiversitet.....	50
5.8 Taxonomin förbättrar bilden av hur väl placeringarna följer klimatmålen	52
5.9 Hållbarhetsanalysen i fokus	54
5.10 Rapportering om ansvarsfulla placeringar	54
5.11 En aktiv ägare	55
5.12 Inverkan på den byggda miljön.....	58
5.13 Beskattningen av pensionstillgångarna påverkar samhället.....	60

6. Arbete tryggar din pension	63
6.1 En tillförlitlig och transparent skötsel av pensionsskyddet .	63
6.2 Ett betydelsefullt arbete.....	68
6.3 Jämställdhet och likabehandling	71

Ilmarinens GRI-innehållsindex	76
--	-----------

Oberoende bestyrkanderapport.....	83
--	-----------

Vi tryggar din utkomst

1. Vi tryggar din utkomst

År 2021 präglades av coronapandemin som inverkade på människornas och företagens vardag. Samtidigt var den ekonomiska tillväxten stark och pensionstillgångarna gav en utmärkt avkastning, vilket tryggade både de löpande och framtida pensionerna. Bland alla förändringar är din morgondag fortfarande aktuell för oss.

1.1 Pensionsskydd för dig

Alla som arbetar i Finland omfattas av det lagstadgade arbetspensionssystemet. Pension inflyter av den pensionsavgift som uppbärs av arbetstagarnas löner och företagarnas arbetsinkomst. En del av ArPL-pensionsavgiften fonderas för utbetalningen av löpande och framtida pensioner.

Arbetspensionen är mycket mer än enbart ålderspension som betalas efter avslutad yrkeskarriär. Invalidpension ger trygghet om arbetsförmågan försvagas redan i arbetslivet. Efterlevandepension ger den efterlevande och barnen trygghet i händelse av att den anhöriga avlider.

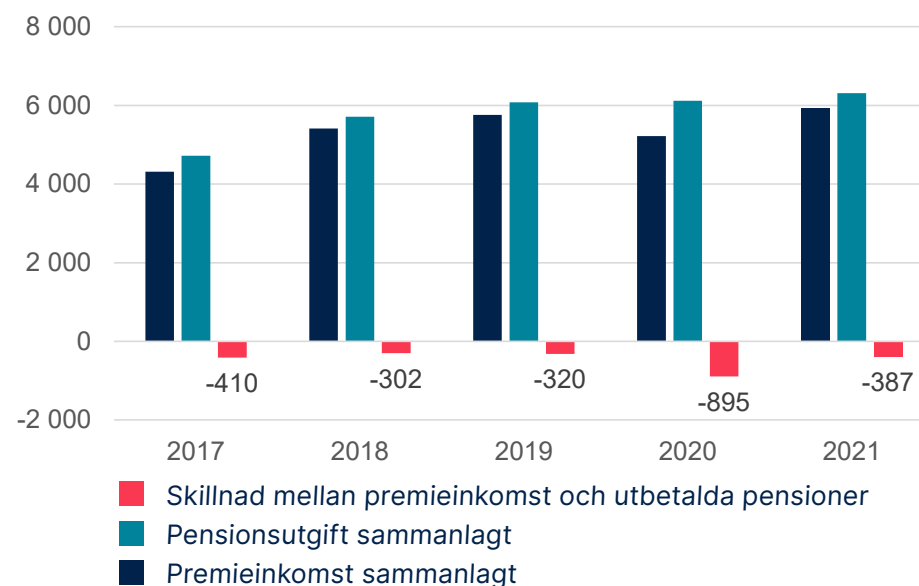
Via pensionstillgångarna som fonderats alltsedan 1960-talet är arbetspensionssystemet en viktig del av den finländska finansmark-

naden. Största delen av tillgångarna har emellertid placerats utomlands, vilket innebär att vår verksamhet också är global.

Fonderingen av arbetspensionstillgångarna påminner också om att arbetspensionssystemet är fast knutet till fortlevnaden över generationer. År 2021 ökade nativiteten något från året innan, men var fortfarande på en historiskt låg nivå. Man kan inte räkna med att finansieringen av framtida pensioner ska stöda sig på samma nativitetsnivå som i antagandena under tidigare årtionden.

Nativiteten är vid sidan av sysselsättnings- och löneutvecklingen en av de viktigaste faktorerna som inverkar på hur mycket pengar som inflyter för pensionsutbetalning i framtiden. En annan faktor som medverkar till befolk-

Skillnaden mellan premieinkomsten och pensionsutgiften, miljoner euro

De arbetspensionsavgifter som vi samlar in under året används i huvudsak för betalningen av löpande pensioner. De som nu arbetar betalar de nuvarande pensionstagarnas pensioner. Detta kallas för delningssystemet. Den som betalar pensionsavgift intjänar pension åt sig själv, vilken utbetalas senare enligt samma princip.

Med premieinkomst avses den arbetspensionsavgift som insamlas av utbetalda löner och företagarnas arbetsinkomster under året. Pensionsutgiften är å sin sida det totala beloppet pensioner som vi utbetalar. Premieinkomsten har sedan 2012 varit mindre än pensionsutgiften, vilket innebär att vi behövt avkastning på pensionstillgångarna för pensionsutbetalningen.

ningsmängdens utveckling är särskilt arbetsrelaterad invandring. Den centrala frågan utöver dessa är hur stor andelen arbetsföra är i relation till antalet pensionstagare och mer omfattande vilken försörjningskvoten är i samhället.

I egenskap av arbetspensionsförsäkringsbolag är vi en del av det sociala trygghetssystemet i Finland. Vi erbjuder lagstadgade och obligatoriska pensionsförsäkringar för arbetstagare och företagare som arbetar i Finland. Arbetspensionen tryggar utkomsten i olika livsskeden. (GRI 102-2, 102-4, 102-6)

Vi ansvarar för totalt över 1,1 miljoner personers pensionskydd. Vi är ett ömsesidigt bolag, dvs. bolaget ägs av kunderna: försäkringstagarna och de arbetstagare som är försäkrade i bolaget. Kunder är också alla pensionstagare. Vi har två produkter, pensionsförsäkring för arbetstagare, dvs. ArPL och pensionsförsäkring för företagare, dvs. FöPL. Båda försäkringarna ger trygghet förutom för pensionstiden även vid eventuell arbetsoförmåga och i händelse av familjeförsörjarens död. (GRI 102-5)

Vi placerar de gemensamma

pensionstillgångarna på över 60 miljarder euro ansvarsfullt för att trygga finansieringen av löpande och framtida pensioner. Placeringarna har allokerats på exempelvis aktier och obligationer runt om i världen. Som en del av placeringsverksamheten låter Ilmarinen bygga bostäder och affärsfastigheter som bolaget hyr ut. I Ilmarinens placeringsverksamhet ingår bland annat också att bevilja företagsfinansiering genom lån. Som en del av skötseln av den lagstadgade arbetspensionsförsäkringen erbjuder vi även arbetspensionsrehabilitering. (GRI 102-2)

Större stabilitet i finansieringen av pensionssystemet

På hösten publicerades professor Torben M. Andersens utvärdering av pensionssystemet i Finland, vilken beställdes av Pensionsskyddscentralen. I utvärderingen ansågs pensionssystemet fungera väl och Finlands situation konstaterades vara tämligen god i internationell jämförelse. Även utmaningar identifierades.

De viktigaste ärendena som lyftes fram ansluter sig till den finansiella hållbarheten, regleringen av placeringsverksamheten och risken för att inkomstskillnaderna mellan pensionstagarna ska öka. Rapporten stärkte bilden av behovet att höja pensionsavgifterna under kommande årtionden. I rapporten rekommenderades ett så snabbt reagerande som möjligt så att den behövliga korrigeringsrörelsen och inverkan på jämställdheten mellan generationer ska vara så små som möjligt.

Ett viktigt tema i rekommendationerna var de s.k. automatiska stabilisatorernas roll. Med automatiska stabilisatorer avses någon form av beslutsregel där pensionsförmånerna eller avgiftsnivån binds till en variabel som inverkar på systemets finansiella balans. Ett exempel på en sådan är livslängdskoefficienten som används inom det finska pensionssystemet.

De automatiska stabilisatorerna är teoretiskt lockande mekanismer. Skuggsidan är att de kan överföra riskerna från pensionssystemet på enskilda försäkrade eller pensionstagare. Likväl lönar det sig att utreda mekanismerna, t.ex. med tanke på den objektivitet som de medför. Det är lockande att vi som ett folk starkare skulle uppleva att vi sitter i samma båt då det gäller sysselsättningen och skapandet av förutsättningar för sysselsättning. Om exempelvis de pensionsförmåner som löntagarna tjänar in mer direkt skulle vara kopplade till antalet sysselsatta, kunde eventuella åtgärder för att förbättra sysselsättningen vara politiskt lättare att genomföra.

MATIAS KLEMELÄ
ekonomi- och riskhanteringsdirektör

Våra viktigaste hållbarhets-teman:

- Smidigt och tillförlitligt pensionsskydd
  - Vi placerar hållbart
  - Öppet och transparent
  - Ett meningsfullt arbete
- [Läs mer om de viktigaste hållbarhetstema på sidan 68.](#)

Projektet Mielellään töissä – finländskt arbetspensionsskydd i 60 år

År 2021 firade vi 60-årsjubileum som arbetspensionsbolag och samarbetspartner inom det finländska arbetslivet. Jubileumsårets tema var att stöda de unga att förankras i arbetslivet och att därigenom förlänga yrkesbanorna.

Läs mer om vår kampanj som stöder förankringen av unga i arbetslivet på ilmari-nen.fi/mielellaan-toissa (endast på finska).

Ilmarinens strategi (GRI 102-16): Den mest tilltalande samarbetspartnern i arbetslivet

Den mest tilltalande samarbetspartnern i arbetslivet – ansvarsfullt för dig

Ett bättre arbetsliv

MEDARBETARUPPLEVELSER
Vi uppnår gemen-samma framgångar genom kompetens-utveckling

Bland de bästa arbets-platserna i Finland

De bästa lösningarna och service-upplevelserna

SERVICEUPPLEVELSER
Vi agerar kundorienterat och främjar arbetsförmågan

De bästa placerings-intäkterna

SOLVENS
Vi placerar pensions-medlen på ett lönsamt, betryggande och ansvarsfullt sätt

Det effektivaste arbetspen-sionsbolaget

EFFEKTIVITET
Vi digitaliserar våra serviceprocesser och förbättrar vår verksam-het kontinuerligt

TILLVÄXT
Vi växer lönsamt i takt med våra kunder

Lönsam och snabbare tillväxt än på marknaden

Vår grundläggande uppgift är att sköta våra kunders arbetspensionsskydd

Öppet | Ansvarsfullt | Framgångsrikt tillsammans

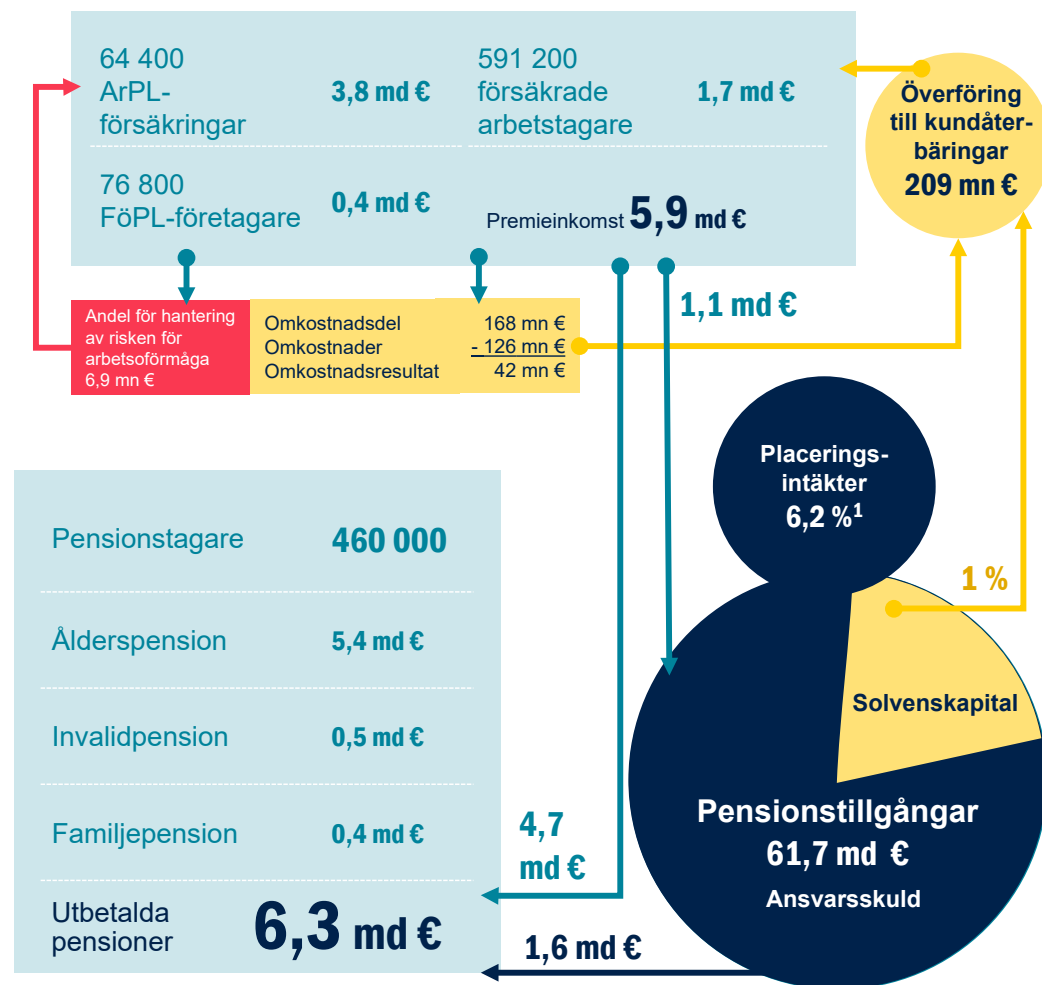
ILMARINEN

Vår vision är att vara den mest tilltalande samarbetspartnern i arbetslivet – ansvarsfullt för dig. Vårt långsiktiga mål är att vara en av Finlands bästa arbetsplatser, att erbjuda de bästa serviceupplevelserna och lösningarna inom branschen och att växa lönsamt och snabbare än marknaden. Vårt mål är att vara det effektivaste arbetspensionsbolaget med de bästa placeringsintäkterna inom branschen.

Samhällelig inkomstfördelningskalkyl (GRI 201-1, 201-2)

Samhällelig inkomstfördelningskalkyl, miljoner euro	2021	2020
Uppkomsten av resultatet		
Premieinkomst	5 922,0	5 220,5
ArPL, arbetsgivarens andel	3 824,8	3 225,5
ArPL, arbetstagarens andel	1 709,0	1 607,2
FöPL (företagare)	388,2	387,8
Upplösning av överföring till kundåterbärningar under föregående år	55,4	163,4
Nettointäkter av placeringsverksamheten exkl. rörelsekostnader	8 126,7	3 561,9
Övriga intäkter och kostnader	0,1	0,0
Intäkter sammanlagt	14 104,1	8 945,9
Inkomstfördelning		
Till pensionstagare	-6 309,12	-6 115,55
ArPL-pensionstagare	-5 902,08	-5 700,58
FöPL-pensionstagare	-407,04	-414,96
Avsättningar för framtida pensioner	-1 678,7	-1 612,4
Avsättningar för framtida risker	-5 721,2	-1 001,1
Buffert för fluktuationer i placeringsintäkterna	-5 721,2	-1 001,1
Buffert för fluktuationer i försäkringsrörelsens resultat	0,0	0,0
Kundåterbärningar	-209,4	-55,4
Överförs för kundåterbärningar följande år	-209,4	-55,4
Personalkostnader	-61,2	-61,6
Övriga tjänsteleverantörer	-114,5	-96,8
Källskatt	-10,1	-3,1
Ränta på garantikapital	0,0	0,0
Donationer	-0,1	-0,1
Inkomstfördelning sammanlagt	-14 104,1	-8 945,9

Vi sköter över 1,1 miljon finländares arbetspensionsskydd

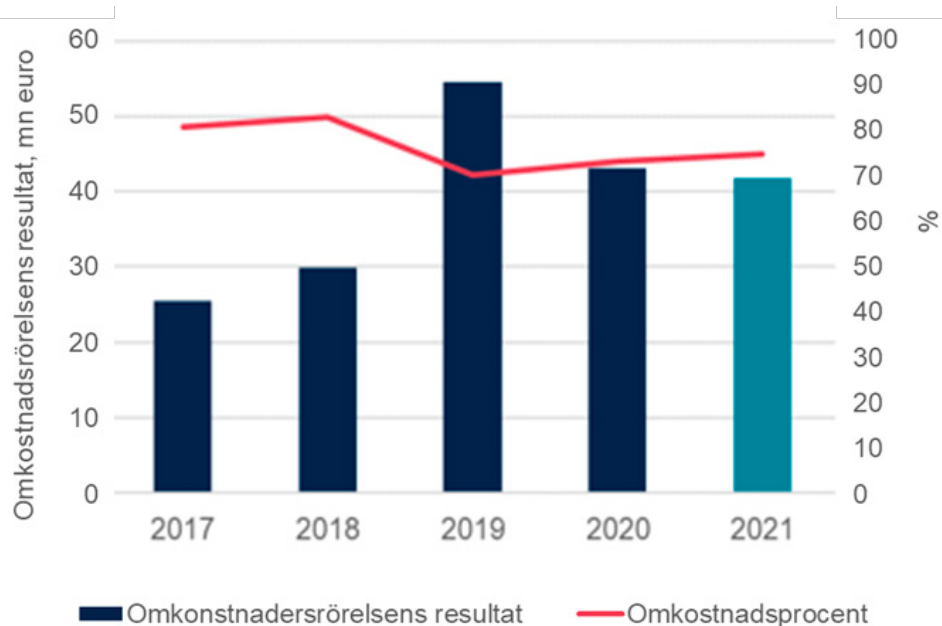
Inkomstfördelningskalkylen visar vilka penningflöden som vår verksamhet består av. Ett arbetspensionsbolag producerar inte vinst för sina ägare, eftersom de tillgångar som inflyter av pensionsavgifterna är avsedda för verkställandet av pensionsskyddet.

1) Den långsiktiga avkastningen på placeringarna räknat fr.o.m. 1997 är 6,2 procent, vilket motsvarar en realavkastning på 4,6 procent.

Kostnadseffektiv skötsel av pensionsskyddet, KPI 2

Resultat av omkostnadsrörelsen, omkostnadsprocent och driftskostnader 2017–2021

Kostnadseffektivitet är en av de viktigaste mätarna av vår verksamhet. All vår verksamhet finansieras med arbetspensionsavgiftens omkostnadsdel med undantag för placeringen av pensionstillgångarna. Kostnaderna för placeringsverksamheten täcks med intäkterna från placeringsverksamheten.

Omkostnadsdelens storlek är beroende av två faktorer: den lönesumma som våra kunder betalar till sina arbetstagare under året och omkostnadstariffen. Under 2020 och 2021 orsakade coronapandemin ekonomiska fluktuationer och ledde till ett minskat antal arbetstagare. Således minskade också de löner eller den lönesumma som våra kundföretag betalade. Omkostnadstariffen fastställer hur stor procent av lönesumman som är sådan omkostnadsdel som är avsedd för vår verksamhet. Tariffen sänktes senast åren 2017 och 2020. Ur arbetsgivarens synvinkel betyder en tariffsänkning att arbetspensionsavgiften är något lägre än tidigare.

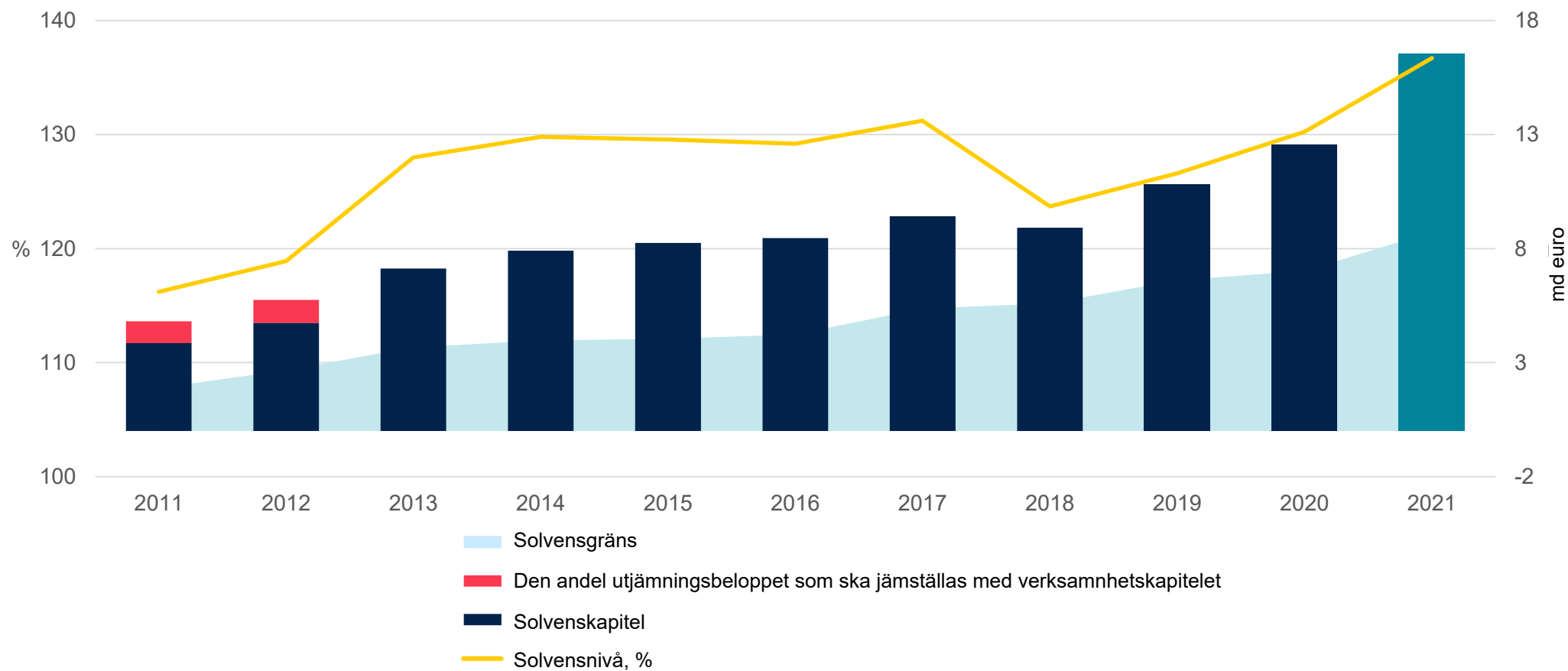
Kostnadseffektiv hantering av pensionsskyddet (KPI 2)

Miljoner euro	2021	2020
Omkostnadsprocent, %	75	73
Resultat av omkostnadsrörelsen	42	43
Totala rörelsekostnader	176	158

Minskningen i lönesumman och den lägre omkostnadstariffen innebär även en minskning av resultatet av omkostnadsrörelsen och omkostnadsprocenten, fastän vi effektiviserat vår verksamhet och använt en mindre penningssumma än under tidigare år. Resultatet av omkostnadsrörelsen uttrycker skillnaden mellan omkostnadsinkomsten och de omkostnader som täcks med den. Omkostnadsprocenten är omkostnadernas andel av den omkostnadsdel som vi erhåller. Ju mindre omkostnadsprocenten är, desto större är den omkostnadsdel som vi kan återbetala till våra arbetsgivarkunder. På så sätt medverkar vi till att minska arbetsgivarnas kostnader för arbetspensionssystemet och därigenom även sysselsättningskostnaderna.

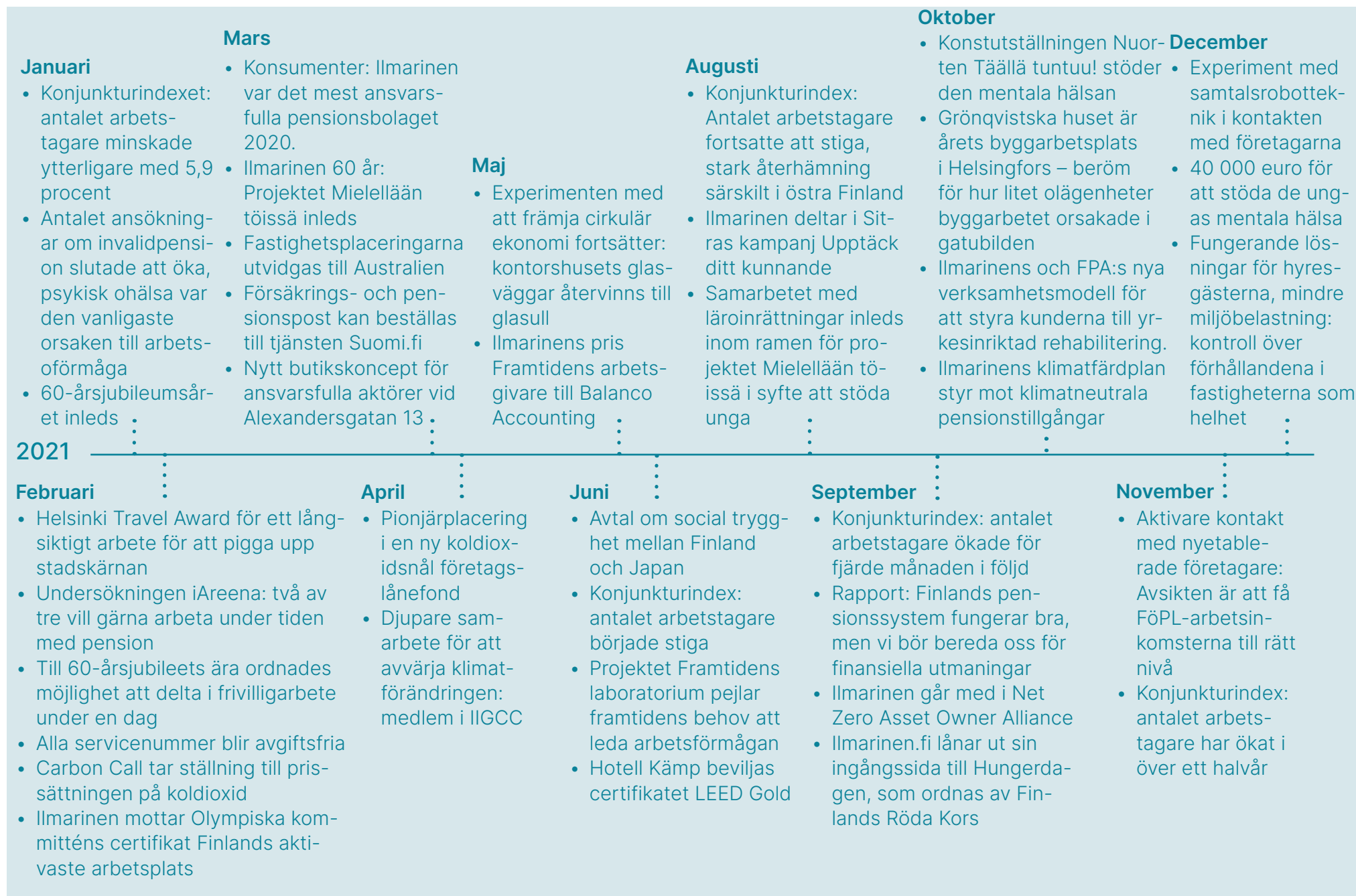
År 2021 innehöll omkostnaderna nedskrivningar av engångsnatur på immateriella tillgångar och inverkan av förändringen i avskrivningstiden med 18 miljoner euro. Beräknat utan nedskrivningar och förändringen i avskrivningstiden minskade omkostnaderna med 10 miljoner euro från året innan tack vare förbättrad kostnadseffektivitet i verksamheten.

Solvens

Solvensen beskriver vår förmåga att klara de risker som är förknippade med skötseln av pensionsskyddet och pensionstillgångarna. Således inverkar solvensen, dvs. vår förmåga att möta placeringsriskerna, också på hur mycket av överskottet från vår verksamhet som vi kan återbära till arbetsgivarna.

1.2 Ilmarinens år 2021

1.3 Verkställande direktörens översikt

För Ilmarinen var 2021 ett utmärkt år. Placeringsstillgångarna och solvenskapitalet ökade till rekordnivå och den starka utvecklingen inom kundanskaffningen fortsatte samtidigt som bolagets kostnadseffektivitet förbättrades ytterligare. Våra kunder gynnas av det utmärkta resultatet via rekordhög kundåterbärning på upp till 209 miljoner euro.

Avkastningsutvecklingen på placeringsmarknaden var stark särskilt tack vare den kraftiga kursstegringen på aktiemarknaden. Avkastningen på Ilmarinens placeringar till verkligt värde var 15,3 procent, dvs. 8,1 miljarder euro. Våra placeringsstillgångar ökade till nästan 61 miljarder euro och vår solvens stärktes. Premieinkomsten ökade också tack vare en ökning i kundernas lönesummor och en lyckad kundanskaffning.

Den första målperioden i vår strategi som uppdaterades 2019 löpte ut och resultaten är goda inom alla delområden. Vår solvens ligger klart över genomsnittet inom branschen. Vår kostnadseffektivitet har förbättrats betydligt och synergifördelarna av fusionen 2018 uppnåddes fullt ut.

Organisationen, företagskulturen, ledningssystemet och verksamhetsätten har förnyats och både personalupplevelsorna och kundernas serviceupplevelser har förbättrats. Utvecklingen av försäljningsresultatet och en stor andel varaktiga kunder visar att man litat på oss: det finns en vilja att bli kund och stanna som kund hos oss.

En väl genomförd strategi har gett oss möjlighet att se över kärnområdena och att ställa allt mer ambitiösa mål. En aktuell och levande strategi säkerställer att vi är redo att möta framtidens utmaningar. Vi vill även i fortsättningen vara den mest tilltalande samarbetspartnern i arbetslivet – ansvarsfullt för dig.

Vi hanterar riskerna av klimatförändringen genom att eftersträva klimatneutralitet inom placeringen av pensionstillgångarna fram till år 2035. Under året publicerade vi klimatfärdplaner för noterade aktier och inhemska fastigheter, i vilka det redogörs för etappmålen för de enskilda tillgångsklasserna samt för åtgärder och verktyg för hur målet om klimatneutralitet ska uppnås.

I december 2021 var det 60 år sedan Ilmarinen grundades. Målet med jubileumsårets projekt Mielellään töissä var att delta i

diskussionen om förebyggandet av utslagning bland unga och om att förankra de unga i arbetet samt att finna lösningar på hur de unga själva, läroinrättningarna och företagen kan stöda de unga att komma in i arbetslivet.

År 2021 var också ett starkt år med tanke på pensionssystemet. Pensionstillgångarna gav en mycket god avkastning och solvensen stärktes. Den genomsnittliga pensioneringsåldern steg med 6 månader till 62,4 år. Sysselsättningen bland de äldre förbättrades och andelen personer som gick i invalidpension sjönk till 17 500. I det fortsatta exceptionella läget på grund av corona är det emellertid inte möjligt att dra några tillförlitliga slutsatser om huruvida arbetsförmågan minskat mer bestående.

I ljuset av de goda resultaten är Finlands pensionssystem i utmärkt skick att möta de nya utmaningarna. Den ökade inflationen samt eventuella ändringar i ränte- och penningpolitiken skapar osäkerhet i ekonomin. Coronapandemin har hamnat i bakgrunden på grund av det snabbt förändrade geopolitiska läget i februari. Rysslands direkta angrepp mot Ukraina och de nya sanktionerna mot Ryssland skapar otrygghet inom ekonomin och säkerheten. Mest lidande

orsakas de människor som är mitt i kriget, men den ökade osäkerheten syns också i finländarnas ekonomi både på kort och lång sikt.

Vårt pensionssystem behöver också utvecklas hela tiden. Den åldrande befolkningen och den låga nativiteten medför utmaningar för en hållbar finansiering av pensionssystemet. Därför är det viktigt att hitta metoder för att stärka sysselsättningen och förlänga yrkesbanorna, att skapa en befolkningspolitik som stöder nativiteten och att underlätta arbetsrelaterad invandring. Genom att utveckla solvensregleringen bör det säkerställas att pensionsanstalternas på lång sikt kan eftersträva bästa möjliga avkastning på pensionstillgångarna, vilket för egen del dämpar behovet av att höja pensionsavgifterna.

Jouko Pölönen
verkställande direktör, Ilmarinen

A woman with short grey hair, wearing large headphones, is sitting in a modern office chair. She is holding a laptop in front of her, which is completely blacked out. The background shows a whiteboard with some faint blue and red markings, and a window with a view of a city. The overall atmosphere is professional and focused.

Med i arbetslivets brytningsskede

2. Med i arbetslivets brytningsskede

Både som företagare och arbetstagare deltar du i skötseln av ditt pensionsskydd. Din roll inverkar emellertid på från vilken synvinkel du betraktar pensionsskyddet.

Då du är arbetstagare eller företagare tjänar du in egen pension. Som arbetsgivare sköter du om att pensionsavgifterna för dina arbetstagare blir betalda och att pension tillväxer. Vi stöder er alla att uppnå dessa mål: genom att stöda förebyggandet av arbetsoförmåga hjälper vi våra kunder att trygga sin utkomst nu och i framtiden.

2.1 Som arbetstagare tjänar du in pension genom ditt arbete

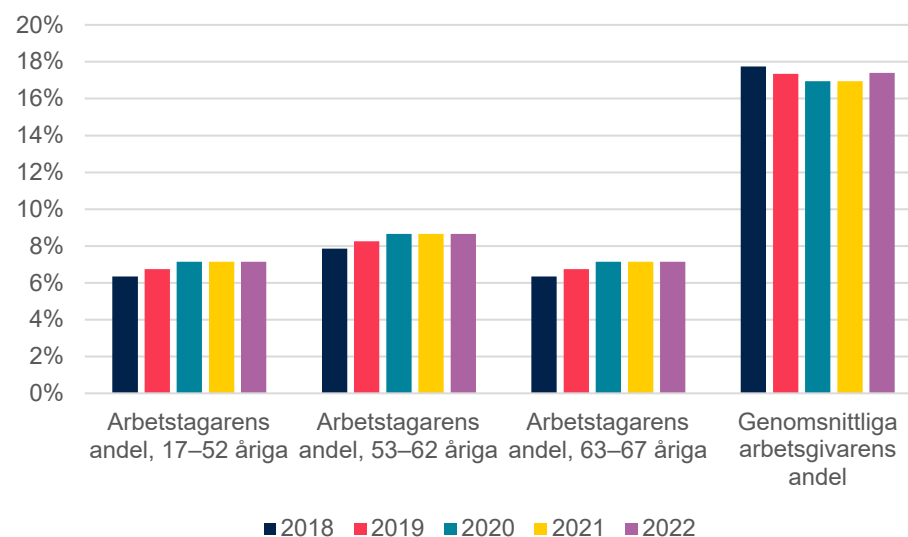
Visste du att börjar tjäna in arbetspension genast från den första lönen?

Det sker givetvis inom vissa ramvillkor. Pension tillväxer om du har fyllt 17 år och ännu inte är över 68 år. Om du däremot är företagare börjar du tjäna in pension vid 18 års ålder.

Grundidén inom det finländska arbetspensionssystemet är att var och en tjänar in sin egen pension genom sina inkomster. Utöver detta tillväxer pension också för studier som leder till examen, för vissa sociala förmåner och för vårdledighet för vård av barn under tre år. Under moderskaps-, faderskaps- eller föräldraledigheter tjänar du in pension enligt dina inkomster, eller i själva verket mer än så: årsinkomsten som ligger till grund för beräkningen höjs med 21 procent.

I vår webbtjänst får du mer information om din framtida pension redan under yrkesbanan. I arbetspensionsutdraget kan du granska vilka anställningar som gett pension och hur mycket. Om du är i början av din yrkesbana, är din intjänade pension nästan utan tvekan liten. Kom ihåg att pension tillväxer under hela yrkesba-

ArPL-grundavgift av lönen, %

År 2021 var arbetspensionsavgiften i genomsnitt 24,4 procent av lönen. Arbetspensionsavgifterna varierar tämligen lite från år till år.

Arbetsmarknadsorganisationerna förhandlar om dem varje år. Utifrån förhandlingsresultaten utarbetar försäkringsmatematikerna i arbetspensionsbolagen en ansökan med förslag till avgifter för följande år. Avgifterna fastställs av social- och hälsovårdsministeriet (SHM). Arbetsgivarens avgift är genomsnittlig, eftersom avgiften för stora arbetsgivare exempelvis är beroende av de invalidpensioner som beviljas företagets arbetstagare. Även arbetspensionsbolagens kundåterbearringar inverkar på hur stor den slutliga avgiften är. Under 2022-2025 inverkar den tillfälliga nedsättningen av avgiften på grund av coronapandemin år 2020 på avgiften. Arbetsgivarens avgift var 14,35 procent under tiden 1.5-31.12.2020.

SHM föreslår att den omkostnadsdel som ingår i arbetspensionsförsäkringsavgiften fastställs enskilt i de olika bolagen från och med 2023. Denna ändring har förberetts under en lång tid och förbättrar transparensen och förtydligar kostnaderna för skötseln av försäkringen. Ändringen väntas öka pensionsanstaltarnas kostnadskonkurrens och starkare sporra till att effektivisera verksamheten.

nan. Det lönar sig således att allt emellanåt granska att din arbetsgivare har skött sina skyldigheter vad gäller pensionskyddet

[Granska ditt arbetspensionsutdrag](#)

2.2 Projektet Mielellään töissä – Ilmarinen 60 år

Under årens lopp har utmaningarna då det gäller att engagera arbetskraften förändrats. Särskilt bland unga växer antalet invalidpensioner oroväckande. Den viktigaste orsaken är ökad mental ohälsa. Utvecklingstrenden är ogynnsam både med tanke på pensionssystemet och hela samhället.

Det är viktigt att de unga kommer in i arbetslivet både med tanke på individen, pensionssystemet och hela samhället. Således var det naturligt för oss att välja stödjandet av de ungas förankring i arbetslivet och därigenom förlängningen av yrkesbanorna som tema för vårt 60-årsjubileumsår. I de workshops, skolbesök och speldagar som vi ordnade inom ramen för projektet Mielellään töissä nådde vi sammanlagt över 2 000 unga.

I projektet ville vi höra de unga samt öka kontakterna mellan företagen och de unga. Projektet resulterade bland annat i spelet Mielellään töissä för unga som är på väg ut i arbetslivet, i workshops och speldagar med studerande på andra stadiet, webbseminarier och utställningen Täällä tuntuu! som beskriver de ungas känslor och konstverk. Vi belönade också Framtidens arbetsgivare, som utöver affärstillväxt även har hjälpt unga att sysselsätta sig och att förankras i arbetslivet. På hösten tog vi också aktivt del i evenemanget Must x tuntuu! som ordnades av Mieli Psykisk Hälsa Finland rf:s lokalavdelning Pro Lapinlahti Mielenterveysseura.

Samarbetet med läroinrättningarna inkluderade en workshopsmodell som planerades av Nuorten Akatemia i samarbete med de unga samt Mielellään töissä-spelet, som utarbetades utifrån idéerna i de ungas idélaboratorier. I workshopparna som leddes av pedagogie studeranden och några frivilliga diskuterades arbetslivsfärdigheter och orkandet i positiv anda. Samtidigt fick de unga information om arbetspensionen och det finska arbetspensionssystemet.

Sammanlagt över 500 unga deltog i workshopparna runt om i Finland. Det genomfördes totalt över 20 skolbesök på sju olika orter. Spelet spelades på totalt 22 orter. Workshopparna fick ett gott mottagande både av de unga och lärarna: Av de unga uppgav 79 procent att de lärt sig något nytt och 82 procent uppgav att de skulle delta i en motsvarande workshop på nytt. Alla lärare

berättade också att de fått nya idéer för sitt arbete.

I läroinrättningarna på andra stadiet hade klasserna även möjlighet att spela Mielellään töissä-spelet självständigt. Spelet beställdes av totalt över femtio klasser år 2021 och det har redan nått över tusen unga i olika delar av Finland.

Jubileumsåret var en lämplig tidpunkt att diskutera teman som är viktiga både för pensionssystemet och för hela samhället och som vi arbetar med i Ilmarinen varje dag. Sjukpensionerna bland unga har ökat oroväckande under de senaste åren och orsaken är framför allt mental ohälsa. Därför vill vi delta i diskussionen om förebyggandet av utslagning bland unga och om förankringen av unga i arbetslivet samt vara med och finna lösningar på hur de unga själva, läroinrättningarna och företagen kan stöda de unga att komma in i arbetslivet. Diskussionen och arbetet fortsätter även efter jubileumsåret.

LIINA AULIN
kommunikationsdirektör

2.3 Pensionsförsäkringen för företagare – mer än bara pension

I motsats till arbetstagaren ansvarar företagaren helt och hållet för sin pensionsavgift. Pensionsavgiften för företagare fastställs enligt värdet på företagarens arbetsinsats, dvs. enligt arbetsinkomsten.

FöPL-försäkringen är grunden för företagarens pension och sociala trygghet. Den lagstadgade FöPL-försäkringen tryggar utkomsten vid ålderdom, i händelse av arbetsoförmåga eller familjeförsörjarens död. Den fastställda arbetsinkomsten ligger också till

grund för de dagpenningar som FPA utbetalar, t.ex. sjukdagpenning och föräldrapenning. Dessutom bestämmer arbetsinkomsten nivån på arbetslöshetsskyddet.

År 2021 syntes restriktionerna på grund av coronaläget i många företagares utkomst. Hos oss syntes detta exempelvis i att vi ingick ett rekordstort antal betalningsavtal på våren. Genom att ingå betalningsavtal på förhand kunde vi minska antalet betalningspåminnelser och antalet fakturor som överfördes till inkasso jämfört med det normala. Beloppet FöPL-avgifter som överfördes för utsökning ökade emellertid på våren, då indrivningen

av de avgifter som på avtalat sätt lämnades obetalda på grund av coronaläget år 2020 inleddes. Då också begränsningarna i lagstiftningen upphörde började antalet tyngre indrivningsåtgärder att öka på våren.

På våren kommunicerade vi intensifierat till våra företagskunder om den försäkrade FöPL-arbetsinkomstens betydelse för den sociala tryggheten under företagarens hela livstid.

I slutet av året preciserade vi förfarandet för fastställandet av arbetsinkomsten också genom att ta in nya villkor och frågor i den nya elektroniska ansökan om FöPL-försäkring. Den manuella handläggningen av ansökningar ökade ifråga om ansökningar där den föreslagna arbetsinkomsten var för låg i förhållande till rekommendationen. Den fastställda arbetsinkomsten kopplades allt kraftigare till den rekommenderade nivån inom företagets bransch.

I våra företagskunders arbetsinkomster syns en positiv utveckling av nivåerna. På hösten 2021 höjde företagarna sina arbetsinkomster oftare än de sänkte dem både betraktat i euro och i antalet gjorda ändringar. Andelen nyetablerade företagare med en mycket låg ar-

betsinkomst minskade också och deras medianarbetsinkomst ökade på hösten 2021 jämfört med våren 2021.

Arbetsinkomsten som ligger till grund för pensionsförsäkringen inverkar förutom på pensionstillväxten även på företagarens övriga sociala trygghet före pensioneringen. Arbetsinkomsten inverkar på de sjukdagpenningar och föräldraförmåner som FPA utbetalar, på arbetslöshetsskyddet samt på möjligheten att ta en olycksfallsförsäkring för företagare. Under coronapandemin har många företagare blivit tvungna att ansöka om exempelvis dagpenning vid smittsam sjukdom, vilken också fastställs utifrån arbetsinkomsten. Pensionsförsäkringen för företagare ger också företagaren en möjlighet att ta ut olika ledigheter vid familjetillökning. Företagare får samma föräldrapenningar från FPA som arbetstagare.

Ur arbetspensionslagstiftningens synvinkel avses med företagare de företagare som är skyldiga att teckna en försäkring enligt lagen om pension för företagare, dvs. en FöPL-försäkring, åt sig själva. FöPL är den enda försäkringen som är obligatorisk för alla företagare.

Pensionsuppgifterna anmäls till inkomstregistret

Inkomstregistret som togs i bruk 2019 samlar alla löneuppgifter på ett och samma ställe. Arbetsgivarna anmäler löneuppgifterna till inkomstregistret, varifrån vi och många andra samhällsinstitutioner får tillgång till dem. Sedan ingången av 2021 innehåller inkomstregistret även uppgifter om de pensioner som vi betalar till våra kunder och om andra sociala förmåner som de får.

Som företagare ska du ta en FöPL-försäkring senast sex månader från det att företagarkerksamheten inleddes med början från den dag när värdet på din arbetsinsats överstiger i lagen fastställd minimiarbetsinkomst.

Som nyetablerad företagare får du lättnader i betalningen av pensionsavgifterna. Varje ny företagare är berättigad till en rabatt på 22 procent på FöPL-avgiften under de första fyra företagaråren. Trots rabatten tillväxer pension och andra sociala förmåner på samma sätt som för andra företagare.

Omvälvningen i arbetslivet kräver en revidering av FöPL

Under de senaste åren har det funnits ett stort tryck på en ändring av företagarpensionen. Förtroendet för systemet är svagt bland företagarna. Det är vanligt med underförsäkring, dvs. att arbetsinkomsten fastställs till en för låg nivå. De genomsnittliga FöPL-arbetsinkomsterna har varit nedåtgående.

Behoven att förnya pensionslagstiftningen för företagare har bedömts i en arbetsgrupp vid social- och hälsovårdsministeriet. Revideringsbehovet bygger på

omvälvningarna inom arbetslivet och företagarkerksamheten, företagarnas svaga förtroende för pensionssystemet och ökningen av statens finansieringsandel. År 2021 koncentrerade sig arbetsgruppen särskilt på fastställandet av företagarnas arbetsinkomst och underförsäkring. Arbetspensionsbranschen önskar att det så snabbt som möjligt görs preciseringar i lagstiftningen så att definitionen av arbetsinkomst blir entydig.

Finansinspektionen, som utövar tillsyn över arbetspensionsbolagen, har också utrett på vilket sätt man inom branschen säkerställer att företagarnas arbetsinkomster fastställs enligt regleringen. I en temabedömning utvärderade Finansinspektionen också relevansen i den information som ges företagarna.

Vi har sett över våra förfaranden för fastställandet av arbetsinkomsten. På våren 2021 kommunicerade vi aktivt till våra företagarkunder om FöPL-arbetsinkomstens betydelse för den sociala tryggheten under företagarens hela livstid.

I slutet av året preciserade vi förfarandet för fastställandet av arbetsinkomsten genom att ta in nya villkor och frågor i den

nya elektroniska ansökan om FöPL-försäkring. Om en nyetablerad företagare ansökte om en arbetsinkomst som var lägre än rekommendationen, gjordes en mer omfattande manuell bedömning av arbetsinkomsterna av en expert.

I december testade vi framgångsrikt att öka kontakthållandet med företagarna med hjälp av samtalsrobotteknik. Syftet med experimentet var att väcka företagarna att begrunda sin arbetsinkomst och hur den inverkar på den sociala tryggheten och pensionen. Roboten ersatte inte, utan kompletterade, den personliga kontakten med företagarna.

Samtalsroboten nådde snabbt ut till en stor mängd företagare och resulterade i att flera hundra företagare höjde sin arbetsinkomst. Experimentet visade att

automatiserade samtal kräver omsorgsfull planering så att mottagaren av samtalet kan vara säker på att det inte är fråga om ett bluffsamtal.

2.4 Dina uppgifter är trygga hos oss

Vi behandlar tusentals kunders uppgifter varje dag. Om du t.ex. ansöker om yrkesinriktad rehabilitering eller invalidpension hos oss, överlåter du samtidigt uppgifter om ditt hälsotillstånd till oss. Sådana uppgifter är känsliga personuppgifter. Uppgifter som hänför sig till företagskerksamheten omfattas å sin sida av försäkringshemligheten.

Informationssäkerheten täcker allt som ansluter sig till behandlingen av uppgifter. De grundläggande kraven inom

Behöver du en FöPL-försäkring?

Gör testet på vår webbplats för att se om du behöver en FöPL-försäkring.

[Gå till testet](#)

Kundomsättning, arbetsgivare och företagare GRI 102-43

	2021	2020
NPS för webbtjänsten	48	35
NPS för telefontjänsten	74	72
NPS för försäkringstjänsten	47	29
NPS för pensionstjänsten	49	46

Vi skyddar dina personuppgifter (KPI 4)

	2021	2020
Anmälningar till dataskyddsombudet om dataskyddsskränkningar av personuppgifter, st.	8	2

Under 2021 skedde det inget omfattande informationsläckage i vår verksamhet. Vi mottog inte heller ett enda klagomål varken från myndigheter eller utomstående aktörer om att vi skulle ha brutit mot kundernas integritetsskydd eller tappat bort kunduppgifter. (GRI 418-1). På månadsnivå redovisade vi några enstaka dataskyddsavvikelser som närmast berodde på ett mänskligt fel. Vi behandlar dataskyddsavvikelserna i vår dataskyddskommitté. I samtliga fall begrundar vi hur situationen kan utvecklas för att undvika motsvarande i framtiden.

Tillfredsställelse med tjänsterna GRI 102-7

	2021	2020
Antalet ArPL-försäkrade	591 197	555 029
Antalet ArPL-försäkringar	64 436	69 386
ArPL-försäkringar och kundomsättning	97,3 %	97,2 %

FöPL-försäkringar (GRI 102-7)

	2021	2020
Företagare som tecknat en FöPL försäkring i Ilmarinen	76 781	76 147

För arbetstagare räknas pensionsavgifterna utifrån den utbetalda lönen, medan företagarnas pensionsavgifter grundar sig på arbetsinkomsten. För företagare fastställs en årlig arbetsinkomst som motsvarar företagarens arbetsinsats. Då arbetsinkomsten fastställs beaktar vi företagarens egen uppskattning av sin arbetsinkomst. Arbetsinkomsten kan skilja sig från den faktiska inkomsten som företagaren lyfter från företaget som förvärvs- eller kapitalinkomst. Arbetsinkomsten är ett kalkylmässigt värde på företagarens arbetsinsats: den borde motsvara den lön som företagaren skulle betala till en arbetstagare för samma arbete under ett år.

Eftersom du i egenskap av företagare är din egen arbetsgivare, ansvarar du själv för hela pensionsavgiften. Pensionsavgiften för företagare är ungefär på samma nivå som arbetstagarnas avgift, då man beaktar både arbetstagarens och arbetsgivarens andelar av avgiften. Som företagare kan du emellertid dra av pensionsavgiften i beskattningen, vilket inte är möjligt för en arbetstagare.

informationssäkerheten är att ha informationen i behåll, tillgänglig och i användningsdugligt skick, dvs. intakt och att skydda den från missbruk. Det innebär exempelvis att känsliga uppgifter i anslutning till invalidpensionsbesluten ska hållas hemliga för utomstående, men de ska samtidigt vara tillgängliga för utfärdandet av pensionsbeslut.

Informationssäkerhetsfrågorna utgör en viktig del av vårt arbete med att utveckla våra digitala tjänster. Detta gäller inte enbart arbetet för att uppfylla de tekniska kraven, t.ex. kryptering. De tekniska lösningarna fungerar endast om de personer som använder dem handlar på rätt sätt. Riskerna i anslutning till mänsklig verksamhet kan minskas med tekniska lösningar, men inte reduceras helt. Därför upprätthåller vi informationssäkerheten genom att regelbundet utbilda vår personal i att identifiera och avvärja risker. Vår datasäkerhetsarkitektur och våra datasäkerhetskontroller grundar sig på att säkerställa datasäkerheten i flera lager.

Under 2021 utvecklade och effektiviserade vi vår verksamhet i omfattande grad. Målet har varit att styra en så stor del som möjligt av kundernas kontakter till

nätet. De digitala tjänsterna har utvecklats både genom att utnyttja molntjänster och moderna teknologier.

Störst är informationssäkerhetsriskerna i det dagliga arbetet

Den ökade digitaliseringen i samhället och exempelvis utvidgat distansarbete har lett till att cyberriskerna kommit allt närmare vår vardag. Trenden har länge varit stigande och nu har cyberriskerna bestående tagits med bland organisationernas viktigaste risker.

Det är inte realistiskt att tro att det aldrig skulle uppstå dataskyddsincidenter. Enligt dataskyddsförordningen ska avvikelser rapporteras på tillbörligt sätt, de underliggande orsakerna utredas och verksamheten förbättras så att motsvarande fel inte upprepas. Tillförlitligheten upprätthålls med en transparent rapportering.

Diskussionen om informationssäkerheten handlar ofta om teknologi. Ofta är dataskyddshoten emellertid förknippade med verksamhetssätten och mänskliga misstag.

Moderna plattformar och automation bidrar till att minska felen. Genom automation strävar man ofta efter att minska de mänskliga beröringspunkterna i de rutinmässiga processerna samt att profilera kunderna i marknadsföringssyfte. Det relevanta är på vilket sätt informationen har skyddats och vem som i verkligheten kan komma åt den.

TEIJO PELTONIEMI

direktör, IT-arkitektur och informationssäkerhet

Vi tryggar arbetsförmågan

3. Vi tryggar arbetsförmågan

Pensionsförsäkringarna för arbetstagare och företagare är mer än bara pension. Båda pensionsförsäkringarna innehåller också trygghet i händelse av överraskande situationer redan före åldern för ålderspension. Det är viktigt att se till arbetsförmågan på ett förebyggande sätt. Genom att förutse riskerna minskar vi kostnaderna för arbetsoförmåga för individen, arbetspensionssystemet och för hela samhället.

3.1 Arbetsoförmåga är dyrt

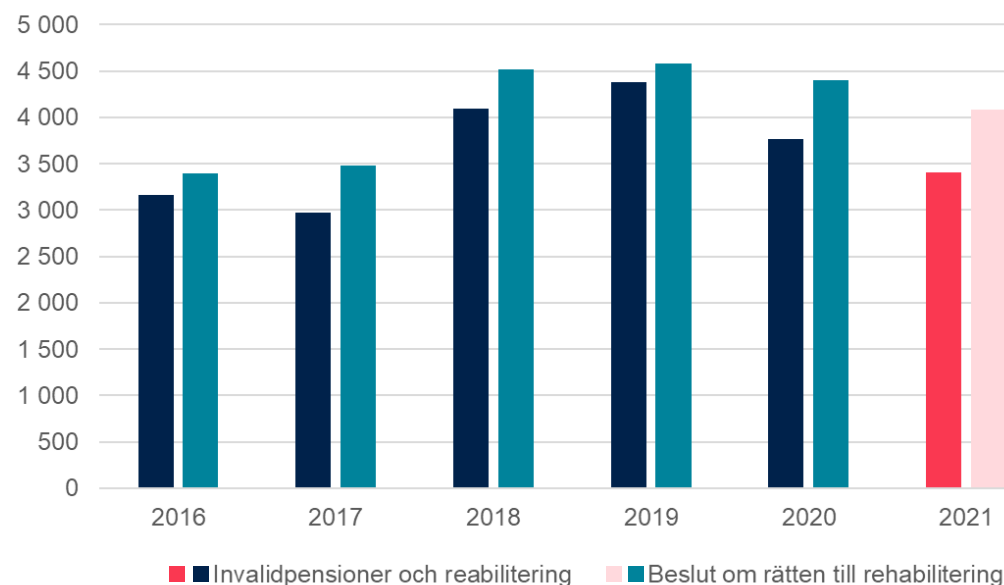
År 2021 var antalet personer som gick i invalidpension det lägsta under hela 2000-talets mät-historia i Finland: 17 500 personer. Orsaken har uppskattats bero exempelvis på den ökade vårdskulden under coronatiden, då människorna skjutit upp sina läkarbesök och låtit bli att uppsöka vård. Det är således möjligt att den goda utvecklingstrenden bryts under de kommande åren.

En god arbetsförmåga gynnar såväl individen som företaget och samhället. Därför lönar det sig att värna sig om den. Genom att förutse och hantera riskerna för arbetsoförmåga kan man stöda arbetstagarna att orka i arbetet och förlänga yrkesbanorna. Ett nära och systematiskt samarbete

mellan arbetstagarna, de närmaste cheferna, arbetsgivarna och företagshälsovården ger de bästa resultaten inom ledningen av arbetsförmågan. Varje invalidpension som kan förebyggas är förutom en individuell seger även en inbesparing av våra gemensamma pengar.

Riskerna i anslutning till arbetsförmågan ska bedömas regelbundet: de kan realiseras i en nära framtid eller först om flera år. Allvarliga sjukdomar och olycksfall kan t.ex. snabbt inverka på arbetsförmågan. Fysisk eller psykisk arbetsbelastning kan påverka hälsan om flera år. Därför lönar det sig att undersöka arbetsförmågan och de faktorer som inverkar på den samt att försöka identifiera på vilket sätt en nedgång i arbetsförmågan kan förebyggas. Ur pensionsförsäk-

Invalidpensioner och rehabiliteringsförmåner som Ilmarinen beviljar

ringsbolagets synvinkel handlar det om att hantera försäkringsriskerna.

Forskning visar att riskerna för arbetsoförmåga ökar i vissa

branscher, yrken och situationer på arbetsplatsen. Personliga egenskaper och ålder inverkar på individens förmåga att tåla fysisk och psykisk belastning.

Det andra coronaåret i följd var en utmaning för arbetsförmågan och följderna kommer att synas först senare. Det är osannolikt att finländarnas hälsa och arbetsförmåga skulle ha förbättrats under coronatiden i den grad som statistiken om invalidpensions- och rehabiliteringsansökningarna visar. Det exceptionella coronaåret kan ha orsakat många olika slags hälsoproblem där konsekvenserna för arbetsförmågan kommer att visa sig först senare.

I stora och medelstora företag är invalidpensionsavgiften beroende av avgiftsklassen. En revidering i frågan har beretts i flera års tid, men tillsvidare har man inte hittat någon enhällig lösning. Arbetspensionsbolagen önskar att man kommer fram till en lösning, så att arbetsgivarna inte ska behöva vara rädda för att det ska uppstå kostnader för arbetsförmåga vid avlöning av äldre arbetstagare. Avgiftsklassmodellen bör även i fortsättningen vara rättvis och motivera arbetsgivarna till att hantera risken för arbetsförmåga.

3.2 Vi främjar arbetsförmågan

I Ilmarinen främjar vi arbetsförmågan bland de anställda i våra kundföretag i samarbete med kunderna. Vi stöder våra kundföretag i att förutse och hantera risker för arbetsförmåga. Målet är att förebygga risken för att de arbetstagare som är försäkrade i Ilmarinen ska bli sjukpensionerade. För att arbetet ska ge resultat, bör det vara systematiskt och målinriktat. Ju tidigare man identifierar de faktorer som inverkar på risken för arbetsförmåga, desto säkrare uppnås effektfulla resultat.

För att hjälpa våra kunder att främja arbetsförmågan och att förutse riskerna för arbetsförmåga har vi i Ilmarinen byggt ett digitalt servicekoncept, ArbetsförmågeArenan. I ArbetsförmågeArenan förenas starka forskningsrön om riskerna för arbetsförmåga och beprövad god praxis på arbetsplatserna. Teman i ArbetsförmågeArenan är bland annat strategisk ledning av arbetsförmågan, ett välfungerande samarbete med företagshälsovården, psykisk hälsa, främjandet av rörelseorganens hälsa och tidigt stöd.

I vårt projekt Framtidens laboratorium identifierade, utvecklade och delade vi god praxis inom ledningen av arbetsförmågan med våra kunder. Målet var att förutse riskerna för arbetsförmåga och att kartlägga utmaningarna och möjligheterna i arbetet och ledningen av arbetsförmågan i framtiden. I projektet deltog

experter på personalledning och ledning av arbetsförmågan från Ilmarinen och från företag inom olika branscher.

Projektet bestod av workshopsarbete, intervjuer och tjänstedesign. Inom ramen för projektet begrundades bland annat på vilket sätt en förutseende och strategisk ledning av arbets-

Rehabiliteringens effektfullhet (KPI 3)

	2021	2020
Rehabiliteringens effektfullhet	79,2 %	78,9 %
a) bland dem som kommer från arbetslivet	80,5 %	80,5 %
b) bland personer med en tidsbestämd pension	72,7 %	68,9 %
Nyttan med tjänsterna och deras inverkan på personalens arbetsförmåga (kundernas bedömning 0–5)	4,1	3,7

Andel i procent som står till arbetsmarknadens förfogande efter avslutad rehabilitering.

Arbetsförmågeprojektens effektivitet

	2021	2020
Arbetshälsoprojektets effekt (skalan 1–5)	4,6	4,4
Kundens rekommendationsvilja, NPS, Ilmarinens egna tjänster	91	89
Kundens rekommendationsvilja, NPS, köpta tjänster	64	41

förmågan kan inbakas i företagets hållbara förfaranden och hurdan ledning av arbetsförmågan som behövs i framtiden. Som referensram fungerade en utvecklade arbetsundersökning. Avsikten är att göra Framtidens laboratorium till ett bestående förfarande som genomförs tillsammans med en ny grupp varje år.

Yrkesinriktad rehabilitering stöder återgången till arbetet

Din arbetsförmåga och ditt hälsotillstånd kan försvagas i den grad att du inte längre kan utföra ditt arbete ordentligt. Yrkesinriktad rehabilitering är ett alternativ då andra metoder för att främja återgången till arbetet inte räcker till eller kan tillämpas på dig – och då din arbetsförmåga har försvagats i den grad att du riskerar att bli helt arbetsförmögen. Målet är att du ska kunna fortsätta i arbetslivet eller återvända till arbetet efter din sjukledighet. Ju tidigare du börjar begrunda hur du mår och orkar i ditt arbete, desto större är möjligheterna för dig att fortsätta ditt arbete och i arbetslivet.

Din yrkesinriktade rehabilitering kan t.ex. ordnas i form av arbetsprövning, arbetsträning eller

omskolning. Du kan ansöka om rehabilitering både som arbetstagar och företagare.

Om du har ansökt om invalidpension hos oss, utreder vi alltid först om du kan ha hjälp av yrkesinriktad rehabilitering.

Yrkesinriktad rehabilitering är en i lagen fastställd rättighet för arbetstagar. Effektiv rehabilitering som är kopplat till arbetet förlänger yrkesbanorna och skapar möjligheter till ett bättre arbetsliv. En lyckad arbetspensionsrehabilitering har en positiv inverkan på rehabiliteringsklientens inkomster under resten av livet. En rehabiliteringsklient som kan fortsätta arbeta tjänar in en större pension. Ur arbetspensionssystemets synvinkel innebär det att pensionsutgiften minskar och att premieinkomsten ökar.

Människans arbetsförmåga är en summa av många faktorer. Ledning av arbetsförmågan sker i samarbete mellan arbetstagar, arbetsgivaren, HR, chefer och företagshälsovården. Rehabiliteringsklientens egen motivation är också ytterst viktig för att rehabiliteringsprocessen ska lyckas.

Yrkesinriktad rehabilitering är en del av hanteringen av risken för arbetsförmåga. Vi ger råd till kundföretagens HR-expert och

chefer i rehabiliteringsärenden och erbjuder expertstöd. I slutet av 2021 inledde vi ett experiment tillsammans med FPA som gick ut på att i ett tillräckligt tidigt skede kartlägga de yrkesinriktade rehabiliteringstjänster som kunden behöver. I den nya modellen är strävan att förebygga långvarig arbetsförmåga genom att sätta in yrkesinriktad rehabilitering i rätt tid. Experimentet riktades till kunder som har långvarig arbetsförmåga på grund av sjukdomar i rörelseorganen eller depression och som får pension och yrkesinriktad rehabilitering från Ilmarinen. De nya förfarandet förenar FPA:s och arbetspensionsbranschens sakkunskap inom rehabilitering. Målet är att utveckla ett

förfarande som i fortsättningen kan användas i alla pensionsförsäkringsanstalter. Experimentet fortsatte i januari 2022.

I praktiken framskrider pilotprojektet så att FPA ringer upp kunden. Under samtalet kartläggs kundens situation övergripande och huruvida kunden är villig att reda ut de yrkesinriktade rehabiliteringsalternativen med Ilmarinen. Om kunden vill att Ilmarinen tar kontakt, begär FPA kunden om ett samtycke till att utbyta information med Ilmarinen. Ilmarinen kontaktar sedan alla de kunder som gett sitt samtycke. Om yrkesinriktad rehabilitering verkar möjligt, ber vi kunden skicka in en ansökan till oss.

Projekt som ansluter sig till hanteringen av risken för arbetsförmåga

	2021	2020
Arbetshälsoutbildningar	40	39
Separata utbildningar och projekt för främjandet av välbefinnandet i arbetet	1 441	1 528
Arbetstagar som omfattades av projekten för främjandet av välbefinnandet i arbetet	183 000	198 000
Andelen som deltog i arbetshälsutbildning	2 627	2 987

Avbrottsfri utkomst (KPI 1)

	2021	2020
Handläggningstiden för ansökningar om ålderspension och invalidpension i förhållande till andra arbetspensionsbolag		
Ålderspension (skillnad jämfört med andra arbetspensionsbolag), dygn	3	2
Förhandsbeslut om rehabilitering, skillnaden jämfört med andra arbetspensionsbolag	5	2
Invalidpension (skillnad jämfört med andra arbetspensionsbolag), dygn	1	-5
Handläggningstiden för ansökningar om ålderspension, dygn (årsgenomsnitt)	8	9
Handläggningstiden för förhandsbeslut om rehabilitering, dagar (årets medeltal)	19	19
Handläggningstiden för ansökningar om invalidpension, dygn (årsgenomsnitt)	40	38
Andelen invalidpensionsbeslut som inte ändras i besvärinstanserna och skillnad från konkurrenter	2021	2020
Andelen avslagna beslut av alla invalidpensionsbeslut	37,0 %	36,3 %
Andelen ändrade beslut i besvärsnämnden för arbetspensionsärenden	8,7 %	14,2 %
Skillnad från konkurrenter	-2,8 %	1,5 %

Orsaken till ett avslagsbeslut var oftast att det inte förelåg någon risk för arbetsoförmåga i enlighet med arbetspensionslagen. Av dem som gick i invalidpension fick 32 procent pension på grund av psykisk ohälsa, 29 procent på grund av sjukdom i rörelseorganen och 39 procent på grund av en annan sjukdom.

Antalet ansökningar om invalidpension fortsatte att minska, men minskningen planade ut mot slutet av året. Eftersom de exceptionella förhållandena på grund av coronaläget fortsatte även 2021 kan man emellertid inte dra några tillförlitliga slutsatser om en mer bestående minskning i arbetsoförmågan.

Handläggningstiden för ansökan om pension var på en fortsatt god nivå och kunderna var nöjda med handläggningen. Över hälften av ålderspensionsbesluten utfärdades inom två dagar.

Andelen elektroniska pensionsansökningar ökade och av ansökningarna om ålderspension lämnades cirka 75 procent via Ilmarinens webbtjänst MinPension. Kunderna deltog i utvecklandet av de elektroniska tjänsterna och tillfredsställelsen med webbtjänsterna ökade.

Rehabiliteringsbeslut

	2021	2020
Handläggningstiden för rehabiliteringslöften, dygn	19	19
Antalet nya rehabiliteringsbeslut	4 085	4 400
Antalet rehabiliteringsbeslut totalt under året	8 018	8 360

Du blir pensionstagare när du blir stor

4. Du blir pensionstagare när du blir stor

I Finland garanterar det lagstadgade pensionsskyddet att du får pension så länge du lever. Nästan 75 procent av pensionerna är ålderspensioner.

4.1 Födelseåret bestämmer pensionsåldern – inkomsterna under din yrkesbana pensionsnivån

Ålderspensionen fastställs enligt åldersklass. Om du är född 1958 eller tidigare kan du gå i pension tidigast efter att du fyllt 64 år. För personer som är födda senare än så stiger åldern för ålderspension jämnt med tre månader per år tills pensionsåldern är 65 år. För dem som är födda 1962–1964 är den nedre åldersgränsen för ålderspension 65 år. Om du är född 1965 eller senare är pensionsåldern bunden till den förväntade livslängden.

Ålderspension kräver en ansökan. Enklast kan den lämnas via Ilmarinens tjänst MinPension. År 2021 kunde vi ytterligare förkorta pensionsansökningarnas hand-

läggningstid. Över hälften av besluten om ålderspension utfärdades inom två dagar och i december var handläggningstiden för ålderspension i genomsnitt tre dagar.

Andelen elektroniska pensionsansökningar fortsatte att öka 2021 och av ansökningarna om ålderspension lämnades cirka 75 procent via tjänsten MinPension. Kunderna deltog i utvecklandet av de elektroniska tjänsterna och tillfredsställelsen med webbtjänsterna ökade.

En ansökan på nätet är det snabbaste sättet att ansöka om pension. Samtidigt kan du granska ditt uppdaterade arbetspensionsutdrag som visar det pensionsbelopp som du tjänat in fram till ansökan. Om ansökan innehåller alla nödvändiga uppgifter och det inte behövs särskilda

utredningar för beviljandet, kan beslutet ofta utfärdas redan samma dag. Det lönar sig att komma ihåg att anställningen ska sluta innan pensionen börjar.

På nätet kan du även i realtid följa om pensionsbeslutet redan utfärdats. I vanliga fall ger vi först ett tillfälligt pensionsbeslut enligt

uppgifterna i inkomstregistret. Ett slutligt beslut utfärdas efter att arbetsgivaren har anmält även de sista inkomstuppgifterna till inkomstregistret. Skillnaden mellan pensionerna i det tillfälliga och det slutliga beslutet är vanligtvis mycket liten.

Antal pensionärer

	2020
Ålderspension	343 710
Partiell förtida ålderspension	8 220
Deltidspension	10
Invalidpension	34 860
Familjepension	68 951
Arbetslivspension	24
Antalet pensionstagare	455 775

Efterlevandepension ger trygghet då maken eller maken avlider

Makens eller makans död är en av de största sorgerna i livet. Efterlevandepension är den pension som betalas efter att maken eller maken dör. Pension betalas förutom till den efterlevande även till barnen.

Familjepensionen reviderades vid ingången av 2022. I revideringen förbättrades barnfamiljernas ställning och familjepension betalas under vissa förutsättningar även till efterlevande sambo. Före 2022 hade endast gifta par eller par i ett registrerat partnerskap rätt till efterlevandepension.

Den som ansöker om familjepension är ofta i en situation där både levnadssituationen och familjens ekonomiska situation plötsligt förändras. Inkomsterna minskar, men samtidigt är utgifterna nästan desamma som tidigare. Hyran eller bostadslånet ska fortfarande betalas, försäkringsavgifter och andra obligatoriska fakturor skötas. Pensionsutbetalningen är arbetspensionsbolagets grundläggande uppgift och då det gäller familje-

pension är det särskilt viktigt att pensionshandläggningen är smidig och snabb.

I samband med lagreformen blev efterlevandepensionen en tidsbestämd förmån som betalas i tio år eller tills det yngsta barnet fyller 18 år. För småbarnsföräldrar ger familjepensionen således fortfarande en mycket god trygghet. Ändringarna gäller emellertid inte löpande efterlevandepensioner utan utbetalningen av dem fortsätter som hittills. Den tidsbegränsade efterlevandepensionen gäller efterlevande som är födda 1975 och senare.

Även familjepensionerna till barn ändras. I fortsättning betalas pension till ett barn fram till 20 års ålder i stället för tidigare 18 år. Således förbättras barnfamiljernas situation från den nuvarande även i fråga om detta. Om den avlidna inte har någon efterlevande som skulle ha rätt till familjepension, betalas dessutom den efterlevandes beräknade andel till barnen. Ändringarna gäller även löpande barnpensioner när

lagen träder i kraft. Pensionsbolaget korrigerar barnpensionerna utan särskild ansökan.

Familjepensionsbeloppet väcker frågor och ibland även förvåning. Varför får en efterlevande mycket mer i pension än en annan? För det första är familjepensionen beroende av beloppet av den pension som utbetalades till den avlidna eller den arbetspension som han eller hon intjänade vid dödstillfället. Beloppet är också beroende av den efterlevandes egen arbetspension eller uppskattningen av den framtida arbetspensionen. För det tredje inverkar även antalet barn som är berättigade till familjepension på pensionsbeloppet. Om förmånslåtare hade små inkomster blir också familjepensionen liten. Om den efterlevande har betydligt större inkomster än förmånslåtare, blir det däremot inte nödvändigtvis något kvar att betala i familjepension till den efterlevande. Familjepensionsbeloppet kan uppskattas med vår familjepensionsräknare.

4.2 Det lönar sig att reda ut pensionsärendena i god tid

Då pensionsåldern närmar sig lönar det sig att begrunda vilka alternativ det finns. Partiell förtida ålderspension innebär att du kan ta ut en del av din pension redan under yrkesbanan. Pensionen kan ge extra inkomster i slutet av yrkesbanan, men den minskar den slutliga pensionen under hela resten av livet. Tillsammans med arbetsgivaren kan du själv fastställa hur mycket du arbetar vid sidan av partiell förtida ålderspension eller om du arbetar alls.

Arbetslivspension är avsedd för personer som är 63 år eller äldre och som har en lång yrkesbana i ett ansträngande och slitsamt arbete bakom sig. Dessutom ska arbetsförmågan vara nedsatt på grund av sjukdom eller skada. År 2021 utfärdade vi femtio beslut om arbetslivspension. Fastän antalet pensionsbeslut är lågt har det stigit med 52 procent från året innan.

Arbetspensionssystemets grundläggande regel är att alla inkomster ger arbetspension. Sedan 2005 tillväxer pension också för studier som leder till examen, för vissa sociala förmåner och för

vårdledighet för skötseln av ett barn under tre år. Intjäningsreglerna och t.ex. åldersgränserna har ändrats under årens lopp.

Vid beräkningen av arbetspensionen används en lönekoeficient, med vilken det säkerställs att pensionsbeloppet motsvarar samma inkomstnivå som under yrkesbanan. I lönekoeficienten har förändringen i lönenivån en vikt på 80 procent och förändringen i prisnivån en vikt på 20 procent.

Löpande pensioner justeras å sin sida med arbetspensionsindexet. När arbetspensionsindexet beräknas har förändringen i lönenivån en vikt på 20 procent och förändringen i prisnivån en vikt på 80 procent.

Pensionen innebär utan tvekan att inkomstnivån sjunker. Du kan emellertid förbereda dig, men det lönar sig att börja i god tid. Det är lättare att förbereda dig om du vet tillräckligt om din pensionsnivå på förhand.

Du kan enkelt kontrollera ditt pensionsbelopp genom att logga in i vår tjänst MinPension. I webbtjänsten finns också en räknare, med vilken du kan uppskatta ditt framtida pensionsbelopp. Med räknaren kan du t.ex. räkna ut hur

Årets insats för de äldre

Centralförbundet för de gamlas väl och Ilmarinen belönade år 2021 Kuntopaikka HH Oy:s KotiTV med erkännandet Årets insats för de äldre (Vuoden vanhusteko). KotiTV är en servicekanal som fokuserar på att främja välbefinnandet och funktionsförmågan bland äldre. Syftet är att via KotiTV täckande och jämlikt avlägsna den digitala klyftan bland den äldre befolkningen genom att med låg tröskel erbjuda lättillgänglig distansstyrd handledning och servicekommunikation varje dag. KotiTV når de äldre varje dag direkt via tv-apparaterna hemma och på serviceboendena och erbjuder t.ex. motionsövningar som leds på distans, undervisning i användningen av digitala tjänster och rådgivning för det egna välbefinnandet.

Centralförbundet för de gamlas väl och Ilmarinen söker kandidater för priset Årets insats för de äldre, som delas ut varje år. Priset är 5 000 euro och beviljas för en insats eller ett projekt som på ett gott sätt främjat välbefinnandet bland de äldre. Priset utdelas nu för fjortonde gången. Genom att dela ut priset vill vi vara med och stöda utvecklingen av arbetet bland de äldre och att höja arbetets status.

mycket en partiell ålderspension bestående minskar din ålderspension eller hur arbete efter din lägsta ålder för ålderspension utökar ditt pensionsbelopp.

Det privata och offentliga pensionssystemet hålls åtskilda

Projektet som bereddes inom pensionsbranschen om en eventuell möjlighet att slå samman det kommunala och privata pensionssystemet avbröts i september 2021. Arbetsgruppen som tillsattes av social- och hälsovårdsministeriet för att bereda ett förslag till sammanslagning kom inte fram till en sådan lösning som alla parter i arbetsgruppen skulle ha godkänt. Kostnadsneutraliteten visade sig vara den svåraste frågan för en sammanslagning och särskilt den så kallade neutraliseringsavgiften och betalningstidtabellen.

Genom neutraliseringsavgiften skulle man ha säkerställt att sammanslagningen sker kostnadsneutralt och att det privata arbetspensionssystemet inte behöver stå för de dyrare pensionsansvaren på den kommunala sidan, vilka främst beror på ett större antal kvinnor och en högre

förväntad medellivslängd bland de anställda inom kommunsektorn.

På seminariet i Areena dryftades arbete under tid med pension

Seminariet i Areena som ordnas av Ilmarinen och Centralförbundet för de gamlas väl om aktuella teman i anslutning till de äldre ordnades för tolfte gången i februari 2022. Temat var Pensionstagare i Europa – pensionsstagarnas vitalitet och ekonomi på 2020-talet.

Pensionstagarna upplever sin ekonomiska situation som relativt bra och de flesta har även gjort egna förberedelser för pensionsåldern. Fler än var tredje kände oro över sin ekonomiska situation. Många vill förvärvsarbeta under tiden med pension och var tredje har också gjort det i någon form. Enligt en färsk undersökning anser pensionstagarna att det bör ske en förändring i attityderna till arbetet samt i beskattningen och utbudet av arbete för att antalet arbetande ska öka.

I Ilmarinens undersökning utreddes pensionstagarnas ekonomiska situation och arbete under tiden med pension. Sammanlagt 1 210 pensionstagare svarade på enkäten i januari 2022.

Ilmarinens pensionstagare: ålder och kön 2021

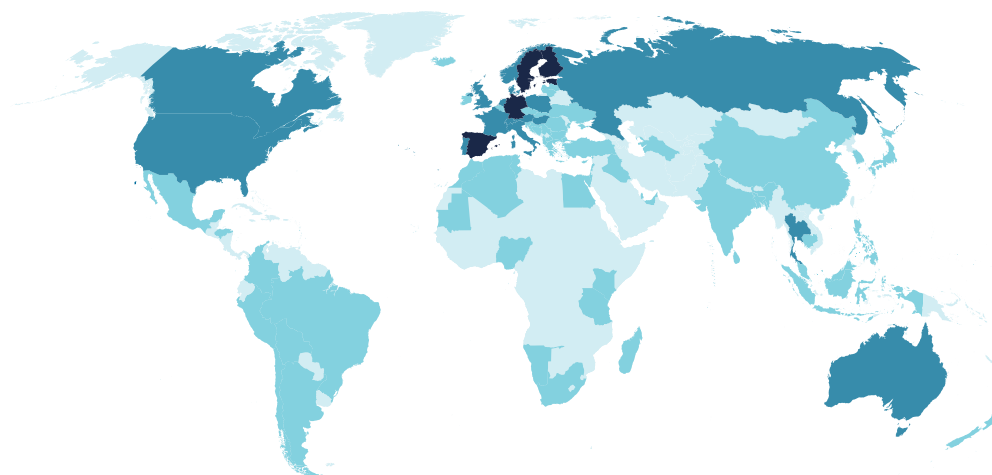
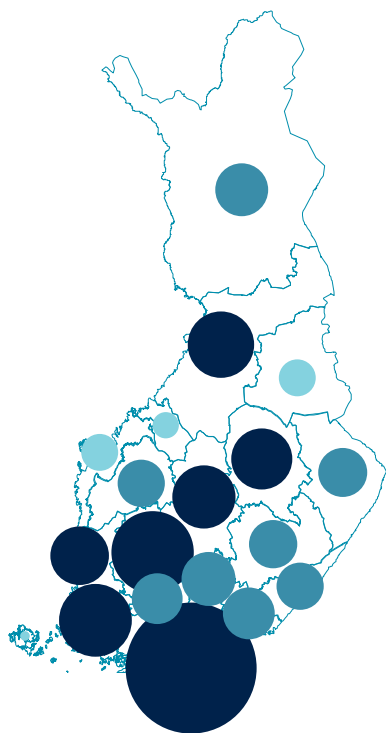
Ålder	män	kvinnor
över 100	0,0 %	0,1 %
90-99	1,5 %	4,2 %
80-89	9,6 %	14,1 %
70-79	21,3 %	18,9 %
60-69	14,5 %	10,2 %
50-59	1,8 %	1,4 %
40-49	0,6 %	0,5 %
30-39	0,2 %	0,2 %
18-29	0,1 %	0,1 %
under 18	0,4 %	0,3 %

Utbetalda pensioner, miljoner euro

	2021	2020
Totalt	6 309	6 116
ArPL	5 902	5 701
FöPL	407	415

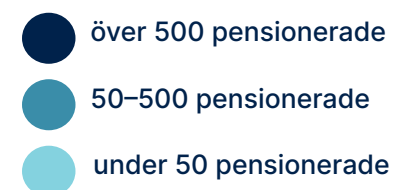
Ilmarinens pensionerna i Finland år 2021

	%
Helsingfors, Nyland	25,0 %
Birkaland	9,9 %
Egentliga Finland	7,7 %
Norra Österbotten	6,4 %
Mellersta Finland	5,8 %
Norra Savolax	5,4 %
Satakunta	5,0 %
Päijänne-Tavastland	4,2 %
Lappland	4,0 %
Kymmenedalen	3,8 %
Egentliga Tavastland	3,8 %
Norra Karelen	3,5 %
Södra Savolax	3,4 %
Södra Karelen	3,2 %
Södra Österbotten	3,2 %
Kajanaland	2,1 %
Österbotten	2,0 %
Mellersta Österbotten	1,0 %
Åland	0,1 %
Ingen information	0,3 %

Källa för kartor © Karttakeskus

Våra pensionstagare bor i 86 olika länder och de representerar 98 olika nationaliteter. Flest pensionstagare efter Finland bor det i Sverige, där nästan 5 500 personer får pension från Ilmarinen. Därefter följer Estland, där det bor ca 1 000 pensionstagare och Spanien, där det bor ca 800 pensionstagare. Pensionstagarnas vanligaste nationalitet efter Finland är Sverige med ca 2 700 pensionstagare och Estland med cirka 1 600 pensionstagare.

Vi placerar hållbart

Höjdpunkterna inom ansvarsfulla placeringar år 2021

1

Vi publicerade Ilmarinens klimatfärdplan som kartlägger vår väg till en klimatneutral portfölj fram till 2035. Färdplanen innehåller etappmål, identifierar åtgärderna och de uppföljningsindikatorer som ska hjälpa oss att uppnå målet fram till 2035. Färdplanerna innehåller en beskrivning av Ilmarinens tillvägagångssätt och en detaljerad beskrivning av klimatåtgärderna som avser inhemska fastighetsplaceringar och direkta noterade aktier.

5

Vi tog i bruk GRESB som hjälper oss att få mer hållbarhetsinformation om internationella fastighetsplaceringar.

6

Vi förde också en aktiv dialog med de inhemska börsbolagen i vår portfölj i de ärenden som behandlas på bolagstämman, särskilt om ersättningsrapporteringen. Vi skickade bolagen ett brev där vi redogjorde för våra förväntningar på en transparent ersättningsrapportering.

2

Ilmarinen anslöt sig som medlem i IIGCC. IIGCC är en internationell investeringsorganisation, där medlemmarna via internationellt samarbete får stöd och konkreta metoder i arbetet för att uppnå koldioxidsnålhet och en portfölj med nettonollutsläpp.

3

Ilmarinen anslöt sig som medlem i Paris Aligned Investment Initiatives Net Zero Asset Owner. Vi har förbundit oss att utveckla vår placeringsportfölj på så sätt att vi stöder uppnåendet av 1,5-gradersscenariot i Paris klimatavtal.

4

Vi närmade oss alla inhemska börsbolag i vår portfölj med ett klimatbrev, i vilket vi framhävde att alla klimatåtgärder behövs. I brevet sporrar vi företagen att ställa upp klimatmål, att mäta och rapportera om sina utsläpp samt att hela tiden utveckla sin verksamhet, eftersom klimatåtgärderna inte längre kan vänta.

7

Vi utvecklade aktivt processerna i vår ägarpolicy. I nomineringsutskotten strävar vi fortfarande efter att också främja ett ansvarsfullt styrelsearbete. Vi anslöt oss till det internationella investerarnätverket som strävar efter att påverka de internationella företagen som verkar i Myanmar att bättre beakta riskerna i anslutning till de mänskliga rättigheterna och konsekvenserna av dem.

5. Vi placerar hållbart

För att kunna betala löpande och framtida pensioner behöver vi den avkastning som fås på de placerade pensionstillgångarna. Vi placerar kundernas gemensamma pensionstillgångar inkomstbringande, betryggande och ansvarsfullt. Vi förbereder oss för riskerna på placeringsmarknaden på lång sikt genom att eftersträva en klimatneutral placering av pensionstillgångarna fram till utgången av 2035. Vår nya klimatfärdplan beskriver de praktiska verktygen och åtgärderna för att uppnå målet.

5.1 Utmärkt år inom placeringen av pensionstillgångarna

Avkastningsutvecklingen på placeringsmarknaden var stark särskilt tack vare den kraftiga kursstegringen på aktiemarknaden.

Världsekonomin fortsatte år 2021 att återhämta sig från recessionen som orsakades av coronaviruset och ekonomin bedöms globalt ha ökat med 6 procent. Som en följd av ekonomiernas snabba återhämtning uppstod de vissa störningar i logistikkedjornas verksamhet, vilket syntes i form av snabbt stigande fraktpriser och ställvis i form av brist på komponenter inom tillverkningsindustrin. Även om den ekonomiska tillväxten var snabb under året, ökade oron för en uppbromsning i till-

växten mot slutet av året.

Inflationen ökade klart år 2021. Även om inflationen delvis beror på öppningen av ekonomierna och är tillfällig till sin karaktär, har oron för ett stigande inflationstryck på lång sikt ökat. Detta medför ett tryck på centralbankerna vad gäller en åtstramning av penningpolitiken. I den europeiska och den amerikanska centralbanken fortsatte penningpolitiken av vara exceptionellt stimulerande under året, men i flera länder började man under året redan strama åt penningpolitiken.

Som ett resultat av den snabba ekonomiska tillväxten och den ökade inflationen började särskilt den amerikanska centralbanken Fed allt tydligare kommunicera om en stegvis åtstramning av penningpolitiken. Till en början torde åtstramningen innebära en gradvis minskning av programmen för köp

av värdepapper och efter det en höjning av styrräntan. En vändning i den penningpolitiska cykeln är en betydande händelse särskilt nu då räntenivån länge varit på en exceptionellt låg nivå.

Den låga räntenivån och den ekonomiska tillväxten har resulterat i att förmögenhetsvärdena i omfattande grad stigit. Stämningen på kapitalmarknaden var gynnsam under året och utvecklingen på aktiemarknaden var stark särskilt i början av året. Mot slutet av året fortsatte marknaden att stiga, fastän marknaden påverkades av en snabbare inflationsstegring än förväntat, utbredningen av coronavirusvarianten omikron och förväntningarna på en avmattande ekonomisk tillväxt.

Hållbarhetsfrågorna har också fått en ökad roll på placeringsmarknaden. På allmän nivå har tillgångarna i allt högre grad styrts

till ESG-produkter som beaktar hållbarheten ur olika perspektiv. Den internationella klimatkonferensen COP26 i Glasgow förde fram teman i anslutning till klimatförändringen och påminde om att den också är kopplad till andra hållbarhetsfrågor. Investerare och marknaden styrs av en ökad förståelse för hållbarhets- och klimatriskerna på systemisk nivå. Hållbarhetsfrågornas ökade roll syns också i det faktum att de finns med på centralbankernas agenda. Ansvarsfulla placeringar har strömlinjeformats. Majoriteten av de internationella stora investerarna beaktar hållbarhetsfrågorna åtminstone på något sätt. Det finns också allt mer information och analyser som kan användas till hjälp i detta arbete och som vi också i omfattande grad använder oss av.

Ilmarinens placeringar och solvens (KPI 5)

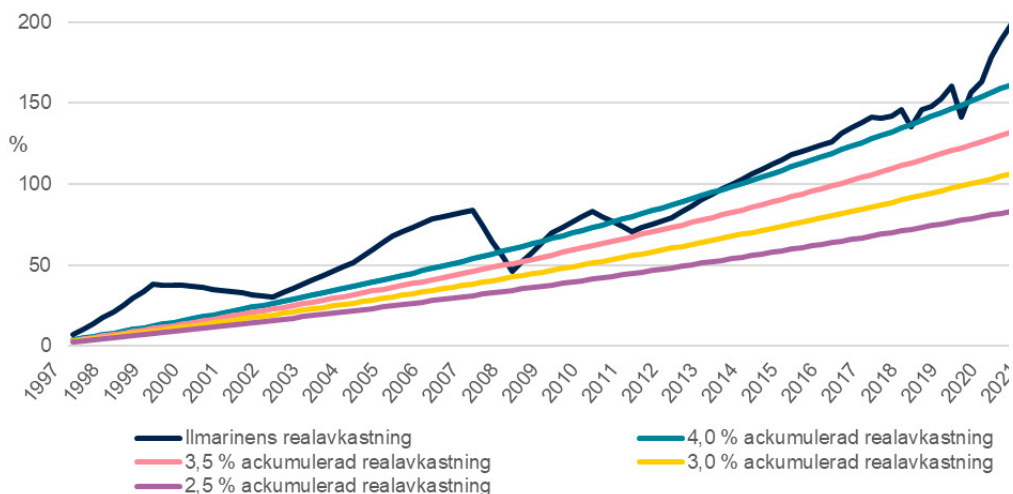
	2020	2019
Pensionstillgångar, mn euro	61 656	54 014
Placeringar till verkligt värde, mn euro	60 773	53 284
Nettoavkastning på placeringsverksamheten till verkligt värde	8 086	3 529
Nettointäkter av placeringsverksamheten på sysselsatt kapital, %	15,3	7,1
Solvensnivån, dvs. förhållandet mellan pensionstillgångar och ansvarsskuld, %	136,7	130,2
Solvenskapital, mn euro	16 539	12 542

I skötseln av pensionstillgångarna är tidsperspektivet alltid längre än ett enskilt år. Vi måste hålla vår risknivå på en sådan nivå att vi alltid kan uppfylla kravet på lönsamma och betryggande placeringar. Hur vi lyckas med detta mål kan granskas t.ex. med hjälp av solvensen och placeringsavkastningarna på lång sikt.

Behoven att utveckla solvensregleringen lyftes åter fram, då Pensions- skyddscentralen publicerade Torben M. Andersens internationella utvärdering av det finländska pensionssystemet. Som ett svar på de finansiella utmaningarna har det inom arbetspensionsbranschen föreslagits en möjlighet att förbättra placeringsintäkterna. Placeringsintäkterna kommer att få allt större betydelse för finansieringen av pensionerna i framtiden i takt med att den arbetsföra befolkningen minskar.

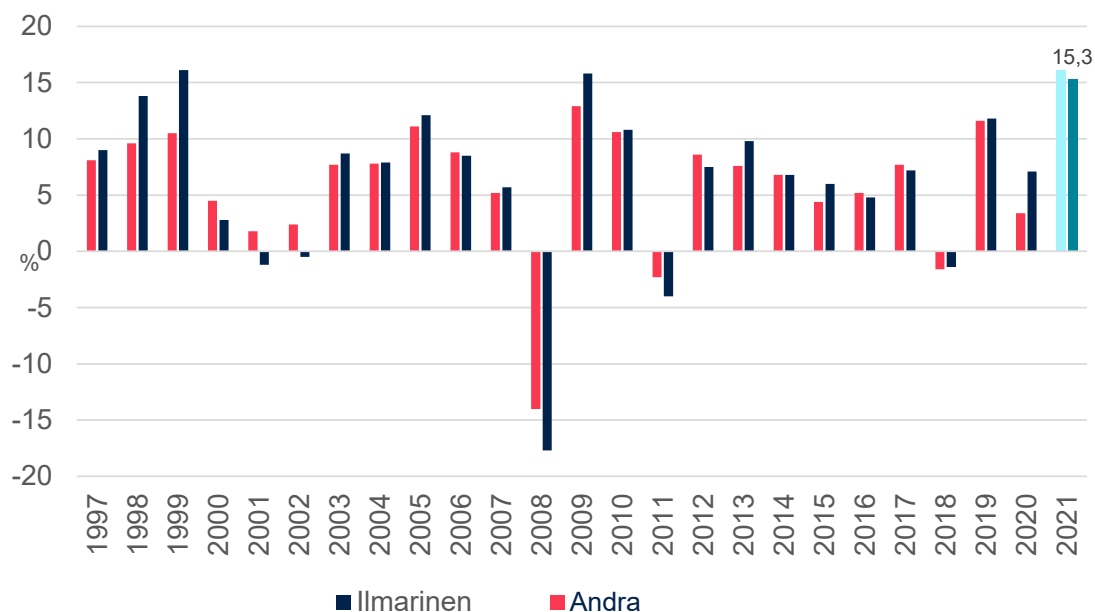
SHM kommer att föreslå en mer flexibel fondering av pensionerna så att pensionsanstaltens avkastningskrav skulle vara mindre än för närvarande under dåliga placeringsår och på motsvarande sätt större än för närvarande under år med god avkastning. Arbetsgrupperna inom branschen fortsätter utredningsarbetet för att stärka pensionsanstaltens risktäckningskapacitet genom att utveckla bestämmelserna om ansvarsskuld och solvenskraven.

Realavkastningen på placeringarna

Den långsiktiga avkastningen är en siffra som Pensionskyddscentralen använder i sin prognos om de framtida ändringarna i pensionsavgifterna. PSC har i sina beräkningar bedömt att realavkastningen på pensionstillgångarna är i genomsnitt 2,5 procent fram till 2028. Efter det skulle realavkastningen enligt antagandet stiga till 3,5 procent.

Intäkter av placeringsverksamheten till verkligt värde

En del av jämförelseuppgifterna från de andra bolagen har inte genomgått revision.

Genomsnittlig nominell avkastning (1997–) 6,2 %
Genomsnittlig realavkastning (1997–) 4,6 %

5.2 Inhemskt ägande är viktigt, likaså internationell spridning

Som en enskild placerare har vi en betydande ställning på pla-

cerings- och finansmarknaden i Finland.

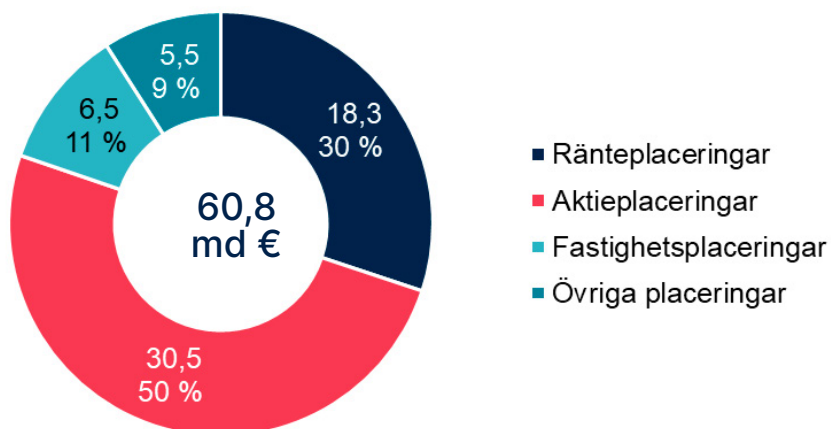
De finländska företagens framgång inverkar på avkastningen på de pensionstillgångar som Ilmarinen förvaltar, t.ex. i form av

värdeutvecklingen på noterade aktier. Ungefär en fjärdedel av de pensionstillgångar som vi förvaltar är placerade i Finland.

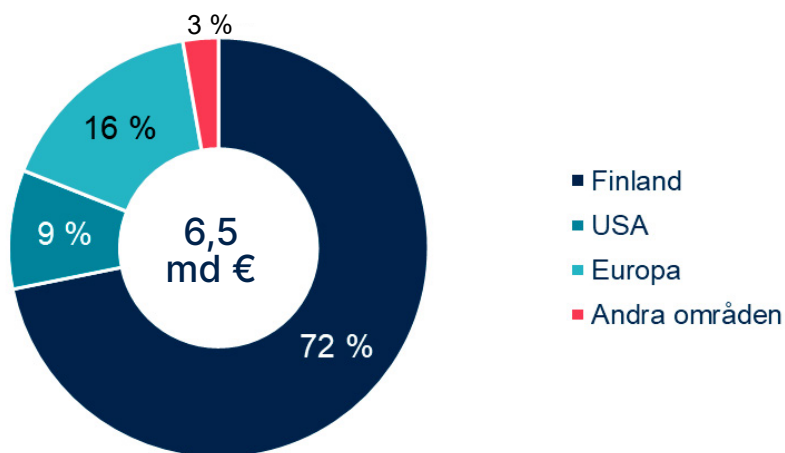
Dessutom är vi en av Finlands största byggherrar. Vi låter bygga

nya affärslokaler och bostadsfastigheter samt utvecklar våra befintliga fastigheter att motsvara kundernas behov.

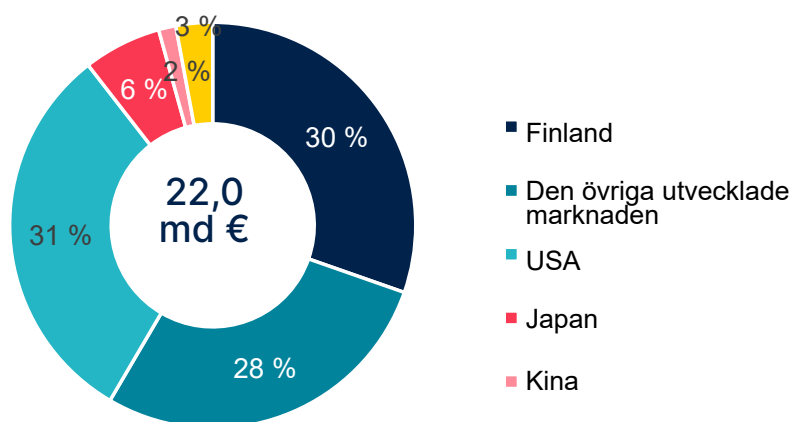
Fördelningen av placeringarna

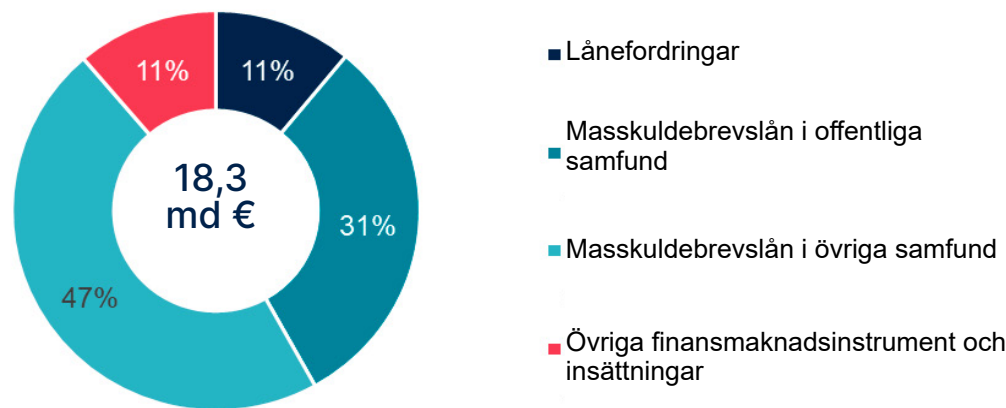
Fastighetsplaceringar per område

Noterade aktier per område

Fastighetsplaceringar enligt fastighetstyp

5.3 Placeringsavkastning kräver risktagning – riskerna ska hanteras

I sista hand styrs alla våra placeringsbeslut av kravet i lagen på att pensionstillgångarna ska placeras inkomstbringande och betryggande. Detta kan endast göras om vi i tillräcklig grad förbereder oss för placeringsriskerna och kan beakta alla de synvinklar som inverkar på placeringsobjektens värdeutveckling.

Vår styrelse godkänner varje år den placeringsplan som styr placeringsverksamheten och följer upp genomförandet av den. I planen fastställer vi målen för risktagningen och placeringsallokeringen, dvs. hur placeringarna fördelas på olika tillgångsslag. Vi anser att valet av strategisk allokering är den viktigaste faktorn som bestämmer risk och avkastning. Vi sprider placeringsriskerna för att optimera avkastningen. Alla risker kan aldrig helt förutses.

Styrelsen beslutar också om de placeringsbefogenheter inom ramen för vilka Ilmarinens placeringsorganisation sköter den operativa placeringsverksamheten.

En väsentlig del av placeringsarnas riskhantering utgörs av att identifiera de globala och loka-

la utvecklingskostnaderna som formar företagets verksamhetsförutsättningar och inverkar på deras möjligheter och förmåga att producera ekonomiskt mervärde för sina ägare. Således beaktar vi faktorer i anslutning till miljön, de mänskliga rättigheterna och ett gott förvaltningssätt i alla våra placeringsbeslut.

För att belysa vad som är ansvarsfulla placeringar använder investerarna ofta den engelska förkortningen ESG, som står för environment, social och governance.

Vår syn på ansvarsfulla placeringar beskrivs i våra principer för ansvarsfulla placeringar. Ilmarinens styrelse beslutar om godkännande av principerna, vilket visar hur viktiga de är i vår verksamhet. Principerna omfattar Ilmarinens alla tillgångsslag från börsnoterade placeringar till onoterade bolag, företagslån och fastigheter. I varje placeringsklass beaktas de särskilda egenskaperna och kraven. Principerna för ansvarsfulla placeringar har senast uppdaterats i slutet av 2021 i samband med vilket bland annat Ilmarinens klimatfärdplan fogades till dem. Vår verksamhet styrs även av våra praktiska anvisningar för hållbara placeringar,

Inom placeringen av pensionstillgångarna utgår vi alltid ifrån att vi måste kunna trygga utbetalningen av intjänade pensioner både nu och i framtiden. I lagstiftningen har det fastställts som vår uppgift att placera lönsamt och betryggande. Vi anser att det bäst kan genomföras genom att beakta olika hållbarhetsaspekter i varje placeringsbeslut.

Pensionsansvaren sträcker sig över årtionden. Vi kan således rätt bra prognostisera hurdant kassaflöde som pensionsutbetalningen kräver år eller årtionden framåt. Detta möjliggör en långsiktig placeringsverksamhet.

De gångna placeringsåren har bjudit på både uppgångar och nedgångar och de har visat att också regleringen av risktagningen mer än för tillfället borde styras av ett långsiktigt tänkande. Placeringen av pensionstillgångarna styrs med solvensbestämmelserna. I den nuvarande placeringsmiljön finns det risk för att pensionsbolagen på grund av solvensgränserna blir tvungna att placera alltför procykliskt i en situation då man borde söka större avkastningar genom kontracyklisk risktagning. Det innebär i praktiken att vi exempelvis när aktiemarknaden sjunker kunde köpa i stället för att tvingas sälja aktier med sjunkande priser.

I den nuvarande marknadsutvecklingen har vi strävat efter att minimera våra placeringar i statslån. Vi har närmast haft statslån enligt vad som krävs av likviditetsorsaker eller som säkerhet för andra placeringsinstrument. I stället har vi utökat placeringarna i noterade aktier så mycket som möjligt.

MIKKO MURSULA,
vice verkställande direktör, placeringar

vilka godkänns av ledningsgruppen för ansvarsfulla placeringar. Vid ingången av 2021 utökades de praktiska anvisningarna för ansvarsfulla placeringar med praxis i skatteärenden. (GRI 102-16)

Vår placeringsverksamhet bygger på iakttagandet av internationella normer, en aktiv ägarroll och integreringen av ansvarsfulla placeringar i portföljförvaltningen.

5.4 Klimatfärdplanen styr mot klimatneutralitet

Klimatfärdplanen som vi publicerade i oktober drar upp riktlinjerna för de åtgärder och etappmål som ska föra oss mot klimatneutrala pensionstillgångar fram till 2035. Vi placerar pensionstillgångarna inkomstbringande, betryggande och ansvarsfullt. Klimatförändringen är en viktig faktor som ur hållbarhetssynvinkel har en global inverkan på placeringsobjekten.

Klimatfärdplanen innehåller mål som omfattar hela portföljen samt noggrannare mål och metoder som gäller särskilt direkta noterade aktieplaceringar och finländska fastigheter. Upprättandet av detaljerade färdplaner har inletts för dessa tillgångsklasser efter som deras andel av placeringsportföljen är betydande.

Det finns också tillräckligt med data om dessa tillgångsklasser som underlag för färdplanerna. Vi kommer att ta med nya tillgångsklasser under de kommande åren.

Genomförandet framskrider som en process där målet hela tiden uppdateras vartefter vi får ny information. Datan utgör grunden för måluppställningen och modellerna om hur de inverkar på placeringsverksamheten. Arbetet byggs på tidigare åtgärder: den första klimatfärdplanen täckte perioden 2016–2020.

Klimatmålen kräver samarbete

Vi främjar samarbetet mellan investerare och andra intressegrupper. De politiska besluten bör stöda klimatarbetet och måluppställningen. Vi deltar i många samarbetsforum och initiativ för investerare i syfte att främja ett klimatrelaterat synsätt i placeringsverksamheten.

Vi strävar också efter att stöda omställningen till ett koldioxidsnålt samhälle. Då vi placerar i sektorer som orsakar stora utsläpp, strävar vi efter att välja de bästa aktörerna inom varje sektor genom att analysera koldioxidrisken. Vi placerar i bolag som övergår till koldioxidsnål teknologi

och strävar efter att utöka våra placeringar i klimatrelaterade lösningar. Det är viktigt att stödja omställningen till ett koldioxidsnålt samhälle med hjälp av påverkan och därför påverkar vi bolagens klimatåtgärder både direkt och tillsammans med andra investerare.

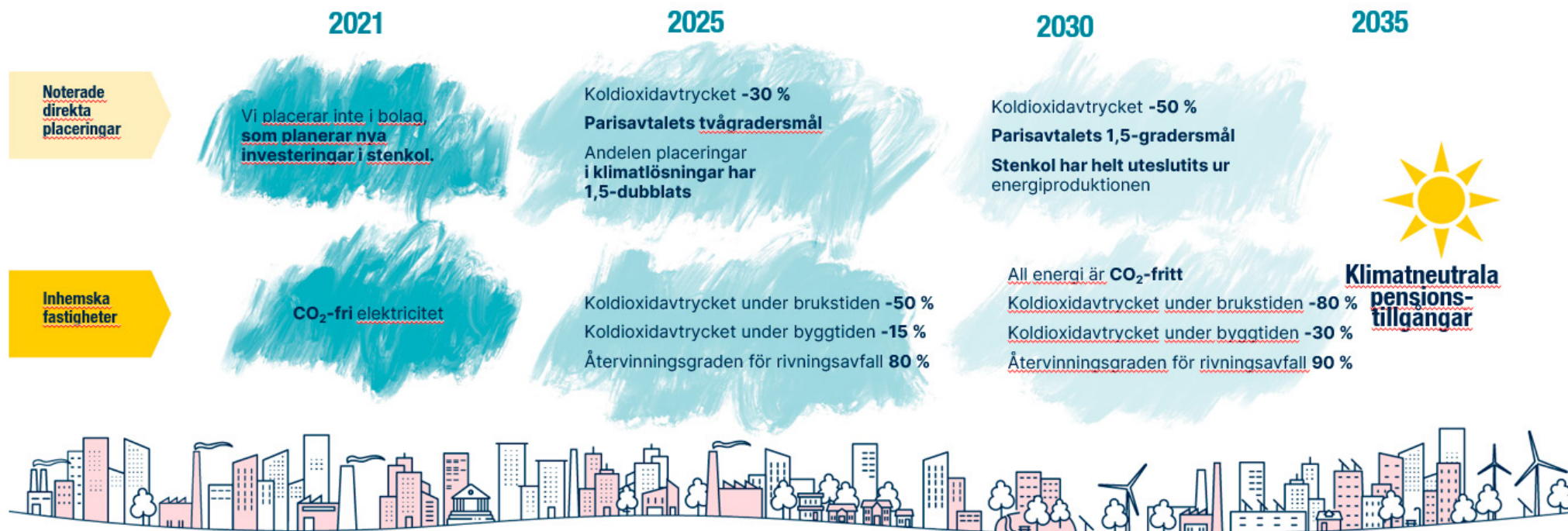
I våra placeringsbeslut strävar vi efter en koldioxidsnålare portfölj, t.ex. genom att analysera klimatmässiga högrisksektorer extra noga och genom att utesluta stenkolsrelaterade verksamheter. Av företag med en hög koldioxidrisk förutsätter vi tillräckliga utsläppsminskningmål och att redan gjorda utsläppsminskningar gett resultat. Vi sänkte kontrollgränsen för placeringsobjekt med en hög koldioxidrisk från 30 procent till 20 procent år 2021 och vi kommer stegvis att sänka gränsen ytterligare till 10 procent fram till 2025. Vi placerar inte i bolag som planerar nya investeringar i energi som produceras med stenkol (2021) eller som bryter stenkol för energibruk (2021). I fortsättningen utesluter vi även företag som bedriver oljeborring i arktiska områden eller affärsverksamhet i anslutning till oljesand (2023). Efter 2030 placerar vi inte i bolag som producerar

energi med stenkol. Vi utvecklar vår verksamhet hela tiden och således kan vi också påskynda eller åtstrama våra åtgärder. År 2021 beslutade vi t.ex. strama åt gränsvärdena för en analys av höga koldioxidrisker enligt en snabbare tidtabell än planerat under 2021–2025.

Då det gäller direkta aktieplaceringar är vårt mål att koldioxidavtrycket ska minska med 30 procent från nivån 2020 fram till 2025 och med 50 procent fram till 2030. Vi strävar också efter att utöka placeringarna i klimatlösningar så att de ökar minst 1,5 gånger fram till 2020. Vårt mål är att portföljen är i linje med tvågraders uppvärmningsscenario fram till år 2025 och i linje med 1,5-gradersscenariot fram till år 2030. Jämförelsevärde för 2020 är ambitiöst, då vi genomfört åtgärder för att minska portföljens koldioxidavtryck redan tidigare och det år 2020 även lades till nya klimatrelaterade uteslutande faktorer i vårt jämförelseindex, vilka i betydande grad minskade indexets avtryck.

Vi förväntar oss att våra placeringsobjekt ställer upp klimatmål, att de mäter och rapporterar sina utsläpp, om möjligt i enlighet med referensramen Science Based

Vi investerar i en hållbar framtid – klimatneutrala pensionstillgångar 2035

KLIMATFÄRDPLAN 2021–2035

Bolaget förbinder sig till PRI-principerna 2006

Klimatfärdplan 2016–2020

- Placeringarna i hållbar utveckling fördubblas
- Koldioxidavtrycket av fastigheter -14 %

TCFD-rapportering 2019

Bolaget förbinder sig att följa IIGCC:s **Paris Aligned Investment Net Zero Asset Owner**

Klimatfärdplan för två tillgångsslag

Övergången till ett koldioxidsnålt samhälle stöds genom att stärka påverkningen, ägarstyrningen och samarbetet

Klimatkunnandet stärks och klimatmålen tas med som en del av incitamenten

Klimatriskerna tas in i avkastningsprognoserna och solvensbedömningarna på lång sikt

Färdplanerna utvecklas fortlöpande och utvidgas även till andra tillgångsslag

ILMARINEN

Targets, och att de rapporterar om hur de framskrider.

Beträffande fastigheter täcker färdplanen fastigheternas hela livscykel ända från planläggning till rivning. Vårt mål är energieffektiva, sunda och trygga byggnader som använder förnybar

energi och producerar mer energi än de behöver. År 2021 använder vi endast koldioxidfri elektricitet. Fram till 2030 är också den fjärrvärme som vi använder koldioxidfri. Vi förbättrar energieffektiviteten och utökar produktionen av förnybar energi i de objekt där

sådan kan tillämpas.

Beträffande fastigheterna är vårt mål för brukstiden att koldioxidavtrycket sjunker med 30 procent fram till 2025 och med 80 procent fram till 2030. Vårt mål är att koldioxidavtrycket under byggtiden minskar med 15

procent fram till 2025 och med 30 procent av medeltalet under åren 2018–2020 fram till 2030. Återvinningsgraden för rivningsavfall höjs till 80 procent fram till 2025 och till 90 procent fram till 2030.

5.5 Vi beaktar de risker som klimatförändringen medför för placeringsverksamheten – TCFD-rapportering

TCFD styr oss att rapportera om hur klimatförändringen inverkar på affärsverksamheten

TCFD, dvs. Task Force on Climate-Related Financial Disclosures är en internationell rapporteringsram som hjälper till att införa den finansiella rapporteringen av klimatriskerna som en del av företagets rapportering. I det här avsnittet begrundar vi hur klimatförändringen påverkar vår egen verksamhet. Vi utgår från tre teman: bolagsstyrning (governance), strategi (strategy) och

riskhantering (risks). Dessutom berättar vi separat om verksamhetens mätare och mål.

Bolagsstyrning (G)

a) Styrelsens övervakning av klimatrelaterade risker och -möjligheter

Styrelsen godkänner principerna för ansvarsfulla placeringar som också innehåller miljöprinciper och klimatprinciper. I klimatprinciperna har vi identifierat högnivårisker och de möjligheter som ansluter sig till klimatförändringen. Ilmarinens styrelse har godkänt målet om att nå klimatneutralitet fram till 2035. Vi presenterar resultaten av klima-

tarbetet för styrelsen minst en gång om året som en del av rapporteringen och godkännandet av principerna.

b) Verkställande ledningens roll i bedömningen och hanteringen av klimatrelaterade risker och möjligheter

Ledningsgruppen för ansvarsfulla placeringar är ansvarig för att säkerställa att principerna följs i vårt praktiska arbete. Ledningsgruppen för ansvarsfulla placeringar ger råd och fastställer på vilket sätt risker och möjligheter integreras som en del av placementsbesluten. Ledningsgruppen för ansvarsfulla placeringar ställer upp etappmål som ett led i uppnåendet av klimatneutralitet. Klimatfärdplanen som godkändes 2021 innehåller i detta skede etappmål för två tillgångsklasser. Avsikten är också att integrera målen i Ilmarinens verksamhet t.ex. via ersättningssystemen. Till ledningsgruppen för ansvarsfulla placeringar hör verkställande direktören, placeringsdirektören samt personer ur Ilmarinens ledningsgrupp, placeringsfunktion, juridiska funktion och kommunikation.

Strategi (S)

a) Identifiering av klimatrelaterade risker och möjligheter ur olika tidsperspektiv

De viktigaste klimatrelaterade riskerna och möjligheterna med de största effekterna ansluter sig till våra placeringstillgångar. Indirekta risker uppstår närmast via våra kunders affärsverksamhet. Vi lyfter fram klimatteman som en del av den normala portföljförvaltningen på möten med företagsledningen och i samband med påverkningsprocesser. Vi beskriver identifieringen av klimatrelaterade risker och möjligheter närmare i vår klimatfärdplan som publicerades i oktober 2021. Närmare information om den finns i föregående kapitel och i fråga om portföljens klimatrapportering, t.ex. omställningsrisker och fysiska risker, i detta kapitel.

b) De klimatrelaterade riskernas och möjligheternas inverkan på affärsverksamheten, strategin och ekonomiplaneringen

Vår styrelse behandlar klimatärenden på principnivå och godkänner de långsiktiga klimatmålen i principerna för ansvarsfulla placeringar. Ledningsgruppen för ansvarsfulla placeringar behand-

Klimatrapporteringen av klimatförändringens fysiska risker förknippade med Ilmarinens placeringar användes som ett klimatrapporteringsexempel i den uppdaterade anvisningen av den internationella Task Force for Climate Related Financial Disclosure (TCFD)-rapporteringsramen [2021-Metrics_Targets_Guidance-1.pdf \(bbhub.io\)](https://www.bbhubs.io/2021-Metrics-Targets-Guidance-1.pdf) som publicerades i oktober 2021.

lar och identifierar de klimatrelaterade riskerna och möjligheterna samt beslutar om klimatmålets etappmål och åtgärder som en del en ansvarsfull placeringsverksamhet. Klimateffekternas betydelse är beroende av t.ex. placeringsobjektens branscher och geografiska läge. Som en del av målet om klimatneutralitet placerar vi inte i företag vilkas koldioxidintensitet, dvs. beroende av fossila bränslen är betydande och som inte har tillräckliga utsläppsminskningmål. Vi gynnar placeringsobjekt som orsakar mindre utsläpp än sin jämförelsegrupp och med vilka det finns goda möjligheter att öka konkurrensfördelen med hjälp av nya affärsmöjligheter i en koldioxidsnål ekonomi. Vi sporrar även våra placeringsobjekt att ställa upp vetenskapsbaserade mål för att minska utsläppen (Science Based Targets) och att införliva Parisavtalets klimatmål i sina strategier. Vi för även en kontinuerlig dialog med indexproducenter och dataleverantörer för att tillgängliga lösningar på bästa sätt ska stöda oss att uppnå våra klimatmål.

Vi har uppställt praktiska etappmål för att uppnå koldioxidneutralitet för två tillgångsklasser för åren 2021–2035. Kontinuerlig

inlärning är viktigt, eftersom sätten att hantera klimatsynvinklarna snabbt utvecklas för tillfället. Således ser vi över etappmålen hela tiden utifrån erfarenhet och i ljuset av ny information. År 2022 utvecklar vi klimatfärdplanen ytterligare så att den täcker fler tillgångsklasser och instrument.

c) Klimatstrategins hållbarhet i olika scenarier

Beräkningssätten bör vidareutvecklas innan scenarierna kan användas som en väsentlig del av portföljförvaltningen. För närvarande ger scenarieanalyserna användbar information särskilt som underlag för mötena med placeringsobjektens representanter och påverkningsprocesserna samt i den indikativa granskningen av utvecklingsriktningarna på portföljnivå. Scenarierna hjälper oss också att identifiera vilka placeringsobjekt som kräver tilläggsutredning. Vi har tagit i bruk ny information och nya analyser, och i den här rapporten redogör vi nu för bland annat omställningsrisken och den fysiska risken förknippad med aktier och masskuldebrevslån i noterade företag samt hur väl placeringarna är i linje med tvågradersscenariot i Parisavtalet. Informationen och

beräkningen utvecklas hela tiden och i det här skedet betraktar vi uppgifterna närmast som riktgivande.

Riskhantering (R)

a) Bolagets processer för att identifiera, bedöma och hantera klimatrisker

Vi hämtar information om klimatriskerna på bolagsnivå ur flera olika källor och förenar den med en intern analys samt fogar informationen som en del av de databanker och verktyg som portföljförvaltarna använder. Vi utför även analyser av klimatriskerna i de enskilda portföljerna. Värdepappersförvaltarna använder olika databanker och analyser som förutom klimatrisker även beaktar andra betydande teman för ansvarsfulla placeringar. Inom fastighetsplaceringar har vi exempelvis redan länge använt en livscykelmodell som en del av projektens lönsamhetsberäkningar. För alla nya byggprojekt söks LEED-miljöcertifiering. Kravnivån är minst Gold-nivå. I de internationella fastighetsplaceringarna används GRESB, via vilken vi även får klimatrelaterad information om fastighetsplaceringarna.

Regleringen om en hållbar

finansiering gäller även klimatfrågor. Placeringsfunktionen samarbetar bland annat med den juridiska funktionen i uppföljningen och verkställandet av regleringen i ärendet.

b) Bolagets processer för en integrering av klimatriskerna utgör ett led i en mer omfattande hantering av placeringsrisker

I det här skedet koncentrerar vi oss på att identifiera och bedöma klimatriskerna både på bolags- och portföljnivå. För tillfället granskar vi på vilket sätt klimatriskerna kan integreras som en del av hela organisationens riskhantering. Detta förutsätter också att tillgången till klimatrelaterad information och analyser utökas för flera tillgångsklasser. Vårt mål är att i framtiden utnyttja scenariemodeller, via vilka vi exempelvis bedömer de klimatrelaterade riskerna förknippade med portföljens avkastningar och solvens med olika tidsspann.

Mätare och mål (M)

a) Beräkningssätten som tillämpas i bedömningen av klimatrelaterade risker och möjligheter

Vi använder externa tjänsteleverantörer i analysen av klimatrela-

terade risker och möjligheter både på bolags- och portföljnivå. Detta innebär både en tillbakablickande analys, av t.ex. koldioxidavtrycket, och en framåtblickande analys, t.ex. scenariomodeller som bygger på tvågradersmålet samt bedömning av omställningsrisker och fysiska risker. Siffrorna för 2021 har på samma sätt som året innan räknats av S&P Trucost. I beräkningen har branschspecifika medeltal använts, om det inte finns offentliga, bekräftade utsläppsuppgifter. I bedömningen av de klimatrelaterade riskerna och möjligheterna använder vi även information som tas fram av olika tjänsteleverantörer. Olika tjänsteleverantörer använder olika metodologier och därför gör vi vid behov även scenarioanalyser av våra portföljer med andra tillgängliga verktyg för att jämföra tillgänglig information.

b) Utsläpp i scope 1 och 2, om möjligt även i scope 3

Vi publicerar koldioxidavtrycket av såväl våra direkta som indirekta noterade aktieplaceringar och masskuldebrev i företag (scope 1 och 2 samt separat scope 1 + 2 + 3, där scope 3 avser leveranskedjan), samt av våra statslån. Dessutom rapporterar vi i omfattande grad om t.ex. miljökonsekvenserna

av våra fastighetsplaceringar. Det bör observeras att det fortfarande finns stora skillnader mellan olika beräkningssätt och att beräkningen innehåller samma utsläppskällor flera gånger, vilket gör att vi förhåller oss reserverade till siffrorna och de slutledningar som görs utifrån dem.

c) Uppställande och uppföljning av målen för hanteringen av klimatrelaterade risker och möjligheter

Vårt långsiktiga mål är att placera pensionstillgångarna klimatneutralt fram till utgången av 2035. Som en del av vår klimatfärdplan har vi publicerat etappmål för två

tillgångsslag. Vi följer upp hur målen uppnås som en del av rapporteringen om företagsansvar varje år. Målen granskas regelbundet utifrån erfarenhet och i ljuset av ny information. Under 2022 kommer vi att vidareutveckla och utvidga vår klimatfärdplan.

Placeringsverksamhetens klimatavtryck (KPI 6)

	2021	2020
Den högsta klimatrisknivån är högst 30 procent av placeringsobjektens verksamhet. Målet är 10 procent före år 2025.	20 %	30 %
Energisparåtgärdernas beräknade inverkan, fastigheter MWh/år	1 616	2 080

Med avtalen avses arbets- och näringsministeriets energieffektivitetsavtal som vi har förbundit oss till. Målet var att fram till slutet av 2021 uppnå en besparing på 7 procent jämfört med förbrukningen 2015 och att fram till slutet av 2025 uppnå en besparing på 10,5 procent jämfört med förbrukningen 2015. Eftersom en del av åtgärderna föråldras varje år, måste arbetet fortsätta ambitiöst och målmedvetet för att målet ska uppnås 2025.

Andelen förnybar energi och stenkolk av energiproduktionen i de elbolag som Ilmarinen placerar i

	2021	2020
Andelen placeringar som rapporterat om växthusgasutsläpp, noterade aktieplaceringar	86 %	84 %
- andel som rapporterar omfattande, noterade aktieplaceringar	99 %	99 %
Andelen placeringar som rapporterat om växthusgasutsläpp, företagslåneplaceringar	67 %	66 %
- andel som rapporterar omfattande, företagslåneplaceringar	99 %	99 %

5.6 Koldioxidavtrycket av placerade pensionstillgångar

Som jämförelseindex för de internationella direkta noterade aktieplaceringarna använder vi i stället för basindex hållbarhetsindex som innehåller de företag som klassificerats som de mest ansvarsfulla inom sin bransch eller inom sitt geografiska område.

Det viktade koldioxidavtrycket för dessa index är betydligt lägre än för de så kallade generalindexen.

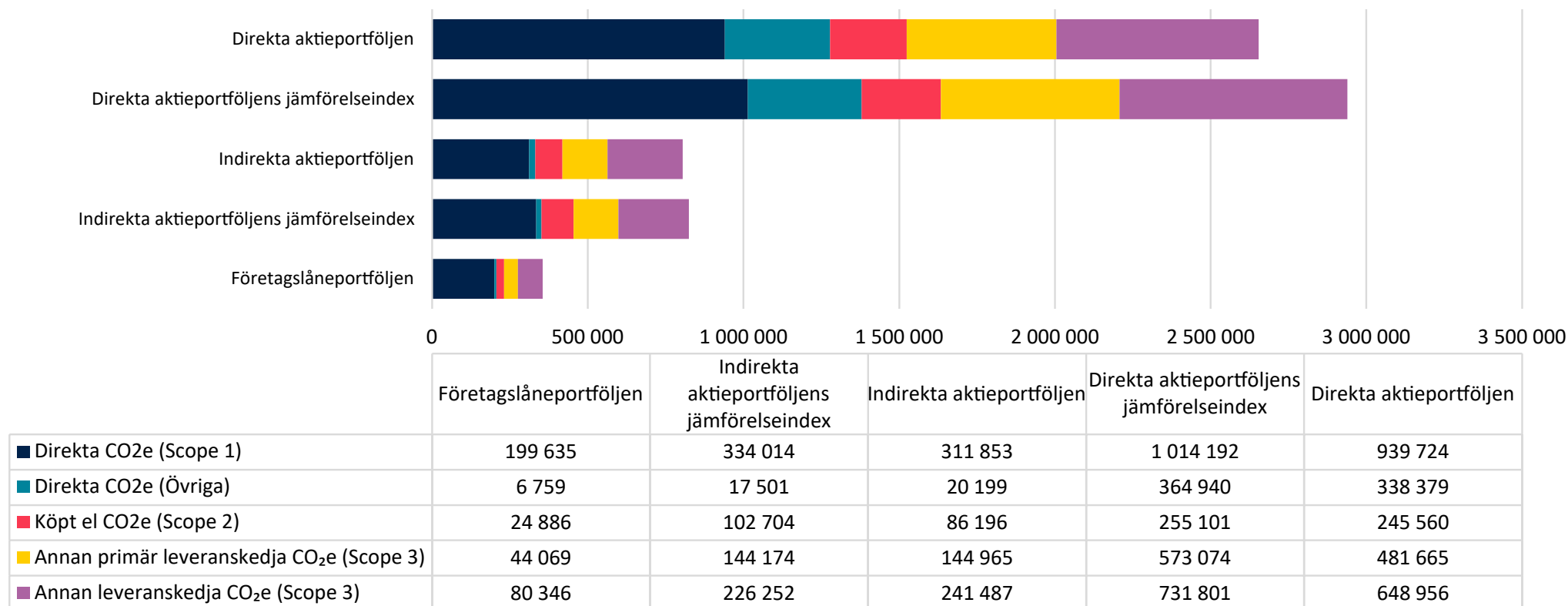
Det viktade koldioxidavtrycket för den direkta noterade aktieportföljen (WACI) sjönk jämfört med året innan och var mycket nära jämförelseindexets viktade koldioxidavtryck. Koldioxidavtrycket i förhållande till placerade euro var lägre än jämförelseindexet och sjönk något från året

innan. De absoluta utsläppen av den direkta aktieportföljen ökade, i scope 1 och 2 emellertid jämförelsevis mindre än för hela portföljen från året innan. Med andra ord förbättrades portföljens effektivitet då det gäller koldioxidavtrycket. Den relativt största andelen av den direkta noterade aktieportföljens koldioxidavtryck kom från materialsektorn samt från elproduktionen.

I år rapporterar vi för första gången det viktade koldioxidavtrycket av de indirekta noterade aktieplaceringarna, vilket var lägre än jämförelseindexet. Den största viktningen i den indirekta aktieportföljen är på ESG ETF-placeringar.

Det viktade koldioxidavtrycket av den direkta företagsobligationsportföljen (WACI) låg mycket nära föregående års nivå. Koldi-

Totalutsläpp tCO₂e enligt Scope

Växthusgasutsläppen av Ilmarinens placeringar (GRI 305-4)

	2021	2020
Den direkta noterade aktieportföljen		
Det vägda medeltalet av portföljförstagens koldioxidintensitet (tCO ₂ e/miljon euro i omsättning, WACI, S1+S2)	154	216
Det vägda medeltalet av portföljförstagens koldioxidintensitet i förhållande till det sammanslagna jämförelseindexet (per miljon euro i omsättning)	1 %	2 %
Den viktade koldioxidintensiteten i förhållande till generalindexet (per 1 mn euro i omsättning)	-11 %	-
Det vägda medeltalet av portföljförstagens koldioxidintensitet (tCO ₂ e/miljon euro i omsättning, WACI, D+FTI)	273	334
Det vägda medeltalet av portföljförstagens koldioxidintensitet i förhållande till det sammanslagna jämförelseindexet (per miljon euro i omsättning)	-3 %	16 %
Koldioxidintensitet (tCO ₂ e/miljon sysselsatta euro, S1+S2)	83	86
Koldioxidintensitet i förhållande till det sammanslagna jämförelseindexet (per miljon euro i omsättning)	-7 %	6 %
Absoluta utsläpp (tCO ₂ e, Scope 1+2)	1 185 284	975 751
Absoluta utsläpp (tCO ₂ e, Scope 1+2+3upstream)	2 315 905	2 069 803
Den indirekta noterade aktieportföljen		
Den viktade koldioxidintensiteten (tCO ₂ e/1 mn euro i omsättning, WACI, S1+S2)	134	-
Den direkta noterade företagslåneportföljen		
Det vägda medeltalet av portföljförstagens koldioxidintensitet (tCO ₂ e/miljon euro i omsättning, WACI, S1+S2)	270	269
Det vägda medeltalet av portföljförstagens koldioxidintensitet (tCO ₂ e/miljon euro i omsättning, WACI, D+FTI)	312	311
Koldioxidintensitet (tCO ₂ e/miljon sysselsatta euro, D+FTI)	124	340
Absoluta utsläpp (tCO ₂ e, Scope 1+2)	224 521	616 934
Absoluta utsläpp (tCO ₂ e, Scope 1+2+3upstream)	348 936	889 873
Den direkta statslåneportföljen		
Det vägda medeltalet av portföljförstagens koldioxidintensitet (tCO ₂ e/GDP, WACI, D+FTI)	1 028	1 092

Beräkningen innehåller scope 1 och 2. (GRI 103-1) För rapporteringen av koldioxidavtrycket uppges koldioxidekvivalenten för de företag som är placeringsobjekt, dvs. beloppet av olika växthusgasutsläpp enligt Kyoto-protokollet kommensurabla med koldioxidton i förhållande till företagets omsättning viktade enligt placeringsobjektets andel i placeringsportföljen. Detta är det rapporterings sätt som rekommenderas i TCFD-rapporteringsramen och som vi i första hand använder. Vi rapporterade också om mängden växthusgasutsläpp i förhållande till placerade euro. Därtill rapporterar vi placeringsobjektens absoluta växthusgasutsläpp i form av koldioxidekvivalentton, dvs. som så kallade financed emissions. Detta beräkningssätt fogades till TCFD-rekommendationerna år 2021. Vi rapporterade även de direkta utsläppen och den primära leveranskedjans utsläpp (s.k. Direct and First Tier Supplier) i enlighet med den nya tjänsteleverantörens metodologi, vilka förutom köpt energi även omfattar den primära leveranskedjan och växthusgaser som står utanför Kyotoprotokollet och som har en eventuell klimatuppvärmning potential. Till dessa hör CCl₄, D₂H₃Cl₃, CBrF₃, CO₂ av biomassa. Uppgifterna om portföljerna beskriver situationen 31.12.2021 för andra än de indirekta aktiva aktieportföljernas komposition, i fråga om vilka uppgiften beskriver situationen 30.11.2021.

oxidavtrycket i förhållande till en placerad miljon var lägre än året innan. De absoluta utsläppen av den direkta företagsobligationsportföljen minskade betydligt jämfört med föregående år. Detta kan till stor del förklaras med en ändring i metodologin. På grund av beräkningssättet var ägarandelen för ett placeringsobjekt 2020 betydligt större än i år och således även därtill anslutna utsläpp i portföljen.

År 2021 var det viktade koldioxidavtrycket av statslåneportföljen något lägre än året innan. Detta kan förklaras med ökningen av portföljens viktning i områden där utsläppsintensiteten har sjunkit från året innan.

Resultaten som visar placeringsportföljens koldioxidavtryck är beroende av många beräkningsmässiga faktorer, t.ex. vad beräkningen omfattar då det gäller direkta och indirekta utsläpp, vilka växthusgasutsläpp som beaktas och vilka placeringar som tas med i beräkningen.

Beräkningen innehåller scope 1 och 2. (GRI 103-1) För rapporteringen av koldioxidavtrycket uppges koldioxidekvivalenten för de företag som är placeringsobjekt, dvs. beloppet av olika växthusgas-

utsläpp enligt Kyoto-protokollet kommensurabla med koldioxidton i förhållande till företagets omsättning viktade enligt placeringsobjektets andel i placeringsportföljen. Detta är det rapporteringssätt som rekommenderas i TCFD-rapporteringsramen och som vi i första hand använder. Vi rapporterade också om mängden växthusgasutsläpp i förhållande till placerade euro. Därtill rapporterar vi placeringsobjektets absoluta växthusgasutsläpp i form av koldioxidekvivalentton, dvs. som så kallade financed emissions. Detta beräkningssätt fogades till TCFD-rekommendationerna år 2021. Vi rapporterade även de direkta utsläppen och den primära

leveranskedjans utsläpp (s.k. Direct and First Tier Supplier) i enlighet med den nya tjänstleverantörens metodologi, vilka förutom köpt energi även omfattar den primära leveranskedjan och växthusgaser som står utanför Kyotoprotokollet och som har en eventuell klimatuppvärmande potential. Till dessa hör CCl₄, D₂H₃Cl₃, CBrF₃, CO₂ av biomassa. Uppgifterna om portföljerna beskriver situationen 31.12.2021 för andra än de indirekta aktiva

Koldioxidavtrycket kan beräknas med flera olika metoder. Koldioxidavtrycket kan beräknas på flera olika sätt och nedan presenteras tre olika metoder. Varje beräkningssätt ger ett annorlunda resultat. Således är det viktigt att veta vilken metod som använts då siffrorna tolkas.

Det viktade koldioxidavtrycket (WACI) som allmänt används är känsligt för förändringar i omsättningen. Fastän utsläppen skulle öka, kan placeringsobjektets koldioxidintensitet minska om omsättningen ökar förhållandevis mer. WACI-metodologin används emellertid omfattande, eftersom den gör det möjligt att rapportera koldioxidavtrycket av olika tillgångsklasser. Dessutom gör den det möjligt att jämföra uppgifterna om koldioxidavtrycket mellan olika stora portföljer. En intensitet som bygger på omsättning gör det också möjligt att göra en förenklad jämförelse mellan olika sektorer.

Placeringsportföljens absoluta utsläpp, dvs. så kallade financed emissions berättar däremot bättre om de faktiska utsläppen. Även detta beräkningssätt har emellertid sina begränsningar. Den gör det inte möjligt att jämföra olika stora portföljer med varandra och den är känslig för ändringar i marknadsvärdena, särskilt då beräkningssättet används för att mäta utsläppen av placeringar i företagsobligationer. I beräkningssättet multipliceras placeringsobjektets absoluta utsläpp med investerarens ägarandel, och dessa räknas samman.

Koldioxidintensiteten i förhållande till placeringens värde. I denna metod divideras utsläppen enligt ägarandelen med placeringens värde. Även detta tal gör det möjligt att jämföra olika stora portföljer, men metoden är känslig för ändringar i marknadsvärdet. Siffran har varit en del av vår rapportering redan under flera år.

Hållbarhetssynvinklarna tas in i ränteindexet

Som jämförelseindex för våra aktieplaceringar har vi redan länge använt ett index som beaktar hållbarhetsaspekterna och 2021 rörde vi oss i denna riktning även i våra ränteplaceringar.

Vi utredde möjligheten att ta ibruk index som beaktar hållbarhetsaspekterna även för ränteportföljen. Vid ingången av 2022 övergick till att använda ESG-index för placeringarna på tillväxtmarknaden i vår ränteportfölj.

Produktutbudet för ansvarsfulla ränteplaceringar utvecklas i snabb takt. År 2021 deltog vi bl.a. som en pionjärinvestorare i en ny koldioxidsnål företagsobligationsfond i vars strategi det integrerats hållbarhetsaspekter samt särskilt koldioxidsnålhet och en effektiv vattenanvändning. Fondens mål är att koldioxidavtrycket ska vara betydligt mindre än jämförelseindexet. Fonden har utslutit objekt som är skadliga med tanke på klimatet.

År 2022 kommer vi att utveckla betraktelsesätten särskilt vad gäller klimatet och vi fortsätter att följa utvecklingen av nya produkter och index som beaktar hållbarhet och ansvarsfullhet.

aktieportföljernas komposition, i fråga om vilka uppgiften beskriver situationen 30.11.2021.

Paris klimatavtal och tvågradersscenariot

Vårt mål är att ha en klimatneutral placeringsportfölj fram till utgången av 2035. Som ett sätt att granska portföljens utveckling använder vi scenariomodeller enligt tvågradersmålet i linje med Paris klimatavtal. I samband med analysen bör det observeras att informationen är riktgivande, eftersom beräkningsmodellerna hela tiden utvecklas. Modellens omfattning i portföljen för noterade aktier är ungefär 70 procent och i företagsobligationsportföljen i företag endast cirka 45 procent. Den låga täckningen i masslåneportföljen förklaras av andelen onoterade företag i portföljen.

Täckningen är således sämre än för flera andra av de uppgifter som rapporteras i beräkningen. På grund av detta är resultatens tillförlitlighet svagare. Uppgifternas kvalitet väntas emellertid förbättras under de kommande åren och därför vill vi redan nu följa både beräkningsutvecklingen och de riktgivande resultaten.

I vår klimatfärdplan strävar vi efter en portfölj enligt tvågradersscenariot för direkta noterade aktier fram till utgången av 2025. År 2021 översteg portföljen tvågradersscenariot med 15 procent, vilket är en fjärdedel bättre än jämfört med 2020, då portföljen översteg scenariot med ca 20 procent. Masskuldebrevsportföljen översteg tvågradersscenariot med 15 procent år 2021, vilket var en avsevärd förbättring från 2020, då scenariot överstegs med 22 procent.

Fossila bränslen och förnybar energi

I enlighet med vår klimatfärdplan utslöt vi företag som gör nya placeringar i stenkolsbaserad energiproduktion eller i brytningen av stenkol för energibruk ur vår portfölj för noterade direkta aktieplaceringar år 2021. Klart mindre än 0,1 procent av omsättningen från de noterade direkta aktieplaceringarna på portföljnivå kom från brytning av stenkol för energibruk, vilket uppfyller målet i klimatfärdplanen.

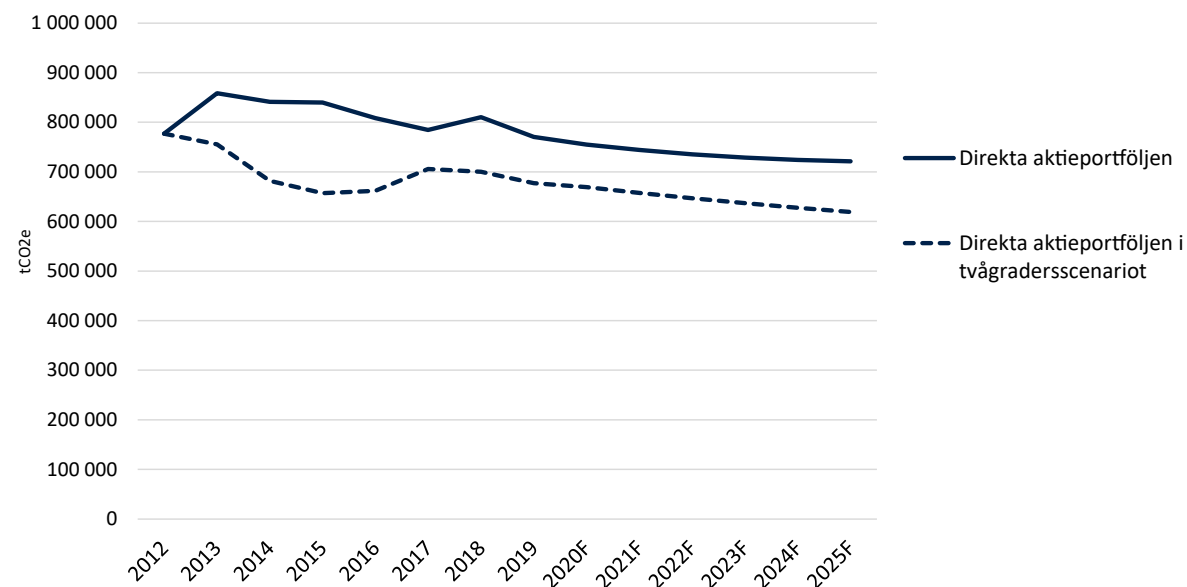
Av den kumulativa omsättningen från den noterade direkta aktieplaceringsportföljen kom mindre än två procent från utvin-

ning eller användning av fossila bränslen år 2021. Största delen kom från naturgas på samma sätt som året innan. I förhållande till de jämförelseindex som beaktar hållbarhetsaspekter är andelen fossila bränslen i vår portfölj mindre. Omsättningen från förnybar energi ökade från året innan. I portföljen för masskuldebrev i företag var omsättningen från fossila bränslen klart lägre än en procent och den ökade något från året innan. Även andelen förnybar energi av omsättningen i portföljen ökade från året innan.

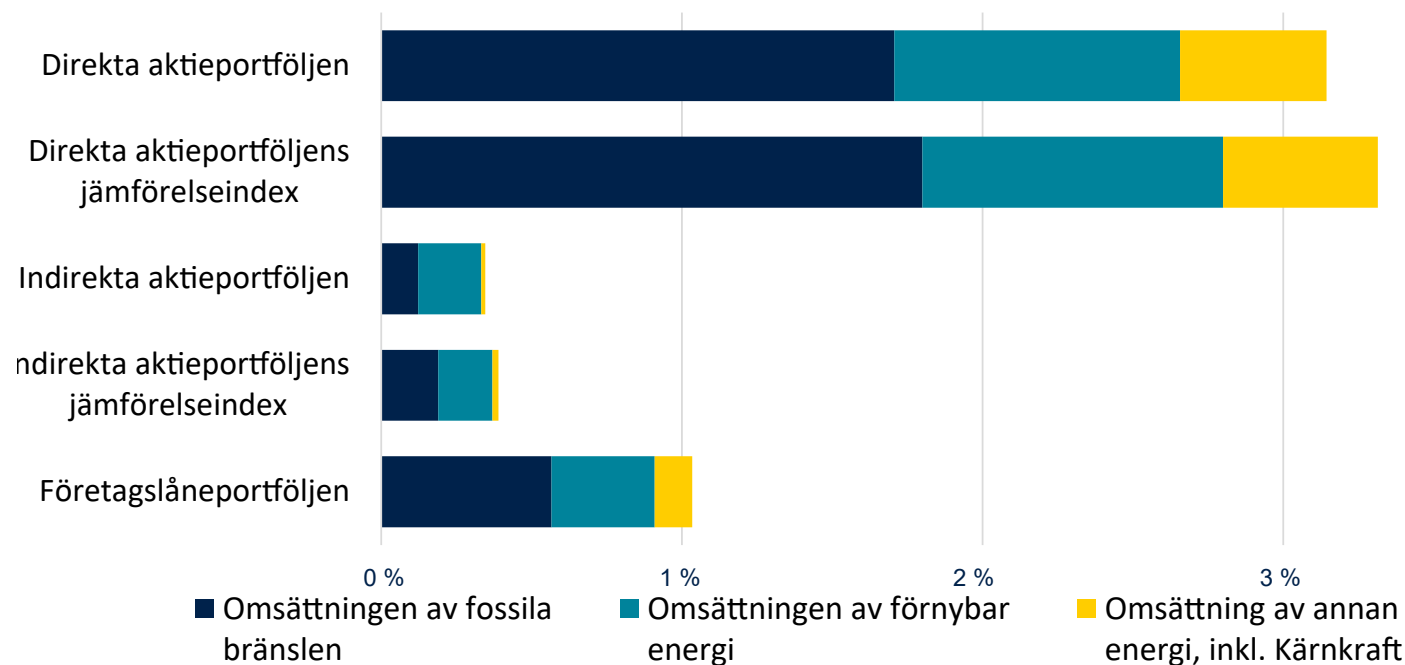
Målet med Ilmarinens klimatfärdplan är att minst 40 procent av portföljens energiproduktion ska vara förnybar energi fram till 2030. År 2021 var andelen vatten-, sol- och vindkraft samt andelen biomassa av portföljens energiproduktion (GWh) nära målet. Andelen försämrades emellertid något jämfört med föregående år.

Målet för Ilmarinens direkta aktieplaceringar för 2030 är att det inte ska finnas energiproduktion som grundar sig på stenkol i portföljen. År 2021 var andelen energiproduktion som grundar sig på stenkol av kraftgenereringen av beräkningsmässiga orsaker större än 2020. Vi har identifierat

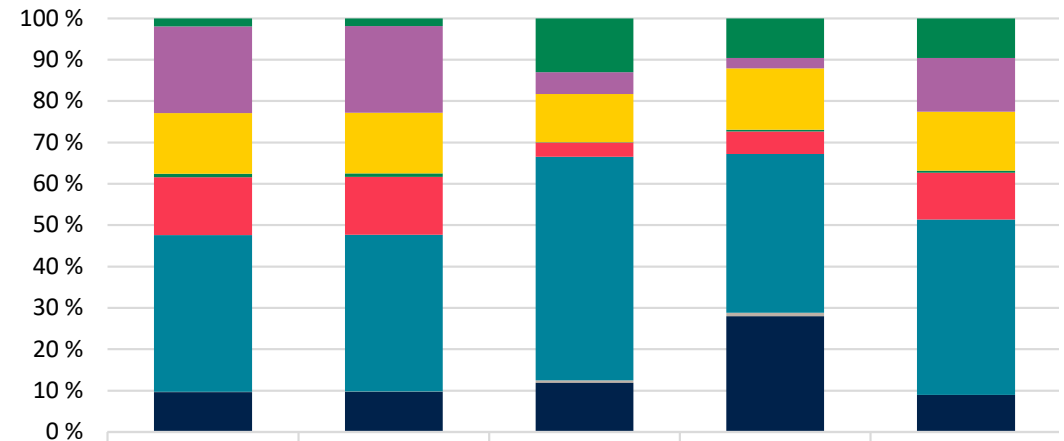
Utsläppsutvecklingen i förhållande till tvågradersscenariot 2012–2021

Energins andel av omsättningen

Energiproduktionen i förhållande till tvågradersscenariot, i % av portföljens GWh

	Direkta aktieportföljen	Direkta aktieportföljens jämförelseindex	Indirekta aktieportföljen	Indirekta aktieportföljens jämförelseindex	Företagslåneportföljen
Övriga förnybara	1,97%	1,82%	12,99%	9,56%	9,55%
Biomassa	20,89%	20,98%	5,30%	2,53%	13,04%
Vattenkraft	14,73%	14,71%	11,63%	14,86%	14,23%
Övriga källor	0,81%	0,81%	0,11%	0,37%	0,50%
Kärnkraft	14,01%	14,03%	3,46%	5,47%	11,31%
Fossil energi, tillvaratagande av koldioxid	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Naturgas	37,84%	37,89%	54,03%	38,43%	42,44%
Olja	0,08%	0,08%	0,61%	0,78%	0,02%
Stenkol	9,66%	9,68%	11,85%	28,01%	8,92%

de mest betydande bolagen som använder stenkol i sin energiproduktion i vår portfölj och vi för en aktiv dialog med dem utifrån målen i vår klimatfärdplan.

Prissättning av koldioxid och omställningsrisk

Investerarna har en viktig roll i övergången till en hållbar ekonomi, men omställningen kräver att alla samhällsaktörer deltar. Prissättningen av koldioxid är ett viktigt sätt att stöda en hållbar

omställning. Staternas klimatåtgärder har en viktig roll särskilt då det gäller mekanismen för prissättning av koldioxid. En behärskad omställning gynnar alla aktörer och en prissättning av koldioxid som görs i rätt tid och på en tillräcklig nivå är ett sätt. Ju längre prissättningen skjuts fram,

desto större och mer oförutsedda är konsekvenserna av sena och snabbt införda ändringar.

För tillfället täcker prissättningen av växthusgasutsläpp mindre än en fjärdedel av utsläppen. Då det fortfarande finns brister i prissättningen av växthusgasutsläpp, kan investeraren undersöka den

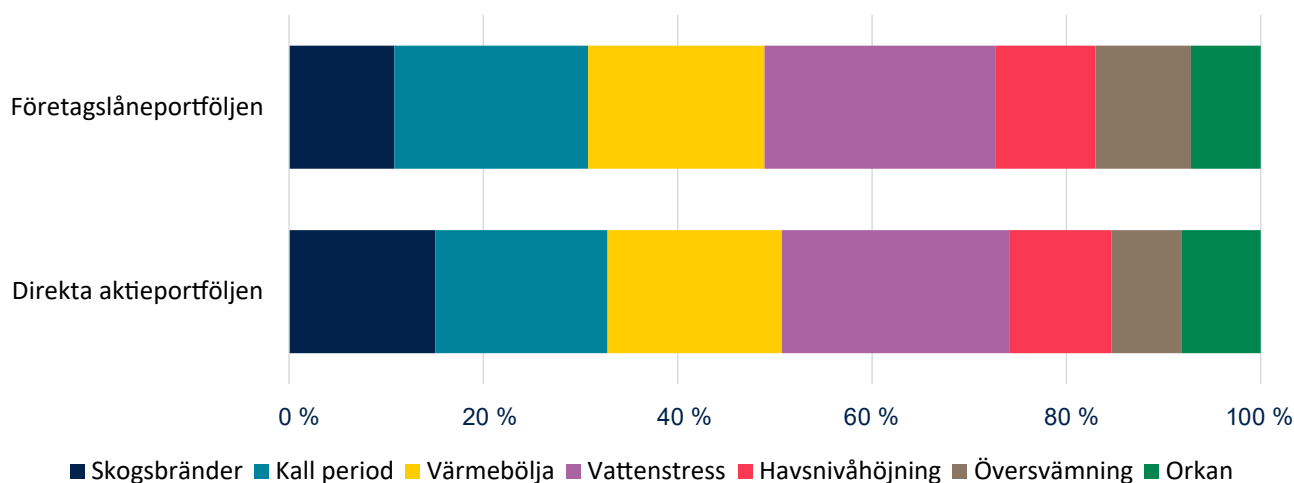
rörliga prissättningens potentiella inverkan på sina placeringar med hjälp av en scenariomodell. Uppskattningen beaktar företagets utsläpp och eventuella kostnader för utvecklandet av prissättningen på koldioxid i framtiden.

För de enskilda sektorerna hänför den största risken i portföljen till elproduktionen och materialsektorn. Vad gäller portföljen för masskuldebrev i företag hänför sig den största risken förknippad med icke-prissatta utsläpp till industri- och materialsektorerna.

Fysisk risk

De fysiska riskerna i anslutning till klimatförändringen som påverkar placeringsportföljen kan

De fysiska riskernas relativa andelar

t.ex. vara plötsliga fenomen eller nya fenomen som uppstår så småningom. Exempel på fysiska risker är stormar, översvämningar samt lokala klimatförändringar som gäller t.ex. nederbörden eller temperaturen. De fysiska riskerna inverkar på företagen på många sätt, t.ex. i form av produktionsavbrott och störningar i produktionskedjan. Analysen av fysiska risker är tillsvärdare något nytt och i det här skedet granskar vi risken som riktgivande information på portföljnivå.

I beräkningen av de fysiska riskerna i vår placeringsportfölj utgjorde vattenstress den största enskilda riskkällan. Även värmeböljor och översvämningar var betydande riskkällor. Informatio-

nen om fysiska risker utvecklas hela tiden. Vattenstressrisken fick ökad betydelse jämfört med året innan. Detta beror sannolikt på att tjänsteleverantörens uppgifter om och utvärderingsmetoder i betydande grad utvecklats från året innan särskilt om vattenstress. De viktigaste fysiska riskerna i företagsobligationsportföljen utgjordes av samma riskkällor. På totalnivå var båda portföljernas förlustexponering orsakade av fysiska risker i den lägre ändan av bedömningsskalan.

Passiva aktieplaceringar i hållbara produkter

Vi är övertygade om att vi kan minska risken förknippad med de passiva placeringarna på lång sikt genom att binda placeringarna till

ansvarsfulla aktieindex.

År 2019 och 2020 bytte vi ut våra passiva produkter i breda index till ansvarsfulla ESG-produkter i Europa, Förenta staterna och Japan samt på tillväxtmarknaden. År 2021 avstod vi i den passiva portföljen från placeringar på tillväxtmarknaden och utökade andelen i Europa och Japan i syfte att ändra aktieplaceringarnas landsallokering.

Vid utgången av 2021 var över 95 procent av Ilmarinens passiva aktieplaceringar på 5,9 miljarder euro placerade i ETF-produkter eller indexfonder som följer MSCI:s ansvarsfulla ESG Leaders-aktieindex. Till indexen väljs företag med den bästa hållbarhetsklassificeringen per sektor och område. Dessa företag representerar 50 procent av det motsvarande generalindexets marknadsvärde. Dessutom har bolag som tillverkar t.ex. tobak och vissa kontroversiella vapen samt bolag med allvarliga internationella normöverträdelser, uteslutits ur indexet.

I MSCI:s ESG Leaders-indexet grundar sig hållbarhetsklassificeringen på omfattande hållbarhetsindikatorer. Klimatets betydelse ökade i klassificeringen i slutet av 2020. År 2021 inverkade vi aktivt på att öka klimatets betydelse även i de framtida beräkningarna.

5.7 Ökad transparens och rapportering – i framtiden även för biodiversitet

Informationen om klimatförändringen och tillgången till analysmetoder ökar hela tiden. Rapporteringen av koldioxidavtrycket omfattade tidigare noterade direkta aktieplaceringar, företagslån, statsobligationer och fastigheter. Som ny information i år rapporteras även koldioxidavtrycket av indirekta aktieplaceringar. I fortsättningen kommer vi att söka efter möjligheter att utöka den klimatrelaterade informationen och analysmetoderna, och att på så sätt bredda rapporteringen att även gälla t.ex. onoterade placeringar.

Mer information och bättre analysmetoder möjliggör även en ny slags analys på företags- och portföljnivå. Det är emellertid viktigt att observera att ny typ av klimatdata tillsvidare är förknippad med stor osäkerhet och att det finns skillnader i hur tjänsteproducenterna tar fram informationen. Detta gäller exempelvis uppgifternas omfattning, noggrannhet och de antaganden som modellerna bygger på. I takt med att informationen ökar bör man även kunna välja den infor-

mation som är betydelsefull med tanke på placeringsmålen. I det här sammanhanget är det viktigt att förstå informationens bakgrund och de antaganden som modellerna bygger på. För dem som använder ny information är det allt viktigare att ta del av informationen och förstå på vilket sätt den har samlats in och producerats. De bör även kunna göra strategiska val om vilken information som ska användas t.ex. som en del av placeringsbesluten.

Den framåtblickande analysen gäller både på företags- och portföljnivå. För tillfället tillämpar vi informationen som riktgivande t.ex. på företagsnivå som underlag för diskussionerna med bolagen samt vid en analys av utvecklingsriktningarna på portföljnivå. Vi följer utvecklingen av informationen om och analysen av klimatförändringen och undersöker även om uppgifterna i fortsättningen kunde användas som en integrerad del av ESG-analysen av enskilda bolag. Vi vill rapportera öppet och täckande och således innehåller vår rapport, trots att metodologierna ännu utvecklas, även en framåtblickande analys på portföljnivå samt information om omställningsrisker och fysiska risker.

Med tanke på tillgängligheten till information och informationens kvalitet är det viktigt att företagen rapporterar om sina klimatsatser. År 2021 rapporterade totalt 86 procent av företagen i den direkta aktieportföljen om sina växthusgasutsläpp. I portföljen för masskuldebrev i företag var andelen 67 procent. I båda portföljerna ökade antalet rapportörer något.

Vi hoppas att tillgången till information och analyser fortsätter att förbättras i framtiden inte enbart om klimatet utan även om t.ex. biodiversitet och naturreserver. För tillfället beaktar ESG-klassificeringarna biodiversitet. Vi förväntar oss emellertid att informationsmängden ökar under de kommande åren. Exempelvis TCFD-rapporteringen om klimatet har utvecklats avsevärt under

Unicefs barnrättsprinciper för företag

Vi samarbetar med olika aktörer som utvecklar ansvarsfullheten. År 2021 publicerade exempelvis Unicef ett ramverk för investerare om barns rättigheter. Ramverket innehåller information om hur barns rättigheter kan integreras som en del av bedömningen av hur ansvarsfullt placeringsobjekten agerar. Ilmarinen deltog tillsammans med många andra aktörer i kommenteringen av ramverket. De mänskliga rättigheterna och barns rättigheter är viktiga hållbarhetsteman för Ilmarinen. Vi kommer såväl 2022 sin under kommande år att fortsätta utvecklandet av dessa teman och samarbetet med de bästa aktörerna inom branschen. Länk till ramverket: [Tool for Investors on Integrating Children's Rights Into ESG Assessment.pdf \(unicef.org\)](#)

Investerarna fäster allt större uppmärksamhet vid biodiversitet

Tryggandet av naturens mångfald är något som allt starkare tas upp på investerarnas agendor vid sidan av klimatförändringen. Det är en god nyhet, eftersom förlusten av den biologiska mångfalden får mångahanda och oåterkalleliga följder. Tyvärr har naturens mångfald försvagats oroväckande snabbt under de senaste åren och vi måste reagera på detta tillsammans, eftersom mångfalden utgör en förutsättning för allt liv.

Storbritanniens finansministerium publicerade i februari 2021 en rapport som redogör för vilken roll naturens mångfald har för ekonomin. Rapportens viktigaste budskap är att naturens mångfald och de tjänster som naturen erbjuder gör det möjligt att hålla det ekonomiska maskineriet igång. Naturkapitalet bör således beaktas i allt beslutsfattande på samma sätt som andra tillgångsslag, dvs. det produktionsmässiga och mänskliga kapitalet. Enligt rapporten kommer den ekonomiska tillväxten på lång sikt att begränsa sig till jordens ekologiska bärkraft och redan nu förutsätter vår produktion och vårt levnadssätt ca 1,6 jordklot. Vi behöver således övergå till sådana finans- och produktionssystem som utnyttjar de

ekosystemtjänster som naturkapitalet producerar. I investeringstermer borde vi leva på räntorna och inte förbruka själva kapitalet.

Det tryck som i allt högre grad skapas av konsumenter, lagstiftare och marknaden styr ekonomin mot en mer hållbar grund. Ilmarinen har tillsammans med andra placerare en viktig roll i denna förändring. Vi hoppas fortfarande att tillgången till information och analyser ska fortsätta att öka inte enbart om klimatet utan även om t.ex. biodiversitet och naturreserver. Även om ESG-klassificeringarna för tillfället beaktar biodiversitet, förväntar vi oss att informationen ökar under de kommande åren. Riktningen verkar gå åt rätt håll och TCFD-rapporteringen av klimatrelaterad information har utvecklats betydligt under en kort tid. Vi följer TNFD:s (Taskforce on Nature-Related Financial Disclosures), och andra aktörers initiativ i anslutning till olika bokslutsstandarder, t.ex. det åtgärdsprogram som IFRS Foundations publicerade i Glasgow den 3 november 2021. Avsikten är att under de två följande åren i samarbete med olika aktörer utifrån TNFD utveckla en rapporteringsram i anslut-

ning till naturens mångfald för företag och investerare. En gemensam ram är viktig för att investerarna övertygande ska kunna be företagen att även rapportera om biodiversitet. En större mängd enhetlig information förbättrar också investerarnas möjligheter att beakta biodiversitet mer omfattande än tidigare.

Förväntningarna är höga och ärendet har stor prioritet år 2022, då den första fasen av partskonferensen för FN:s konvention om biologisk mångfald (COP-15) ordnas i oktober i syfte att ställa upp konkreta mål för de kommande åren. På samma sätt som klimatförändringen har frågorna i anslutning till naturens mångfald kommit för att stanna på investerarnas och företagens bord. Det lönar sig att ta sig an frågorna proaktivt för att kunna skapa konkurrensfördelar på lång sikt.

Under kommande år kommer också investerarna att själva vidta åtgärder, t.ex. med hjälp av den ökade informationen via TNFD och andra initiativ. Investerarna kan även ingå förbindelser, skaffa lämpliga samarbetsparter för att främja saken och inverka på placeringsobjekten. Ett exempel är den påverkning i vattenfrågor som sker i NEC och som Ilmarinen deltar i.

en kort tid. Vi följer t.ex. TNFD:s (Taskforce on Nature-Related Financial Disclosures) och andra aktörers initiativ i anslutning till olika bokslutsstandarder, såsom International Sustainability Standards Board.

NEC och påverkning i vattenfrågor

Tillsvidare är biodiversitetsdatans mätbarhet ännu under utveckling och således kan andra verktyg för ansvarsfulla placeringar, såsom påverkning vara ett fungerande alternativ då det gäller att beakta naturens mångfald i placeringarna.

Ett av påverkningsteman i vårt nordiska påverkningssamarbete Nordic Engagement Cooperation, dvs. NEC ansluter sig till en hållbar vattenanvändning. Påverkningstemat The Localised Water Management (LWM) har en geografisk tyngdpunkt. Fastän riskerna i anslutning till vatten är globala, är konsekvenserna i stor grad beroende av det geografiska läget. De företag som är föremål för påverkning är beroende av Tietê-floden i Brasilien eller floden Vaal i Sydafrika. NEC har bland tjugo företag valt tre pla-

ceringsobjekt vilkas åtgärder vi följer upp noggrannare. Vi deltar också i diskussioner för att påverka företagen.

Påverkningsprocessen började 2020 och avsikten är att förbättra företagens medvetenhet om riskerna förknippade med vatten, om vikten av och fördelarna med lokal vattenförsörjning, att erbjuda möjligheter till samarbete i området samt att motivera till konkreta åtgärder och ökade upplysningar. Påverkningstemat har flera KPI-indikatorer, vilka alla utvecklades i positiv riktning 2021.

År 2021 fortsatte pandemin att inverka på påverkningsprocesserna. Intressegrupperna fortsatte t.ex. att delta virtuellt. Huvudtyngdpunkten i samtalen förra året var att sporra företagen att ge mer upplysningar om tillgången på vatten och offentlig vattenförsörjning och att utmana företagen att begrunda om rapporteringen är tillräcklig för att investerarna ska förstå vattenriskerna.

Närmare information om LWM-påverkningstemat och NEC:s andra pågående påverkningsprocesser kommer att publiceras i NEC:s årsrapport senare i vår.

5.8 Taxonomin förbättrar bilden av hur väl placeringarna följer klimatmålen

Vad handlar taxonomin om?

Taxonomin, dvs. klassificeringssystemet för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter, är en del av EU:s reglering om hållbar finansiering. Taxonomin har ett viktigt mål: den strävar efter att öka marknadsaktörernas gemensamma förståelse för vad som är hållbara ekonomiska verksamheter. Om taxonomin lyckas med sitt mål, hjälper den marknadsaktörerna att identifiera och jämföra hållbara placeringsobjekt på ett enhetligare sätt än tidigare. Taxonomiklassificeringen är ny och delvis ännu under arbete. Det är delvis ännu oklart på vilket sätt marknadsparterna kommer att tillämpa klassificeringen i sin verksamhet och vilken inverkan taxonomin får på olika investerares verksamhet under de kommande åren. Såsom typiskt vid stora och snabba reformer finns det också många oklarheter och svårigheter i anslutning till taxonomin. Det lönar sig emellertid att sätta sig in i detta, eftersom

ett gott slutresultat gynnar alla. Det är också viktigt att märka att ansvarsfulla investerare redan beaktat ansvarsfullhets- och hållbarhetsfrågorna i flera årtionden. Taxonomin förändrar således inte plötsligt alla marknadsaktörers verksamhet utan den skapar på lång sikt en enhetligare förståelse för hållbarhetsfrågorna.

EU:s taxonomiförordning trädde i kraft 2020 och enligt den ska de rapporteringsskyldiga företagen första gången rapportera om huruvida deras verksamheter är förenliga med taxonomin år 2022. I framtiden ska företagen även rapportera om hur väl verksamheterna är anpassade till taxonomin.

Vad rapporterar Ilmarinen?

Arbetspensionsförsäkringsbolagen hör enligt klassificeringen i artikel 6 i taxonomiförordningen ((EU) 2020/852) till kategorin icke-finansiella företag. I den lagstadgade taxonomiförenliga andelen rapporteras då endast fastighetsverksamheten. Ilmarinen rapporterar både obligatoriska och frivilliga upplysningar.

Lagstadgad rapportering

Som fastighetsaffärsverksamhet definieras direkta fastighetsplaceringar enligt Finansinspektionens nyckeltal, så att det i direkta placeringar endast inräknas direktägda fastigheter eller fastigheter som hör till koncernen. KPI-indikatorerna har räknats på basis av koncernbokslutet som upprättats enligt finsk lagstiftning.

Omsättningen som är förenlig med taxonomikraven i EU:s taxonomiförordning var 2 procent i förhållande till koncernen Ilmarinens omsättning. Kapitalutgifterna som var förenliga med taxonomikraven var 250 procent i förhållande till koncernens kapitalutgifter och de taxonomiförenliga utgifterna var 3 procent i förhållande till koncernens utgifter.

Den taxonomiförenliga omsättningen har räknats enligt följande: **omsättningen för koncernens fastighetsaffärsverksamhet** (fastighetsintäkterna minskas med fastighetskostnaderna enligt specifikationen av nettointäkterna från placeringsverksamheten) **dividerat med koncernens omsättning** (nettointäkterna från koncernens placeringsverksamhet, premieinkomst och övriga intäkter).

Taxonomiförenliga CapEx har räknats enligt följande: **nettoaktiveringarna inom koncernens fastighetsaffärsverksamhet** (anskaffningar och realiseringar) **dividerat med koncernens samtliga nettoaktiveringar** (anskaffningar och realiseringar).

Taxonomiförenliga OpEx har räknats enligt följande: **kostnaderna för fastighetsaffärsverksamheten** (kostnader för fastighetsplaceringarna enligt specifikationen av nettointäkterna från placeringsverksamheten) **dividerat med driftsutgifter och placeringsutgifter** (kostnader för fastighetsplaceringar och andra placeringar enligt specifikationen av nettointäkterna från koncernens placeringsverksamhet).

Frivillig rapportering om placeringsverksamheten

Vi anser att taxonomiupplysningarna om placeringsverksamheten är väsentliga upplysningar med tanke på pensionsbolagets verksamhet. På grund av det rapporterar Ilmarinen även frivilligt upplysningar om hur väl placeringsverksamheten är förenlig med taxonomikraven enligt EU:s taxonomiförordning. Den andel som var förenlig med taxonomikraven av Ilmarinens

placeringsportfölj^[1] år 2021 var 24 procent vad gäller stävjandet av klimatförändringen och 25 procent vad gäller en anpassning till klimatförändringen. Noggrannare upplysningar:

- den andel som var förenlig med taxonomikraven av den direkta aktieportföljen i noterade företag var 29 procent vad gäller stävjandet av klimatförändringen och 31 procent vad gäller en anpassning till klimatförändringen
- den andel som var förenlig med taxonomikraven av den indirekta aktieportföljen i noterade företag var 10 procent vad gäller stävjandet av klimatförändringen och 10 procent vad gäller en anpassning till klimatförändringen
- den andel som var förenlig med taxonomikraven av den direkta företagsobligationsportföljen var 19 procent vad gäller stävjandet av klimatförändringen och 21 procent vad gäller en anpassning till klimatförändringen
- den andel som var förenlig

med taxonomikraven av den indirekta företagsobligationsportföljen var 23 procent vad gäller stävjandet av klimatförändringen och 21 procent vad gäller en anpassning till klimatförändringen

Eftersom företagen rapporterar taxonomidata första gången 2022, har förenligheten med taxonomikraven i vår placeringsportfölj beräknats med hjälp av en extern tjänsteproducents data på så sätt att Ilmarinens taxonomirapportering grundar sig på Factsets taxonomiklassificering. I den fastställs bolagens taxonomiförenlighet via omsättningen samt via en sektor- och aktivitetsanalys. För tillfället går det inte att få data om alla tillgångsslag via de externa tjänsteproducenterna. Beräkningen innehåller således endast de tillgångsklasser, för vilka det varit möjligt att få data som underlag för beräkningen. Sådana har varit direkta noterade aktier, direkta företagsobligationer, indirekta noterade aktier och indirekta företagsobligationer.

---

[1] Beräknats för följande portföljer: direkta noterade aktier, direkta företagsobligationer, indirekta noterade aktier, indirekta företagsobligationer.

5.9 Hållbarhetsanalysen i fokus

Hållbarhetsanalysen är en del av den process, med vilken vi väljer våra placeringsobjekt. När portföljförvaltarna väljer placeringsobjekt har de i våra databaser tillgång förutom till finansiell information även till uppgifter om företagens hållbarhetsklassificeringar. Klassificeringarna bygger på en kombination av hållbarhetsklassificeringar som tagits fram av tredje parter, vilka vi anpassar till tillgängliga analyser och slutledningar ur interna och externa källor.

Sedan 2019 har vi haft tillgång till ett internt hållbarhetsverktyg som fungerar som en databank för portföljförvaltarna. År 2021 utvecklade vi våra verktyg ytterligare för att kunna integrera en allt större mängd ESG-information för portföljförvaltarnas bruk.

Analysen som ligger till grund för hållbarhetsklassificeringarna innehåller i omfattande grad de risker och möjligheter som är förknippade med en ansvarsfull företagsverksamhet samt realiserade risker och normöverträdelser i företagsverksamheten. Placeringar i företag med sämre kreditbetyg kräver alltid en nog-

grannare förhandsutredning.

I företag där det finns en fastställd normöverträdelse och som inte vidtagit korrigerande åtgärder, kan vi placera endast förutsatt att det finns en pågående påverkningssprocess. Om påverkningssprocessen avslutas som resultatlös, säljer vi om möjligt vårt innehav. Om det bolag som gjort normöverträdelser senare rättar till sin verksamhet, kan vi åter överväga en placering via den normala placeringsprocessen. (GRI 103-2)

För noterade aktieplaceringar använder vi ESG-jämförelseindex som framhäver ansvarsfullhet. ESG-indexen grundar sig på MSCI:s klassificeringar. Till indexen har valts företag med den bästa hållbarhetsklassificeringen per sektor och område, vilka representerar femtio procent av det motsvarande generalindexets marknadsvärde. Dessutom har bolag som tillverkar t.ex. tobak och vissa kontroversiella vapen samt bolag med allvarliga internationella normöverträdelser, uteslutits ur indexet. År 2020 uteslöts bolag som producerar betydande utsläpp, t.ex. bolag som är beroende av stenkol, helt ur indexet.

Användningen av ESG-jämförelseindexen ökar ansvarsfullheten inom den praktiska placeringsverksamheten. ESG-jämförelseindexen täcker inte alla noterade aktier i Ilmarinens portfölj. Många av de aktier som är noterade på Helsingforsbörsen har t.ex. ett för litet marknadsvärde eller en för liten omsättning för en indexnotering. Ett företag är således inte automatiskt oansvarigt om det inte finns med i ett index. Det är således viktigt att använda olika verktyg för en övergripande bedömning av ansvarsfullheten.

Ilmarinens styrelse beslutar om de ägarstyrningsprinciper som ingår i principerna för ansvarsfulla placeringar. Ledningsgruppen för ansvarsfulla placeringar fattar beslut om de praktiska åtgärderna i enlighet med ägarstyrningsprinciperna. Teamet för ansvarsfulla placeringar förbereder och ger riktlinjer för röstningen på bolagsstämmorna. Teamet tar också ställning till de största ägarnas gemensamma offentliga uttalanden och förslag före bolagsstämmorna. Viktiga ägarstyrningsärenden på operativ nivå diskuteras vid behov i ledningsgruppen för ansvarsfulla placeringar.

Placeringsfunktionen ansvarar

för den operativa hållbarhetsanalysen och integreringen av den i placeringsbesluten samt för uppföljningen av hur ansvarsfulla våra placeringar är. Till teamet för ansvarsfulla placeringar hör chefen för ansvarsfulla placeringar och två experter.

(GRI 103-2)

5.10 Rapportering om ansvarsfulla placeringar

Vi rapporterar varje kvartal offentligt om Ilmarinens placeringsintäkter och solvens. På så sätt kan våra nuvarande eller potentiella kunder och andra intressegrupper följa på vilket sätt vi sköter pensionstillgångarna.

Dessutom rapporterar vi årligen i företagsansvarsrapporten om effekterna av våra placeringar. Vi använder den internationella GRI-referensramen i vår rapportering och utnyttjar även internationell TCFD-rapportering. Ilmarinen rapporterar för första gången om verksamhetens förenlighet med taxonomikraven och om ett år även om hur den anpassats till taxonomikraven.

En av TCFD:s viktigaste rekommendationer gäller beaktandet av olika klimatuppvärmningsscen-

narier i en föränderlig affärsmiljö och via olika framtidsscenarioer. I Ilmarinen används flera olika klimatscenarioer i placeringsverksamhetens underliggande analyser. Trots utmaningarna i anslutning till scenarieanalyserna och olika beräkningssätt anser vi att det är viktigt att utnyttja befintliga scenariomodeller särskilt i analyserna på portföljnivå.

Enligt vår bedömning följer vår verksamhet till största delen TCFD:s rekommendationer. Beräkningen och scenarieanalyserna innehåller emellertid fortsättningsvis utmaningar vad gäller t.ex. uppgifternas tillförlitlighet. Dessa utmaningar syns bland annat i beräkningen av portföljens koldioxidavtryck då olika beräkningssätt kan ge olika resultat. Vi vill ge en så realistisk bild som möjligt av vårt koldioxidavtryck. I det valda beräkningssättet i rapporten tillämpas branschernas medelvärden av de utsläpp för vilka det inte finns offentlig, bekräftad information att tillgå. Vi rapporterar det viktade koldioxidavtrycket enligt TCFD:s rekommendation (weighted average carbon intensity). Vi rapporterar även koldioxidavtrycket i scope 1 och 2 samt avtrycket i anslutning till produktionskedjorna i scope

3. På grund av mångfalden av beräkningssätt rapporterar vi både koldioxidavtrycket i scope 1 och 2 enligt Kyotoprotokollet och ett mer omfattande klimatavtryck som också beaktar andra direkta källor som orsakar klimatuppvärmning.

Utöver företagsansvarsrapporten publicerar vi årligen i samband med Nordic Engagement Cooperations årsberättelse även information om påverkningsprocesserna och de företag som varit föremål för dem. Vi upprättar en särskild rapport om våra förfaranden i anslutning till ansvarsfulla placeringar enligt riktlinjerna i Principles of Responsible Investment (PRI). (GRI 102-12)

5.11 En aktiv ägare

En aktiv ägarroll har redan länge varit en viktig del av hur vi agerar som en ansvarsfull placerare. Våra riktlinjer som en aktiv ägare fastställs i ägarstyrningsprinciperna. Ägarstyrningen fastställer vårt synsätt på frågor som ansluter sig till en god förvaltning i företagen eller till bolagsstyrningen enligt ESG-faktorerna.

I vår aktiva ägarstyrning fokuserar vi på inhemska innehav och direkt påverkan samt på det

nordiska påverkningssamarbetet. I Finland genomför vi en aktiv ägarstyrning genom att bland annat delta i nomineringsutskotten och genom att rösta på bolagsstämmorna. Vi för en aktiv dialog om t.ex. ansvarsfullhetsfrågor med ledningen för de bolag som vi äger. Då det gäller indirekta innehav sköts ägarstyrningen av fondbolagen. Vi ber regelbundet bolagen antingen skriftligen eller på gemensamma möten att rapportera om sin ägarstyrning. Förvaltarna av indirekta passiva aktiefonder rapporterar om sitt röstningsbeteende varje år.

Våra ägarstyrningsprinciper ingår i våra principer för ansvarsfulla placeringar. De beskriver bland annat våra förväntningar på noterade bolag. Vi fortsätter att utveckla vår praxis och i år är vårt mål att precisera våra riktlinjer för ägarstyrning även för onoterade bolag i våra interna anvisningar. Vi redogör även närmare för det praktiska ägarstyrningsarbetet som en del av de praktiska anvisningarna för ansvarsfulla placeringar. Vi anser att det är viktigt att bolagen rapporterar öppet om sin verksamhet och utöver finansiell information även redogör för sin bolagsstyrning, sina hållbarhetsprinciper, sitt skatteavtryck

och sina mångfaldsprinciper. Vi har även riktlinjer om våra förväntningar på bolagsstämmornas arbetsordningar, ersättningsystem och styrelsens sammansättning. År 2021 skickade vi de börsbolag som vi äger ett brev om våra förväntningar på ersättningsrapporteringen.

Vi deltar i regel på bolagsstämmorna i alla de inhemska noterade bolag där vi är ägare och i de bolag där vi har de största utländska innehaven. År 2022 kommer vi i betydande grad att öka vårt deltagande på bolagsstämmorna utomlands. Vi rapporterar varje år på vår webbplats om vårt deltagande på bolagsstämmorna i noterade bolag och om använda röster vid röstningar. Om bolagsstämman förslag innehåller något som avviker från våra ägarstyrningsprinciper, strävar vi i första hand efter att diskutera med bolagen redan före bolagsstämman och att sammanjämka de olika synsätten.

Vår styrelse godkänner alla de anställdas medlemskap i börsbolagens förvaltningsorgan. Styrelsen beslutar också om godkännandet av att verkställande direktören och de övriga medlemmarna i ledningsgruppen deltar i förvaltningsorgan i sammanslut-

Aktivt ägande och påverkan (KPI 7)

	2021
Antalet påverkansprocesser	15
Påverkansprocesser som uppnådde målet under året	2
Påverkningsprocesser som avslutats på annat sätt (t.ex. bolaget har frigjort sig från innehavet)	3

Aktivitet på bolagsstämmor

	2021	2020
Antal bolagsstämmor i noterade bolag i Finland som Ilmarinen deltog på	101	104
Antal bolagsstämmor i noterade bolag i Finland som vi äger	106	107
Deltagandeprocent på bolagsstämmor i noterade bolag i Finland (räknat enligt antal)	95 %	97 %
Deltagandeprocent på bolagsstämmor i noterade bolag i Finland (räknat enligt placeringstillgångar)	99 %	99 %
Röstning på bolagsstämmor i utländska bolag	17	17
Deltagarprocenten på de inhemska onoterade bolagens bolagsstämmor i förhållande till innehavets värde	92 %	92 %

Ilmarinens växelverkan i ärenden som berör miljö och sociala frågor med de företag som ingår i placeringsportföljen

	2021	2020
Växelverkan i miljöfrågor eller sociala ärenden, st. företag som ingår i placeringsportföljen	143	110
Antalet bolag som ingår i Ilmarinens direkta aktieportfölj	800	655
Växelverkan i miljöfrågor eller sociala ärenden, % av bolagen som ingår i placeringsportföljen	18 %	17 %
Påverkningsåtgärder på företag totalt	174	139
Företagen som var föremål för en påverkningsprocess i slutet av året (global compact)	15	13
Företag som är föremål för en påverkningsprocess, förebyggande av korruption och mutor	2	1
Påverkningsprocesser som avslutades under året (global compact)	5	6
Påverkan i anslutning till förslag på bolagsstämmorna	70	32
Bolag i vilkas nomineringsutskott vi var representerade under året	30	31

Växelverkan omfattar såväl Ilmarinens egna åtgärder i påverkningsprocessen som annan kontakthållning via dialoger.

ningar utanför Ilmarinen. Verkställande direktören beslutar för hela den övriga personalens del om godkännandet av medlemskap i anslutning till arbetet i andra förvaltningsorgan än börsbolag.

Nomineringsprocesser

Som ägare deltar vi också i processen för nominering av styrelseledamöter i flera finländska börsbolag. I nomineringsprocesserna främjar vi en yrkesskicklig och ansvarsfull bolagsstyrning och ledning i de företag där vi är ägare. Som medlem i nomineringsutskotten bidrar vi till att behoven i bolagets olika affärsfunktioner och utvecklingskedan beaktas i styrelsens sammansättning och att styrelsen och dess utskott har den kompetens som krävs även om företagsansvar. Enligt vår uppfattning är mångfald ett av kännetecknen på en väl fungerande styrelse.

(GRI 103-2)

Påverkning

Vi utövar i första hand konstruktiv påverkan då vi aktivt diskuterar med placeringsobjekten och får dem att ändra sin verksamhet. Enbart uteslutande skapar inte

nödvändigtvis motivation att göra ändringar på kort sikt. Uteslutandets betydelse syns först på lång sikt och endast om tillräckligt många investerare väljer att undvika bolaget eller branschen.

Företagen behöver förändringsagenter, externa eller interna. Vi påverkar företagen ensamma, tillsammans med andra investerare eller som en del av en större koalition. Samtalen med bolagen är i regel konfidentiella. De mest effektfulla resultaten fås via dialog och en positiv förändring. År 2021 identifierade vi de internationella företag i vår portfölj som verkar i Myanmar och i vilkas verksamhet det kan finnas risker och konsekvenser som hänför sig till de mänskliga rättigheterna. Eftersom det är fråga om stora internationella företag, anslöt vi oss till ett gemensamt påverkningssinitiativ med andra investerare för att få större genomslagskraft.

Ett av våra viktigaste samarbetsforum för påverkning är Nordic Engagement Co-operation, dvs. NEC, där vi tillsammans med andra nordiska pensionsbolag utövar påverkning på placeringsobjekten via en tjänsteproducent. Tidigare låg samarbetets huvudvikt på påverkningssproces-

ser till följd av normöverträdelser, men under de senaste åren har arbetet mera bestått av proaktiv påverkning. År 2021 fortsatte vi påverkningstemat i anslutning till TCFD-rapporteringen inom livsmedelsbranschen och i anslutning till en hållbar vattenförbrukning inom dryckes- och kemikaliesektorn.

Nya diskussionsöppningar med bolagen

År 2021 fortsatte vi att vara i kontakt med de bolag som har en svag hållbarhetsklassificering. Vi var också aktivt i kontakt med placeringsobjekten om uppställandet av utsläppsminskingsmål. Som en del av vårt mål om klimatneutralitet förväntar vi oss att placeringsobjekten ställer upp minskningsmål och rapporterar om dem. Vi skickade de finländska noterade bolagen som vi äger ett brev om våra förväntningar i anslutning till klimatet. Om bolagens verksamhet inte ändras och påverkningssarbetet inte leder till önskat resultat, är den sista utvägen att frigöra oss från innehavet. Vi kan placera i bolag med en hög koldioxidrisk förutsatt att bolaget förbundit sig till en ändring. Det är emellertid viktigt att företagens

ändringsarbete går framåt, och därför är det viktigt för oss att aktivt vara i kontakt och följa upp sådana bolag.

Företagens situation är sällan statistisk: de gör upp nya strategier, söker nya möjligheter inom nya branscher och avyttrar verksamheter. Ett tidigare svagt bolag kan bli bättre på att beakta klimataspekterna eller tvärtom.

Ersättningsrapporterna presenterades för bolagsstämmorna första gången 2021. Vi observerade stora skillnader i rapporteringssätten och kontaktade flera bolag i anslutning till detta under bolagsstämmoperioden. På hösten skickade vi ett brev till våra noterade placeringsobjekt om våra förväntningar på ersättningsrapportens innehåll.

År 2021 förde vi även en aktiv dialog med de externa portföljförvaltarna av den onoterade portföljen i frågor som berörde de mänskliga rättigheterna och en god bolagsstyrning med anledningen av uppdagade fall. Förra året diskuterade vi även aktivt med tjänsteproducenterna om bland annat utredningen och rapporteringen av brott mot de mänskliga rättigheterna.

I de noterade placeringarna fortsatte vi en aktiv påverkning

GRESB-hållbarhetsanalys tas i bruk för internationella fastigheter

År 2021 var våra internationella fastighetsplaceringar för första gången med i den internationella GRESB-hållbarhetsanalysen. Vår fastighet fick genast fyra stjärnor.

GRESB (Global Real Estate Sustainability Benchmark) är en investerarsammanslutning som grundades 2009 och som erbjuder sina medlemmar en möjlighet att mäta, benchmarka och utveckla sitt fastighetsinnehav i en mer ansvarsfull riktning. GRESB har mer än 140 institutionella investerarmedlemmar och dess hållbarhetsdata täcker fastighets- och infrastruktur tillgångar till ett värde av ca 6 000 miljarder euro.

GRESB-bedömningen täcker omfattande olika hållbarhetsdimensioner allt från ledningen av ansvarsfullheten på bolagsnivå till en miljöeffektiv fastighetsportfölj och samarbetet med intressentgrupper. GRESB-bedömningen görs globalt varje år och 2021 deltog över 1 500 aktörer från 66 olika länder i den. Bedömningen grundar sig på rapporteringsåret 2020.

Vi deltog i GRESB-bedömningen första gången vad gäller dess direkta internationella fastighetsplaceringar. Det utvärderade fastighetsinnehavet innehöll 18 kontorsfastigheter till ett sammanlagt värde av nästan 3 miljarder euro. I bedömningen fick Ilmarinen fyra stjärnor och 82 poäng av hundra möjliga, vilket kan betraktas som ett utmärkt resultat för ett bolag som är med första gången. Vi placerade oss ovanför GRESB-poängmedeltalet och i ett starkt medelkast i jämförelsegruppen.

och dialog med våra placeringsobjekt.

5.12 Inverkan på den byggda miljön

Utvecklare av byggbranschen

Vi deltar i utvecklingen av ansvarsfulla förfaranden inom fastighets- och byggbranschen. Vi sitter t.ex. med i arbetsgrupper i den finska organisationen för fastighetsägare och byggkunder RAKLI och deltar i den offentliga diskussionen. Inom anläggnings- och husbyggnation följer vi byggplats-specifika indikatorer (MVR och TR) för arbetshygien och arbets säkerhet.

Vi ansöker om LEED-miljöcertifikat särskilt för våra inhemska byggobjekt. LEED, dvs. Leadership in Energy and Environmental Design, är ett internationellt miljöcertifikat för byggnader. Systemet förvaltas och upprätthålls av U.S. Green Building Council. LEED är ett omfattande internationellt miljöcertifikat för kommersiella byggnader, vilket används i 160 länder.

Certifieringen har fyra nivåer, av vilka guldnivån, dvs. LEED Gold är den näst högsta. Vi förut-

sätter guldnivå av alla nya affärsfastigheter som vi låter bygga. I certifieringen under fastigheters brukstid använder vi LEED:s verktygsversion v4, som är den striktaste av de tillämpade versionerna.

I fastigheter med LEED:s v4-certifiering kan hyresgästerna inverka på sina affärslokaler och utveckla deras hållbarhet ytterligare. Samtidigt är fastighetsanvändarnas delaktighet en förutsättning för att få certifiering under brukstiden: förutom tekniska lösningar omfattar inspektionen särskilt den dagliga verksamheten i fastigheten.

Fokus på arbetstagarnas rättigheter

Som en betydande byggherre och fastighetsplacering bekämpar vi för egen del grå ekonomi inom byggbranschen i nära samarbete med myndigheterna. Ilmarinens riktlinjer för att bekämpa grå ekonomi tillämpas på alla nybyggen samt på alla totalrenoverings- och ombyggnadsprojekt.

Även i Finland är företagsverksamheten förknippad med risker i anslutning till de mänskliga rättigheterna. Under de senaste åren har det förekommit

fall bland annat inom bygg- och städbranschen. Beaktandet av de mänskliga rättigheterna utgör en viktig del av våra placeringar även inom byggherreverksamheten. Av den anledningen lyfter vi fram arbetstagarnas rättigheter i våra skyldigheter att bekämpa grå ekonomi.

Vi förutsätter bland annat att våra entreprenörer omfattas av programmet Pålitlig Partner. Därtill bör huvudentreprenören ha förfaranden för att säkerställa att parterna i leveranskedjan för produkter och tjänster, inklusive eventuella underleverantörer och råvaruanskaffningar, följer lagar

Fastighetsplaceringarnas koldioxidavtryck

	2021	2020
Inhemska fastigheter sammanlagt CO₂e/m²	24	27
Lager kg CO ₂ e/m ²	18	11
Fritidsfastigheter kg CO ₂ e/m ²	6	25
Kontor kg CO ₂ e/m ²	30	30
Dag-/vårdhem kg CO ₂ e/m ²	41	0
Parkering kg CO ₂ e/m ²	60	21
Övriga kg CO ₂ e/m ²	0	5
Affärsfastigheter kg CO ₂ e/m ²	22	32
Hotell kg CO ₂ e/m ²	32	36
Bostadsfastigheter kg CO ₂ e/m ²	22	24
Utländska fastigheter		
Kontor kg CO ₂ e/m ²	54	50
Affärslokaler kg CO ₂ e/m ²	70	55
Alla fastigheter kg CO₂e/m²	33	35

Koldioxidavtrycket av nybyggen

	2021	2020
Koldioxidavtrycket per kvadratmeter, kg CO ₂ e/nettokvadratmeter, utsläpp	389	387
Koldioxidavtrycket per kvadratmeter, kg CO ₂ e/lägenhetskvmeter, utsläpp	502	531
Koldioxidutsläpp från byggnadsverksamhet i relation till den årliga omsättningen t CO ₂ e/miljoner euro	109	113

LEED-certifierade fastigheter

Byggnad, underhåll
Kämpfastigheterna (hotell)

Energiintensiteten i fastigheter

	2021	2020
Energiförbrukningen i bostäder kWh/m ² /år	132,8	137
Energiförbrukningen i affärslokaler kWh/m ² /år	184,8	186
Energiförbrukningen i utländska affärslokaler kWh/m ² /år	172,85	159

Vattenintensiteten i fastigheter

	2021	2020
Vattenförbrukningen i bostäderna m ³ /m ² /år	1,16	1,14
Vattenförbrukningen i affärslokalerna m ³ /m ² /år	0,16	0,18
Vattenförbrukningen i de utländska affärslokalerna m ³ /m ² /år	0,37	0,40

och kollektivavtal samt de internationella miniminormerna som avser de mänskliga rättigheterna och arbetslivet. Vi tillåter inte att entreprenader överläts eller sammanredjas annat än i undantagsfall efter särskilt övervägande och skriftligt godkännande.

Vi förutsätter att arbetstagarna bemöts jämlikt. I fråga om detta förutsätter vi att utländska arbetstagare som anställts i Finland arbetar under samma löne- och arbetsförhållanden som generellt råder på arbetsmarknaden i Finland. Anställningen ska grunda sig på frivillighet och arbetstagaren får inte krävas på pant, arbetsförmedlingsavgifter eller andra säkerheter som vederlag för anställningen. Arbetstagarna ska också vara berättigade att avslå sig från arbetsplatsen efter att ett arbetsskift slutar.

Huvudentreprenören ska på

begäran kunna påvisa att våra krav har följts och att arbetstagarnas rättigheter har respekterats. Till Ilmarinens praxis hör även att förbehålla sig rätten att låta en tredje part göra en inspektion, eller att utan förhandsanmälan kontakta arbetstagare hos huvudentreprenören eller dess underentreprenörer för att försäkra sig om att kraven på arbetstagarnas rättigheter följs.

Vid ingången av 2022 fick vi även kännedom om oklarheter i anslutning till lönesättningen på en byggarbetsplats i ett av våra totalrenoveringsobjekt 2021. Fallen anslöt sig till huvudentreprenörens underleverantör, hos vilken lönesättningsnivån hade utretts. Ärendet handlade om huruvida sända arbetstagare från utlandet fick en lön som motsvarade deras yrkesskicklighet.

Vi tar alla frågor i anslutning

till de mänskliga rättigheterna, arbetsförhållandena och lönesättningen på stort allvar. Efter att ärendet kom till vår kännedom inledde vi omedelbart en utredning och avslutade entreprenadavtalen med underleverantören, fastän detta krävde byte av underleverantör på byggplatsen. Samarbetet med företaget i fråga kan fortsätta efter att alla oklarheter har retts upp och felen på behörigt sätt korrigerats.

Närmare information om våra verksamhetsprinciper finns i [riktlinjerna för bekämpning av grå ekonomi](#).

5.13 Beskattningen av pensionstillgångarna påverkar samhället

Skatteavtrycket beskriver de skatteintäkter som inflyter i samhället av företagets verksamhet.

Företagens inställning till skattebetalningen och hur mycket de betalar

i skatt är föremål för en kontinuerlig samhällsdebatt. Vårt skatteavtryck utgörs av de skatter som vi betalar för vår verksamhet och för vår försäkrings- och placeringsverksamhet samt indirekt av skattebetalningen i de företag som är placeringsobjekt.

Beskattningen av pensionsystemet följer i Finland samma principer som i många andra länder. Det gemensamma för olika länder är att alla vill undvika en mångdubbel beskattning av pensionstillgångarna och på så sätt stöda pensionsfondernas tillväxt. En mångdubbel beskattning skapar ett tryck på att höja pensionsavgifterna.

Arbetsgivarnas, företagens och löntagarnas arbetspensionsavgifter är avdragbara i inkomstbeskattningen. Då en löntagare eller företagare börjar få pension uppbärs inkomstskatt på pensionen.

Överföring av placeringsintäkter till solvensbufferten kan dras av i beskattningen, vilket innebär att den årliga variationen i placeringsavkastningen inte orsakar skattepåföljder. Arbetspensionsbolagets vinst för räkenskapspe-

Nyckeltal för fastigheterna

	2021	2020
Kundernas totala tillfredsställelse med de uthyrda kontorslokalerna	4,0	4,0
Total tillfredsställelse med fastighetsunderhållet	4,2	4,3
Kundernas totala tillfredsställelse med uthyrningen, affärslokaler	3,9	4,0
Färdigställda hem (bostäder)	194	379
Hinderslöshetsbesiktningar i Ilmarinens bostäder	54	113
Total tillfredsställelse med uppförandet av fastigheterna	4,2	4,4

rioden fastställs enligt de beräkningsgrunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer på förhand. Storleken på den fastställs på basis av den skäliga avkastningen som räknas på garantikapitalet eller annat eget kapital.

Vi är ett ömsesidigt bolag som inte har något garantikapital och således inte heller någon vinstutdelning. Bolagets eget kapital tillhör i sin helhet försäkringstagarna och de försäkrade. Även om den beräknade årsavkastningen på kapitalet räknas som pensionsbolagets beskattningsbara inkomst, har det emellertid inte uppstått någon skatt att betala. Skattebufertar som influiter under tidigare år har minskat den beskattningsbara inkomsten.

Vi redogör för Ilmarinens största aktie- och fondplaceringar jämte deras hemorter i noterna till bokslutet. På placeringsintäkter från utlandet, t.ex. utdelning, uppbärs källskatt enligt skatteavtalen, vilken är den skatt som ska betalas på avkastningen till det land där placeringen är gjord. Källskatten och skattekonventionerna om källskatt varierar i olika länder och för enskilda placeringsobjekt.

Enligt våra ägarstyrningsprinciper önskar vi att de företag som vi är ägare i rapporterar om sin skattepolitik och sitt skatteavtryck och att de även presenterar informationen för bolagsstämman.

Vi har även utarbetat skatteprinciper som ingår i våra principer för ansvarsfulla placeringar. På så sätt blir vår placeringsverksamhet mer transparent. I våra principer har vi beaktat att vår lagstadgade uppgift är att placera pensionstillgångarna lönsamt och betryggande så att vi kan betala de försäkrades pensioner också i framtiden. Vi beaktar således de försäkrades intresse även i beskattningshänseende och strävar efter att placera så att vi om möjligt kan undvika sådan mångdubbel beskattning som belastar placeringsintäkterna och strider mot de internationella skatteprinciperna. Våra skatteprinciper innehåller också våra förväntningar på att samarbetsparterna inom placeringsverksamheten iakttar bestämmelserna i skattelagarna. Vi deltar inte i en aggressiv skatteplanering och vi placerar inte via sådana placeringsstrukturer med vilka man försöker undvika rapporteringsskyldigheterna som

avser placeringar i informationsutbytet mellan stater eller vilkas syfte är att förhindra skattemyndigheterna att identifiera placeringsavkastningens faktiska källa.

Vi placerar i onoterade utländska och i vissa onoterade inhemska bolag som en del av ett konsortium som även består av andra inhemska och utländska investerare. I förberedelsearbetet deltar ofta en skatteexpert som planerar en så skatteeffektiv placeringsstruktur som möjligt med tanke på investerarna. Detta är något som särskilt internationella investerare kräver och det är gällande praxis inom branschen. Det är viktigt att bedöma skattepåföljderna på förhand också för att vi ska kunna förutse nettoavkastningen på placeringarna med tanke på förmånstagarna, dvs. nuvarande och framtida pensionstagare. Vi följer skattelag-

stiftningen och ändringarna i den både i Finland och internationellt för att försäkra oss om att vi följer lagar och regelverk.

På samma sätt som de andra pensionsbolagen har vi placeringar i länder som enligt vissa definitioner anses vara skatteparadis. I praktiken är det omöjligt att undvika sådana placeringar då man vill sprida placeringsportföljen tillräckligt brett på olika tillgångslag och geografiskt. Vi publicerar alla våra största aktie- och fondplaceringar samt fondens hemorter i noterna till bokslutet.

Pensionsbolaget bedriver i huvudsak icke-mervärdesskattepliktig verksamhet. Fastän Ilmarinen betalar mervärdesskatt för sina upphandlingar, kan det inte på samma sätt som bolag med skattepliktig verksamhet dra av betalda skatter från den mervärdesskatt som det uppbär.

Skatter i anslutning till Ilmarinens egen verksamhet

	2021
Förskottsinnehållning av skatt på löner, mn €	15,3
Mervärdesskatt i anslutning till upphandlingar, mn €	10,4
Arbetsgivarens socialskudsvavgifter, mn €	0,7
Fastighetsskatt (Ilmarinens kontorhus), mn €	0,7
Sammanlagt, mn €	27,1

Arbete tryggar din pension

6. Arbete tryggar din pension

Allt vårt arbete syftar till att du ska få den pension som du tjänat in. Vi sköter om att våra anställda har bästa möjliga kompetens. Vi arbetar öppet och transparent – genom att diskutera med våra intressegrupper. Rapportering är ett viktigt sätt att säkerställa att alla intressegrupper har tillräckligt med information om vår verksamhet.

6.1 En tillförlitlig och transparent skötsel av pensionsskyddet

I september publicerades en omfattande undersökning som utredde förtroendet för samhällsinstitutioner. I undersökningen ”Luottamusta ilmaassa, mutta kuinka paljon?” som arbetspensionsbranschens intressebevakningsorganisation Arbetspensionsförsäkrarna Tela, Sitra och Kommunförbundet beställde av forskningsinstitutet E2 granskades bland annat hur stort förtroendet är för pensionsskyddet.

Enligt undersökningen är finländarnas förhållande till pensionsskyddet delat. Ju yngre de svarande var, desto sannolikare var det att de inte hyste något förtroende för pensionssystemet. En typisk ung ansåg att systemet är orättvist och har liten bety-

delse. De unga ansåg allmänt att den pension som de kanske i sinom tid får betalas orimlig sent eller att den inte ensam räcker till för att leva.

Enligt rapporten var uttryckligen synpunkterna på pensionsskyddet den största åtskiljande faktorn bland de svarande i olika ålder. Som helhet var förtroendet för pensionssystemet på medelnivå, men högst bland personer över 60 år. Förtroendet var minst bland 31–44-åringarna. Förtroendet är exempelvis beroende av hur rättvist systemet upplevs vara. Systemets rättvisa ifrågasattes särskilt av de unga.

Den konkreta oron kulminerade i mängden framtida pensionsbetalare.

Då man betraktar nativiteten, sysselsättningsutvecklingen och invandringen är oron för ett lågt antal framtida betalare befogad.

Invandringen räcker för närvarande inte till för att korrigera den snedvridna befolkningsstrukturen.

En faktor som enligt undersökningen väcker misstro är att systemet hela tiden justeras uppifrån med pensionsreformer eller det att man diskuterar behovet av justeringar. Samtidigt betraktar svarandena systemets tröghet att förändras som en svaghet.

Finlands pensionssystem bedömdes i en internationell utvärdering redan för åttonde gången i följd som världens mest tillförlitliga och transparenta pensionssystem. Utvärderingen grundar sig på en jämförelse som gjordes av det australienska konsultföretaget Mercer. I en totaljämförelse placerade sig vårt pensionssystem på sjunde plats – två placeringar lägre än året innan. Finlands placering på listan har sjunkit då nya länder tagits

med i jämförelsen. I vilket fall som helst är vårt system på god nivå i internationell jämförelse.

Då förtroendet för vår verksamhet vägs i Finland jämförs vi emellertid inte i första hand med internationella motsvarigheter. Pensionssystemet i Finland skiljer sig från systemen i de övriga EU-länderna bland annat genom att verkställandet har spritts på privata bolag av typ Ilmarinen.

I slutet av året uppdaterade vi våra pensionspolitiska principer på allmän nivå. I de offentliga riktlinjerna som godkänns av styrelsen beskriver vi arbetspensionssystemets hörnstenar som ligger till grund för våra ställningstaganden i utvecklingen av arbetspensionssystemet och verkställandet av det. Vi anser att ett hållbart pensionssystem är samhällligt godtagbart och väcker förtroende, är ekonomiskt hållbart, för-

länger yrkesbanorna och garanterar en tillräcklig utkomst för pensionstagarna. Ilmarinen vill på bästa möjliga sätt dela med sig av sin kompetens och sakkunskap om arbetspensionsbranschen för samhällets bruk som stöd för utvecklandet av pensionssystemet och beslutsfattandet. Vårt mål är att bidra till att pensionssystemet och verkställandet av det utvecklas ansvarsfullt med beaktandet av hållbarheten på lång sikt.

Affärsprinciperna

Skötseln av pensionsskyddet är en del av den finländska sociala tryggheten. Det innebär att utgångspunkterna i vår verksamhet är en öppen verksamhet som följer bestämmelserna och en kultur som värnar om att handla rätt. En god förvaltning och kultur som värnar om att handla rätt ska hela tiden upprätthållas och utvecklas. I vardagen kräver regelefterlevnad att vi hela tiden är medvetna om ändringarna i de bestämmelser som rör vår verksamhet. Ändringarna kan direkt gälla lagstiftningen om arbetspensionsbolag eller pensioner, men de kan lika gärna gälla placeringsverksamheten och rapportering-

en på vilken marknadsplats som helst där vi placerar. I praktiken omfattas arbetspensionsbolagens verksamhet av reglering från många olika håll både i Finland och internationellt. I uppföljningen av förändringar har alla experter en viktig roll och arbetet stöds av en särskild funktion för juridik och compliance (regelefterlevnad). Vi har stärkt personalresurserna inom både juridiska funktioner och compliance under de senaste åren.

En särskild roll i säkerställandet av att bolagets verksamhet följer lagen och en god förvaltning har den oberoende compliancefunktionen i den s.k. andra försvarslinjen. År 2021 stärkte vi vår compliancefunktion med en ny Chief Compliance Officer. Samtidigt ökade personalen i funktionen med två arbetstagare. Compliance rapporterar om sin operativa verksamhet direkt till styrelsen, styrelsens revisions- och riskhanteringsutskott och verkställande direktören. Styrelsen godkänner verksamhetsprinciperna för regelefterlevnad och fastställer en årsplan. Organisatoriskt är compliance en del av funktionen för juridik och compliance som lyder under direktören för juridiska

ärenden.

I praktiken är alla anställda ansvariga för att följa regleringen, myndighetsanvisningarna och principerna om en god förvaltning och att ingripa i eventuella olägenheter. Våra anställda kan använda en anonym visselblåsar kanal (whistleblower), via vilken de kan rapportera observerade olägenheter eller misstanke om sådana. År 2021 fick vi en anmälan via kanalen. Anmälan behandlades enligt fastställd process. I processen konstaterades att anmälan såtillvida var ogrundad att den inte krävde ytterligare åtgärder. Det är emellertid viktigt att anmäla alla observationer och misstankar. En alltför hög anmälningströskel kan leda till att olägenheter inte uppmärksammas.

Under 2021 ålades vi varken vite eller icke-penningmässiga sanktioner för brott mot lagstiftning eller bestämmelser.

En webbkurs i Code of Conduct som redogör för en god förvaltning ingår i introduktionen av nya arbetstagare. Av de anställda som inledde sitt arbete 2021 har 77 procent avlagt webbkursen Code of Conduct. Av dem som inledde sitt arbete 2021 har 24 procent avlagt introduktionen för nya

anställda, där det redogörs för Code of Conduct. Code of Conduct beskriver vår affäretiska uppförandekod och finns öppet tillgänglig på vår webbplats.

(GRI 102-16, 205-2)

Tidigare koordinerade både compliance och riskhanteringen sitt arbete via separata interna nätverk. Compliance, riskhantering och företagsansvar är emellertid sådana funktioner som var och en främjar en kultur som handlar på rätt sätt. År 2021 beslutade vi slå samman vårt compliancenäätverk och våra interna nätverk för operativa risker och att även införliva företagsansvarssynvinklarna i arbetet. Nätverket består av namngivna representanter från affärs- och stödfunktionerna.

Vi ger bland annat råd i insiderrärenden och transaktioner med närstående bolag. Vi följer upp att det inte uppstår intressekonflikter då vi förbereder och fattar beslut. Vi behandlar eventuella transaktioner med närstående parter enligt interna regler som Ilmarinens styrelse har godkänt.

Vi tar även noggrant hänsyn till insiderrärendena i egenskap av placerare. Med insiders avses alla de personer som kan påverka

beslutsfattandet om placeringen av bolagets tillgångar eller vilka på annat sätt får tillgång till information om placeringsbesluten. Uppgifter om insidernas innehav finns i Euroclear Finlands tjänst NetSire. I Ilmarinens insiderregler säkerställer vi de processer och förfaranden som används i behandlingen av insiderärenden.

En god förvaltning

Högsta beslutanderätt i Ilmarinen utövas av bolagsstämman, på vilken våra ägare använder sin rösträtt. Bolagsstämman godkänner bokslutet och koncernbokslutet, beslutar om dispositionen av vinsten utifrån styrelsens förslag och beviljar ansvarsfrihet åt förvaltningsrådet, styrelsen och verkställande direktören. Bolagsstämman väljer därtill revisorn och ledamöterna i förvaltningsrådet.

Vår bolagsstyrningsrapport kan läsas i sin helhet på vår webbplats. Styrelse- och förvaltningsrådsledamöternas deltagarprocent på sammanträdena 2021 anges i rapporten.

Riskhantering

Riskhanteringen medverkar till att säkerställa att bolagets strategi och mål uppnås och är en viktig del av den praktiska ledningen och interna kontrollen. Riskhanteringen genomförs via vårt lednings- och kontrollsystem och grundar sig på våra principer som stöder ledarskap och ansvarsskyldighet. Riskhanteringen utgör en del av bolagets verksamhetskultur, förfaranden och beslutsfattande. I praktiken innebär det att riskhanteringen hör till ledningens ansvarsområde och att den utgör en naturlig del av våra anställdas vardag. Riskhanteringen är en del av bolagets samtliga processer, även av den strategiska planeringen och ändringshanteringen.

Riskhanteringen omfattar bolagets samtliga funktioner, även utlagda verksamheter. Riskhanteringen består av alla de förfaranden och verksamhetssätt, vilkas mål är att identifiera och bedöma de risker som hotar verksamheten och målen samt att utifrån resultaten av bedömningen vidta åtgärder för att hantera riskerna. Riskhanteringen är ett hjälpmedel förutom för att reducera riskerna även för att bättre utnyttja möjligheterna.

Riskhanteringen syftar till att förhindra att de risker som äventyrar vår verksamhet realiserar, att minimera ekonomiska följder och andra skador av realiserade risker samt att säkra verksamhetens kontinuitet. Målet är också att utnyttja de möjligheter som en behärskad risktagning medför i vår affärsverksamhet, särskilt inom placeringsverksamheten där risk och avkastning alltid går hand i hand. Det viktigaste är att trygga bolagets lagstadgade verksamhet samt de försäkrades, pensionslagarnas och försäkringstagarnas rättigheter i alla situationer.

Ansvar för vår riskhanteringsfunktion, liksom även för riskkontroll inom placeringsverksamheten och styrelserapportering

innehas av direktören med ansvar för planering och uppföljning av bolagets verksamhet. Rapporteringen om placeringsverksamheten och riskkontroll är således oberoende av de risktagande funktionerna. Styrelsen behandlar och godkänner varje år verksamhetsprinciperna för Ilmarinens riskhanteringssystem och placeringsplanen. Styrelsen och den verkställande ledningen upprättar riktlinjerna för det strategiska beslutsfattandet och riskhanteringen som en del av den årliga risk- och solvensbedömningen, i vilken bolaget bedömer de viktigaste riskernas inverkan på verksamheten och nödvändiga riskhanteringsåtgärder.

Ilmarinens upphandlingar (GRI 102-9)

	2021	2020
Antal leverantörer, rörelsekostnader	679	883
Antal leverantörer, fastighetskostnader	1 009	1 148
Antal inhemska leverantörer, rörelsekostnader	575	788
Antal inhemska leverantörer, fastighetskostnader	1 006	1 142
Antalet utländska leverantörer, driftskostnader	104	95
Antalet utländska leverantörer, fastighetskostnader	3	6
Totalupphandlingar, rörelsekostnader mn euro	113	127
Totalupphandlingar, fastighetskostnader mn euro	192	238

Vår största risk ansluter sig till solvenshanteringen både på kort och lång sikt. Den största enskilda riskfaktorn inom solvenshanteringen är förknippad till utvecklingen av placeringsintäkterna. Placeringsverksamhetens risknivå följs upp kontinuerligt bland annat genom att övervaka begränsningarna för placeringar och genom att bedöma den kommande solvensutvecklingen med hjälp av scenarioanalyser och stresstest.

Vi fortsatte att utveckla riskhanteringen aktivt och systematiskt år 2021 bland annat var gäller den regelbundna och situationbundna riskrapporteringen. Vi utökade också i betydande grad beredskapsövningarna inom riskhanteringen. Genom dem testar vi hur organisationen reagerar då det uppstår störningar i de kritiska processerna. Via beredskapsövningarna kan vi även utveckla våra tillvägagångssätt med avsikt att säkerställa en störningsfri verksamhet.

Vår riskhantering beskrivs noggrannare i verksamhetsberättelsen och i noterna till bokslutet. (GRI 102-11)

Dialog med intressegrupperna

Öppenhet är också att aktivt diskutera och lyssna. Utifrån enkäter och respons kan vi lätt kännas avlägsna för många kunder och intressegrupper.

Det krävs ännu mycket arbete för att göra pensionssystemet mera känt. Många har exempelvis inte behövlig information om sin pension för en långsiktig planering av sin ekonomi.

År 2021 ansåg finländarna för fjärde gången i följd att vi är det mest ansvarsfulla pensionsbolaget. Enkäten Sustainable Brand Index visade att finländarna anser att pensionsbolagen fungerar ansvarsfullt.

Pensionsskyddet berör alla arbetstagare och företagare. Vi lägger ner mycket arbete på att främja ansvarsfulla placeringar och strävar också efter att göra detta arbete synligt. Vi tror att intresset för hur pensionstillgångarna placeras snabbt kommer att öka också i Finland.

Vi diskuterar med våra intressegrupper också i sammanslutningar och andra samarbetsorganisationer. År 2020 var vi medlem i över 30 olika organisationer. Dessutom deltog några av våra

anställda i verksamheten i olika fackliga organisationer i nära anslutning till sitt arbete.

Viktiga medlemskap med tanke på ansvarsfulla placeringar är t.ex. PRI (Principles for Responsible Investment), det finländska forumet för ansvarsfulla investeringar Finsif rf samt påverkningsarbetet i det nordiska NEC-samarbetet (Nordic Engagement Co-operation). Viktiga medlemskap i egenskap av fastighetsplacering är bland annat fastighetsbranschens samarbetsorganisation RAKLIRY, INREV som är en europeisk sammanslutning för onoterade fastighetsinvesteringar och Green Building Council Finland som fokuserar på miljökonsekvenserna av byggverksamheten. Vår chef för byggherreverksamheten Niina Nurminen är också styrelseledamot i GBC Finlands styrelse fram till 2022. Vi är också medlem i Förbundet för finländskt arbete.

Av intressebevakningsorganisationerna är vi medlem i Finans Finland rf och Arbetspensionsförsäkrarna Tela rf. Bland organisationerna inom försäkringsbranschen hör vi även till Finlands Aktuarieförening. Vi har personmedlemmar i Finlands försäk-

ringsföreningar. Vår personal har möjlighet att delta i Försäkrings- och Finansbranschens Idrottsförening Vufi rf:s verksamhet. (GRI 102-12, GRI 102-13, 102-40)

Rapportering

Öppenhet och transparens kräver ett fortlöpande arbete. Vi strävar efter att ha tillräckligt med information om vår verksamhet tillgänglig för alla. På så sätt har våra kunder och andra intressegrupper möjlighet att utvärdera vår verksamhet.

Vi tog in ansvarsfullhet som ett centralt tema i vår strategi och vision som styrelsen godkände år 2019. De viktigaste riktlinjerna för det praktiska genomförandet fastställs av verkställande direktören och ledningsgruppen. Vi rapporterar om hållbarhetsteman förutom i den här rapporten även i verksamhetsberättelsen som undertecknas av styrelsen.

Vår företagsansvarschef ansvarar för företagsansvarsrapporteringen i sin helhet och sammanställer rapporten i samarbete med ekonomiuppföljningen och andra experter. Företagsansvarschefen ansvarar också för att bereda uppdateringen av våra nyck-

Ilmarinens intressegrupper	Intressegruppens viktigaste förväntningar	Kanaler för växelverkan, intensitet och åtgärder
Kunder (försäkringstagare)	Försäkringsskydd behändigt. Sakkunnig service och proaktiva aktiva kontakter. Stöd för en kunskapsbaserad ledning och för hanteringen av riskerna för arbetsförmåga bland personalen.	Täta kundkontakter och ett nära kundsamarbete. Kunderna görs delaktiga i utvecklingen av tjänsterna. Riskbaserade och effektfulla tjänster för främjande av arbetsförmågan. Aktivt utvecklande av kundservicen. Lättförståelig kundkommunikation i rätt tid.
Nuvarande och framtida pensionstagare (de försäkrade)	Skötseln av det lagstadgade pensionsskyddet ansvarsfullt och långsiktigt. Enkel, lättförståelig och snabb service.	Kundservice av hög kvalitet, tillhandahållande av lättförståelig pensionsinformation, snabba handläggningstider, tryggnad av pensionstillgångarna.
Personal	Ansvarsfull personalledning, fungerande växelverkan, jämlikhet, ett gott arbetsklimat och goda arbetsförhållanden samt konkurrenskraftiga löner.	Ledarskap som stöder framgång och kompetensutveckling. Klara mål, måluppföljning och ersättning. Ett omfattande arbetshälsöarbete som hela tiden utvecklas. Fortlöpande växelverkan.
Myndigheter och beslutsfattare	Ett gott samarbete, ett öppet informationsutbyte och en öppen växelverkan som underlättar beredningen av beslut. Ett av målen är beslut och reformer som gynnar hela samhället.	Öppen dialog med myndigheter och beslutsfattare. Tillhandahållande av expertis. Regelbundna möten och kontakter bl.a. i olika arbetsgrupper och på olika evenemang.
Arbetsmarknadsorganisationerna	Ett gott samarbete, gott informationsutbyte som stöd för beslutsfattandet och förhandlingar. Det gemensamma målet är att trygga att pensionsskyddet är på tillräcklig nivå samt att hålla kostnaderna för systemet på en skälig nivå.	Kontakthållande via Ilmarinens styrelse, förvaltningsråd och delegationer. Tillhandahållande av expertis. Regelbundna möten och annan nära kontakthållning i beredande frågor bl.a. i olika arbetsgrupper och på olika evenemang.
Organisationer inom branschen	Ett gott och öppet samarbete. Ilmarinens sakkunskap gynnas inom hela branschen. Ett mål är att trygga pensionssystemets hållbarhet och funktion.	Mångsidigt samarbete med bl.a. Arbetspensionsförsäkrarna TELA, Pensionsskyddscentralen och Finans Finland. Som samsamarbetskanaler fungerar olika arbetsgrupper, ordinarie förhandlingssammansättningar och olika evenemang.
Media	Öppen kommunikation, tillförlitlig information och snabb service. Ilmarinens sakkunskap är tillgänglig för medierna: bidrar med nya infallsvinklar, aktiva ställningstaganden och förklarar ärendena på ett lättförståeligt sätt.	Öppen och aktiv kommunikation via olika kanaler. Regelbundna möten och kontakter. Bolaget reagerar snabbt och öppet på mass-mediernas begäran.
Utbildnings och forskningsinstitut	Ilmarinen ställer sin sakkunskap till läroinrättningarnas förfogande. Erbjuder sommarjobb och praktikantplatser. Gemensamma forskningsprojekt och öppen tillgång till information. Utvecklande av pensionssystemet och åtgärder för att göra det mer känt.	Samarbete med studeranden t.ex. då det gäller pro graduarbeten. Deltagande i olika evenemang som universiteten och läroinrättningarna ordnar. Rekrytering av sommararbetare.
Medborgarsamhället	En öppen och aktiv växelverkan. Ansvarsfull och tillförlitlig affärsverksamhet. Ilmarinens sakkunskap görs tillgänglig via olika kommunikationskanaler.	Öppen och aktiv kommunikation samt vilja att föra dialog med intressegrupperna. Växelverkan bl.a. på olika seminarier och möten samt i sociala medier.
Placeringsobjekt och samarbetspartner inom placeringsverksamheten	Öppen kommunikation om förväntningarna samt en systematisk och långsiktig verksamhet, snabba svarstider för frågor.	En klar kommunikation om ägarstyrningsprinciperna, en konsekvent placeringsstrategi och ett snabbt beslutsfattande. Växelverkan både regelbundet och vid behov.

elmätare för ledningsgruppen. Enligt etablerad praxis kallar vi dessa mätare för KPI-indikatorer (Key Performance Indicators).

Vår företagsansvarsrapport upprättas i huvudsak ur Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinens, dvs. moderbolagets perspektiv. Om nyckeltalets beräkningsgräns avviker från moderbolagets gränser, anges detta i anslutning till nyckeltalet i GRI-innehållsindexet. I Ilmarinens koncernstruktur finns utöver moderbolaget även t.ex. fastighetsaktiebolag i anslutning till fastighetsplaceringarna. (GRI 102-46, 102-45)

Nyckeltalen för finansiellt ansvar grundar sig på Ilmarinens finansiella rapporter, bokföring och det fastställda bokslutet som har upprättats i enlighet med bokföringslagen, aktiebolagslagen, försäkringsbolagslagen och lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag. I bokslutet har även social- och hälsovårdsministeriets förordning om försäkringsföretags bokslut och koncernbokslut, bokföringsförordningen, de beräkningsgrunder som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet samt Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar beaktats.

Personalnyckeltalen som redo-

gör för bolagets sociala ansvar omfattar personalen i moderbolaget Ilmarinen. Nyckeltalen har räknats utifrån uppgifterna i bolagets personaldatasystem.

[Ilmarinens viktigaste företagsansvarsteman (GRI 102-47)]

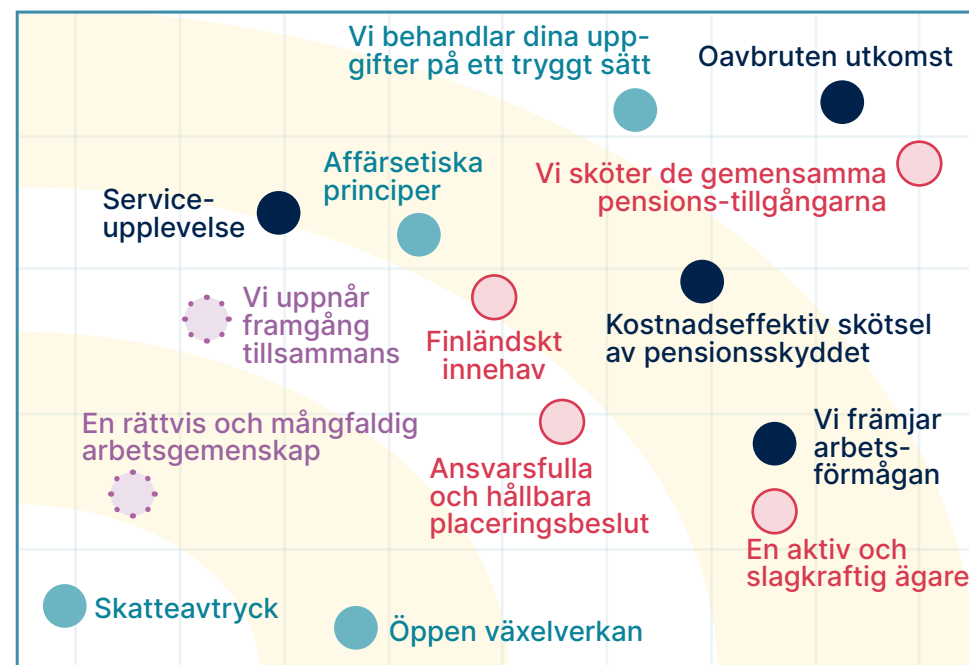
Vi har upprättat rapporten enligt anvisningarna i Global Reporting Initiatives GRI Standards. I anvisningarna ingår en regelbunden väsentlighetsanalys av olika teman. Vi uppdaterar de väsentliga temana vartannat år i interna workshops och med hjälp av enkäter riktade till våra externa intressegrupper. Rapporten uppdateras följande gång år 2021 på grund av förseningar med anledning av coronapandemin. Matrisen visar resultatet av intressegruppsenkäten och av den interna väsentlighetsanalysen från år 2018 i matrisform. Matrisen beskriver den ömsesidiga och relativa ordningen för de teman som bedömts vara väsentliga. (GRI 102-47)

6.2 Ett betydelsefullt arbete

I vår strategi ställde vi som mål att vara en av Finlands bästa arbetsplatser. Vi är övertygade om att personalens välbefinnande

Ilmarinens väsentlighetsanalys (GRI 102-47)

Intressegruppernas bedömning: betydelse för Ilmarinens verksamhet »

Ilmarinens väsentlighetsbedömning: påverkan på miljön, människorna och ekonomin »

- Behändigt och tillförlitligt pensionsskydd
- Öppet och transparent
- Vi placerar hållbart
- Ett betydelsefullt arbete

Vi har upprättat rapporten enligt anvisningarna i Global Reporting Initiatives GRI Standards. I anvisningarna ingår en regelbunden väsentlighetsanalys av olika teman. Vi uppdaterar de väsentliga temana vartannat år i interna workshops och med externa enkäter riktade till våra intressegrupper. Rapporten uppdateras följande gång år 2021 på grund av förseningar med anledning av coronapandemin. Matrisen visar resultatet av intressegruppsenkäten och av den interna väsentlighetsanalysen från år 2018 i matrisform. Matrisen beskriver den ömsesidiga och relativa ordningen för de teman som bedömts vara väsentliga. (GRI 102-47)

inverkar direkt på hur vi klarar av att uppfylla alla våra andra mål.

Då rekommendationen om distansarbete i anslutning till coronapandemin slopades i början av hösten övergick vi också i Ilmarinen till en ny slags vardag, där målet var att kombinera det bästa med arbete på kontoret och distansarbete i syfte att uppnå bolagets mål. Hörnstenar i den nya vardagen är tillit, social gemenskap och tydliga enhetliga spelregler. Vi hann emellertid leva i den nya vardagen bara några veckor. I slutet av november återinfördes rekommendationen

om omfattande distansarbete, vilken gällde ännu under en lång tid efter årsskiftet.

Under coronatiden har vi fortsatt att utveckla personalens kompetens med samma intensitet som under tidigare år, fastän coachingarna hållits virtuellt. Ett av tyngdpunktsområdena under året var självfallet att stärka ledningen av distansarbetet med utbildning i olika ämnen – allt från virtuell facilitering till emotionell intelligens och förtroendebyggande. Den snabba och smidiga övergången till en virtuell värld stöddes också med omfattande

utbildningar online för att säkra färdigheterna i samarbetstillämpningarna och andra Office 365-applikationer.

Smidiga förfaranden och ständiga förbättringar hörde till Ilmarinens tyngdpunktsområden på bolagsnivå år 2021. I enlighet med temat utbildades 36 anställda till proffs på ständig förbättring under året. Utbildningsdeltagarna bildar en kärngrupp som genom konkreta utvecklingsförsök har inlett sitt arbete för att få till stånd en kulturförändring och att förankra en ständig förbättringskultur i Ilmarinens organisation. Utöver de proffs som utbildas får även alla andra anställda coaching i ständig förbättring och de kan delta i de experiment som görs för att skapa ett klimat för ständig förbättring. För att stöda smidiga förfaranden och självstyrning ordnades utbildning för chefer om verksamhetsmodeller för ett coachande ledarskap.

Ilmarinen har var och en möjlighet att utvecklas som expert

Arbetslivet genomgår en klar omvälvning och den tilltagande förändringstakten och därmed de förändrade kompetensbehoven utmanar både individer och företag. Då det rutinmässiga arbetet minskar blir expertarbetet alltmer

krävande. Till och med i samma roll behövs både djup sakkunskap och förståelse för omfattande sakhelheter. Samtidigt som ett mångsidigt och komplext expertarbete får en allt större roll, har experterna själva fått axla ett allt större ansvar för sin fortlöpande kompetensutveckling i denna snabbt föränderliga värld. Inläringen sker i allt större grad via arbetet och effektivitetskraven har lett till att ny kompetens skaffas i takt med att den behövs. Det finns ingen tid för proaktiva studier. För att säkerställa tillräckligt med tid för fortlöpande inläring, har flera funktioner regelbundet bokat tid för inläring av nya saker.

Endast genom att skaffa den kompetens som behövs vid respektive tidpunkt kan vi som företag och individer säkerställa framgång även i framtiden. Som en ansvarsfull aktör började Ilmarinens ledning på våren 2021 dra upp riktlinjer för en kompetensvision på lång sikt. Visionen förtydligar på ett bra sätt hurdan kompetens vi behöver utöka, vilken kompetens vi inte längre behöver i samma grad som tidigare och vilken av vår befintliga kompetens som vi behöver även framöver. Resonemanget ligger till grund för

Den aktivaste arbetsplatsen!

År 2021 mottog Ilmarinen certifikatet Finlands aktivaste arbetsplats som beviljas av Finlands Olympiska kommitté. Certifikatet beviljades på basis av en kartläggning av personalidrottens och -motionens status i företagen och det beviljas som erkännande för väl organiserad idrott och motion för personalen. Kartlägningsresultaten kommer i fortsättningen att utnyttjas i det fortsatta utvecklingsarbetet för att stöda personalens motionsvanor och välbefinnande. Under året sporrades personalen att röra på sig på arbetsresorna och även annars genom att bl.a. delta i Kilometertävlingen och utnyttja möjligheten till förmåns cykel.

våra utvecklingssamtal, för den individuella kompetensutvecklingen och vår rekrytering.

Vikten av fortlöpande kompetensutveckling framhövdes också i att vi som huvudfokus år 2021 valde att stärka kompetensen och lyfta fram expertisen. Under detta paraplytema har vi på ett allt synligare sätt bland annat ställt vår omfattande kunskap till våra kunders förfogande. Vid sidan av andra utvecklingsformer har vi även internt aktivt utbytt tips för utvecklande av kompetensen med varandra med hjälp av kampanjen Vierivä kivi ei sammaloidu (På rullande stenar växer ingen mossa).

Trots det utdragna coronaläget fortsatte vi 2021 att skaffa central substanskunskap och att studera viktiga arbetslivsfärdigheter på virtuell väg.

En tämligen stor satsning år 2021 var utbildningen av proffs på ständiga förbättringar i en praktiskt orienterad utbildningshelhet bestående av åtta moduler enligt Lean-filosofin. Förutom att proffsen leder konkreta utvecklingsprojekt, ingår i deras uppgifter också att handleda och stöda den övriga organisationen i att integrera filosofin om ständiga förbättringar i vardagen där var och en är det egna arbetets kvalitetschef.

Barnparkeringen hjälper de anställda under barnens sommarlov

Vi ordnade barnparkering för de anställdas barn redan för femte gången. Det innebar att vi i juni erbjöd de anställda tillfällig hjälp för att samordna arbetet och familjelivet. Barnparkeringen är planerad för att underlätta vården av barnen under arbetsdagarna i de fall då det inte finns lämpliga läger eller den anställda inte har något socialt skyddsnät. Dessutom möjliggör barnparkeringen mer gemensam semester för hela familjen.

Gemensamma framgångar (KPI 8)

	2021	2020
Personalens upplevelse av arbetet: personalens villighet att rekommendera oss som arbetsgivare (eNPS).	38	38
Työvire (0-5)	4,2	4,1

Personalupplevelsorna följdes under året bl.a. med en pulsenkät som genomfördes varannan månad, med mer omfattande enkäter om arbetsförmågan samt med särskilda temaenkäter om bland annat det omfattande distansarbetet under coronatiden. Personalupplevelsorna förbättrades under året. Vid årets början var personalens rekommendationsindex (eNPS) 32 och i oktober högre än någonsin tidigare under hela vår mätningshistoria, dvs. 51. Hela årets medeltal var 38. I eNPS-mätningen kan resultaten variera mellan -100-100. Energinivån i arbetet (enkäten Työvire) beskriver det genomsnittliga svaren på de obligatoriska frågorna i pulsenkäten som genomförs bland personalen varannan månad. Värdet kan variera på skalan 1-5.

Personalnyckeltal

	2021	2020
Genomsnittlig pensioneringsålder	64,1	64,0
Medelåldern bland hela personalen	46,7	47,2
Genomsnittlig anställningstid	13,2	14,1
Personalens hälsoprocent	66,7	68 %
Sjukfrånvaro	1,5 %	1,3 %

Hälsoprocenten berättar om hur stor andel av vår personal som inte varit borta från arbetet på grund av sjukdom.

Kilometertävlingen

	2021	2020
Arbetstagare / aktiva cyklister	101	102
Kilometertävlingens resultat	64 284	71 042
Liter sparat bränsle	4 499	4 972
Kg CO ₂ utsläppsminskning	11 247	12 430

För att säkerställa det digitala kunnandet byggdes 2021 en utbildningshelhet för utvecklandet av det digitala kunnandet (på finska DOK). DOK-programmet har i första hand byggts för funktionen Teknologi och utveckling, men alla anställda som är intresserade av digitaliseringen har kunnat utnyttja programmet. Programmet står i sin helhet till alla anställdas förfogande på bolagets intranät.

Vid sidan av självstyrning har coachande ledarskap stötts med en utbildningshelhet för cheferna år 2021. Utbildningsprogrammet bestod av flera moduler och pågick hela året.

Under 2021 bildades inom Ilmarinen även ett internt coaching-nätverk bestående av personer från olika delar av organisationen i vilkas arbete det ingår coaching och/eller att planera coaching. Avsikten är att dela kunskap och tips samt att koordinera den interna utbildningen.

Affärs- och stödfunktionerna sköter utvecklingen av det fortlöpande substanskunnandet tämligen självständigt. I det utbud som HR och andra stödtjänster erbjudit 2021 ingick bland annat självledarskap, smidig inläring, växelverkan i problemsituationer, kommunikation på sociala medier,

personalens säkerhet och säkerhet i lokaliteterna, informationsinlag om ergonomi vid distansarbete samt teman i anslutning till det psykiska välbefinnandet. Alla nyrekryterade har under året fått en lika omfattande introduktion som under normala förhållanden – enda skillnaden är att den genomförts virtuellt.

De som inte längre fortsätter i bolaget på grund av organisationsförändringar har erbjudits personlig karriärcoaching.

Kompetensutvecklingen ur olika perspektiv är ett av temana i alla våra personalenkäter. Enkätresultaten var på utmärkt nivå 2021. Det är svårt att hitta entydiga mätare av kompetensutvecklingen, men vår starka kompetens syntes 2021 bland annat i att en exceptionellt stor andel av kunderna valde att stanna i bolaget samt i ett utmärkt NPS och ett eNPS på toppnivå.

Förutom att varje funktion i omfattande grad och på många sätt upprätthåller och utvidgar substanskompetensen, kommer fokus 2022 också att starkt riktas på bl.a. den digitala kompetensen ur många olika synvinklar, processkunnande, dataanalyser, ständiga förbättringar, ansvarsfullhet samt olika metafärdigheter

i arbetslivet. Allt detta stöder ett effektivt och ansvarsfullt kundarbete.

6.3 Jämställdhet och likabehandling

Bolaget genomförde en omfattande enkät om jämställdhet och likabehandling bland personalen. I enkäten utreddes om personalen upplever att t.ex. arbetstagare av olika kön i olika åldrar och i olika anställningar blir lika behandlade. Enligt enkäten förverkligas jämställdheten som helhet mycket bra i Ilmarinen. Medeltalet bland alla som svarade var 4,1 (på skalan 0–5). Personalen upplevde att de största utvecklingsbehoven vad gäller likabehandling och jämställdhet finns inom karriärmöjligheterna och lönesättningen. Då det gäller de personliga egenskaperna upplevde personalen att jämställdheten uppnås bäst i ärenden som ansluter sig till religion och övertygelse. Enkäten påminde även om behovet att fortfarande föra fram principerna och praxisen mot mobbning på arbetsplatsen. Antalet personer som hade observerat mobbning var lågt (16 %), men på samma nivå som i tidigare enkäter. Sexuella trakasserier förekommer enligt enkäten

Ansvarsfulla sommarjobb

Ilmarinen har redan länge deltagit i kampanjen Ansvarsfullt sommarjobb. Kampanjen utmanar arbetsgivarna att erbjuda de unga fler sommarjobb av hög kvalitet. Ilmarinen hade även i år ca 40 sommarjobbbara. Arbetserfarenhet och färdigheter som skaffats under studierna är viktiga för att sysselsätta sig senare i livet. I Ilmarinen har även sommarjobbarna möjlighet att göra ett betydelsefullt och ansvarsfullt arbete som inverkar långt in i framtiden.

inte just alls och bolaget ingriper alltid om så sker. Ilmarinen har en absolut nolltolerans mot störande och osakligt beteende och diskriminering.

Kvinnornas genomsnittliga lön av männens löner, ledningsgruppen (exkl. verkställande direktören) (GRI 405-2, KPI 9)

	2021	2020
	86 %	90 %

Kvinnornas genomsnittliga lön av männens löner, hela den övriga personalen (GRI 405-2, KPI 9)

	2021	2020
	83 %	82 %

Antal anställda som omfattas av kollektivt framförhandlade kollektivavtal (GRI 102-41)

	2021	2020
	92 %	93 %
	590	613

Ersättningar till de anställda och lönesättning

Styrelsen beslutar om vår löne- och ersättningspolicy. Vi strävar efter att våra löner är konkurrenskraftiga, rättvisa, jämlika, riktgivande och sporrande. Ersättningarna styrs delvis av det gemensamt framförhandlade kollektivavtalet inom försäkringsbranschen och av en regelbunden jämförelse med utvecklingen hos andra arbetsgivare. Lönesätt-

ningen grundar sig på hur krävande arbetet är, på personliga prestationer och kompetens. Vi anser att detta stärker en rättvis lönesättning också med tanke på bl.a. lönejämställdheten mellan kvinnor och män.

Vårt mål är att minska löneskillnaderna mellan könen. De löneskillnader som observerats mellan olika kön i samma svårighetsklass beror i huvudsak på att kvinnor och män har sökt sig till något olika uppgifter och funktioner.

Lönejämställdheten mellan könen kan mätas med många olika slags mätare. Löneskillnaden mellan könen bland hela personalen uppkommer i huvudsak av en mycket ojämn könsfördelning i olika funktioner. Lönenivån i de mansdominerade placerings-, IT- och försäljningsfunktionerna är exempelvis allmänt på en högre nivå än i många andra funktioner. Den ojämna könsfördelningen inom olika sektorer är en samhällelig fråga som kräver lösningar både på samhällsnivå och i enskilda företag.

Som en jämställdhetsindikator följer vi att könsfördelningen bland personerna i chefsställning motsvarar personalens könsfördelning. Mätt enligt denna indikator uppnås jämställdheten mycket bra och visar att antalet kvinnor i dessa krävande uppgifter är något fler än männen. [Siffrorna för hela personalen och personer i chefsställning, könsfördelningen i tabellform]

Vi har även granskat lönejämställdheten mellan könen inom olika svårighetsklasser. Svårighetsklassen bildar den allmänna ramen för en jämförelse av arbetsuppgifter. Lönesättningen inom samma svårighetsgrad kan variera t.ex. beroende på arbetserfarenhet och utbildning. Då vi jämförde lönerna inom svårighetsklasserna, varierade kvinnornas lön mellan 90 och 108 procent av männens lön. Variationens medeltal och median i lönegrupperna var båda 97 procentenheter. Granskningen omfattade inte verkställande direktören, ledningsgruppen, personal som omfattas av försäljningsprovisioner, sakkunnigläkare på deltid eller svårighetsklasser där antalet personer av någotdera könet var mindre än sex.

I vår jämställdhets- och likabehandlingsplan har vi fastställt att om löneskillnaden inom en svårighetsklass är minst 5 procent åt endera hållet, gör personalavdelningen en särskild utredning om orsaken till skillnaderna. Om vi upptäcker skillnader som inte kan förklaras, inleder personalavdelningen diskussioner med cheferna för att reda ut ärendet närmare och för att ta fram en lösning. Närmare utredningsåtgärder i anslutning till detta görs under 2022.

Nyrekryterad personal och personalomsättning (GRI 401-1)

	2021	2020
Antal anställningar i slutet av redovisningsperioden	640	662
Nya anställningar	85	73
Avslutade anställningar	72	48
Personalavgång bland de fast anställda	8,6	3,8
Nya anställningar/fast anställda	53	47
Avslutade anställningar/fast anställda	51	26
Antal sommararbetare	38	35
Anställningar som avslutats på produktionsmässiga och ekonomiska grunder	32	11

Åldersfördelningen bland personal och förvaltningsorgan (GRI 405-1)

	2021	2021 %	2020	2020 %
Personal				
Under 30	55	9 %	52	8 %
30-50	327	51 %	342	52 %
Över 50	258	40 %	268	40 %
Styrelsen				
Under 30	0	0 %	0	0 %
30-50	4	33 %	6	55 %
Över 50	8	67 %	5	45 %
Förvaltningsrådet				
Under 30	0	0 %	0	0 %
30-50	9	30 %	12	40 %
Över 50	21	70 %	18	60 %

Utbildningstimmar i genomsnitt om året per person (GRI 404-1)

	2021	2020
Utbildningstimmar i genomsnitt, hela personalen	19	18
Utbildningstimmar i genomsnitt, kvinnor	18	18
Utbildningstimmar i genomsnitt, män	21	17
Utbildningstimmar i genomsnitt, ledningsgruppen	22	28
Utbildningstimmar i genomsnitt, ledningen på mellannivå	23	24
Utbildningstimmar i genomsnitt, gruppchefer	32	37
Utbildningstimmar i genomsnitt, tjänstemän och sakkunniga	18	16

Personalens och förvaltningsorganens mångfald (GRI 405-1)

	2021	2021 %	2020	2020 %
Hela personalen, totalt	640		662	
Hela personalen, kvinnor	389	61 %	414	63 %
Hela personalen, män	251	39 %	248	37 %
Tjänstemän och sakkunniga, totalt	563		581	
Tjänstemän och sakkunniga, kvinnor	339	60 %	361	62 %
Tjänstemän och sakkunniga, män	224	40 %	220	38 %
Gruppchefer, totalt	28		31	
Gruppchefer, kvinnor	21	75 %	23	74 %
Gruppchefer, män	7	25 %	8	26 %
Ledning på mellannivå, totalt	39		39	
Ledning på mellannivå, kvinnor	24	62 %	24	62 %
Ledning på mellannivå, män	15	38 %	15	38 %
Ledningsgruppen, totalt	10		11	
Ledningsgruppen, kvinnor	5	50 %	6	55 %
Ledningsgruppen, män	5	50 %	5	45 %
Styrelsen, totalt	12		11	
Styrelsen, kvinnor	2	17 %	1	9 %
Styrelsen, män	10	83 %	10	91 %
Förvaltningsrådet, totalt	30		30	
Förvaltningsrådet, kvinnor	12	40 %	12	40 %
Förvaltningsrådet, män	18	60 %	18	60 %

Antal anställda i Ilmarinen indelade enligt anställning och arbetsavtal samt enligt kön (GRI 102-8)

	2021	2021 %	2020	2020 %
Fasta anställningar, totalt	596	93 %	627	95 %
Fasta anställningar, kvinnor	365	61 %	395	63 %
Fasta anställningar, män	231	39 %	232	37 %
Fasta heltidsanställningar, totalt	552	93 %	586	93 %
Fasta heltidsanställningar, kvinnor	336	61 %	364	62 %
Fasta heltidsanställningar, män	216	39 %	222	38 %
Fasta deltidsanställningar, totalt	44	7 %	41	7 %
Fasta deltidsanställningar, kvinnor	29	66 %	31	76 %
Fasta deltidsanställningar, män	15	34 %	10	24 %
Tidsbundna anställningar, totalt	44	7 %	35	5 %
Tidsbundna anställningar, kvinnor	24	55 %	19	54 %
Tidsbundna anställningar, män	20	45 %	16	46 %

Ilmarinens GRI-innehållsindex

Vi har använt den internationella referensramen GRI Standards i sammanställningen av den här rapporten. Referensramen som upprätthålls av Global Reporting är en av de mest använda rapporteringsramarna. Dessutom har vi tillämpat den internationella Task Force for Climate Change, dvs. TCFD-rapporteringsramen som syftar till att förbättra rapporteringen om klimatförändringens inverkan på affärsverksamheten.

GRI-indexet sammanställer de rapporterade uppgifterna enligt GRI Standards-riktlinjerna. Indexet hjälper dig att hitta uppgifter i rapporten och att jämföra dem med uppgifterna för andra bolag som rapporterar enligt GRI-referensramen.

Kod	GRI standard	Rapportering
Standardinnehåll		
Beskrivning av bakomliggande organisation		
102-1	Namnet på den redovisande organisationen	Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen
102-2	Sektorer, varumärken, produkter och tjänster	s. 6
102-3	Lokalisering av organisationens huvudkontor	Porkkalagatan 1, 00180 Helsingfors, Finland
102-4	Verksamhetsländer	s. 6
102-5	Organisationens ägarstruktur och företagsform	s. 6
102-6	Marknader som organisationen är verksam på, sektorer	s. 6
102-7	Den redovisande organisationens storlek	s. 6, 18, 73
102-8	Information om löntagare och andra anställda	s. 75 Uppgifter rapporteras inte per region, eftersom funktionerna är koncentrerade till Helsingfors förutom några enstaka arbetstagare i andra regioner.
102-9	Leverantörskedja	s. 65
102-10	Betydande förändringar i organisationen och leverantörskedjan	Inga betydande förändringar i organisationen i 2021.
102-11	Beskrivning av om och hur organisationen följer Försiktighetsprincipen	s. 66
102-12	Externt utvecklade principer eller andra initiativ som organisationen anslutit sig till eller stödjer	s. 54–55, 66
102-13	Medlemskap i organisationer och lobbyorganisationer	s. 66
Strategi och analys		
102-14	Verkställande direktörens översikt	s. 12
Etik och integritet		
102-16	Värden och affärsrörelseprinciper	s. 7, 37, 64
Styrning		
102-18	Förvaltningsstruktur	Verksamhetsberättelse och bokslut

Intressentdialog		
102-40	Förteckning över organisationens intressentgrupper	s. 66
102-41	Andel av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal	s. 72
102-42	Princip för identifiering och urval av intressenter	Berörda parter har identifierats i analysen av intressenterna under 2015. Efter det har identifieringen av intressegrupperna inte beskrivits med en särskild analys.
102-43	Tillvägagångssätt vid kommunikation med intressenter	s. 67
102-44	Viktiga områden och frågor som har lyfts via kommunikation med intressenter	s. 6, 12, 16, 17, 27, 33, 69
Redovisningspraxis		
102-45	Företagen i det konsoliderade koncernbokslutet	Verksamhetsberättelse och bokslut
102-46	Principer för redovisningens innehåll	s. 66, 68
102-47	Väsentlighetsaspekter	s. 68
102-48	Förändringar av information som lämnats i tidigare redovisningar	-
102-49	Betydande förändringar i redovisningens omfattning och aspekternas beräkningsgränse	GRI 102-7: antalet anställda vid årsskiftet rapporteras inte framöver. I avsnittet om personalen rapporteras närmare uppgifter om bolagets anställda under rapporteringsperioden. Den separata tabellen med denna mätare stryks. Uppgifterna rapporteras i anslutning till andra uppgifter. Den bästa bilden av bolagets verksamhetsskala ger kalkylen av den samhälleliga inkomstfördelningen och beskrivningen av penningflödena. Screeningen av placeringsobjekt för normförseelser rapporteras inte i fortsättningen, eftersom den normbaserade screeningen täcker 100 procent av de noterade direkta placeringarna och även bolagets interna hållbarhetsklassificering har en hög täckning. Uppgifterna i tabellen berättade närmast om de noterade direkta placeringarnas andel av den totala portföljen och inte direkt om hur täckande screeningen är. De instrument som inte ingår i Ilmarinens egen hållbarhetsklassificering är i regel mindre finländska börsbolag, vilkas verksamhet vi i övrigt följer noggrant. Det finns emellertid en normbaserad uppföljning av övriga icke klassificerade instrument och vi har granskat att bolagen inte verkar inom branscher med en hög koldioxidrisk. På så sätt klarar de våra minimikrav på en hållbar verksamhet.
102-50	Redovisningsperiod	1.1.–31.12.2021
102-51	Datum för den föregående redovisningen	24.3.2021.
102-52	Redovisningsfrekvens	Verksamhetsberättelse och bokslut
102-53	Kontaktperson för frågor angående redovisningen	info@ilmarinen.fi

102-54	Omfattningen av redovisningen i enlighet med GRI-standarderna	Vi har rapporterat om Ilmarinens ekonomiska och sociala ansvar samt miljöansvar sedan år 2007. Vi rapporterar nu enligt GRI-riktlinjerna för femte gången. Vi tillämpar riktlinjernas så kallade standardomfattning (Core). Rapporteringen är emellertid delvis mer omfattande än standardnivån.
102-55	GRI-innehållsförteckning	s. 77–82.
102-56	Bestyrkande av redovisningen	s. 84, 85. Rapporten publiceras på finska, svenska och engelska och endast som nätversion. Rapporten har granskats av KPMG:s Sustainable Finance & Corporate Responsibility.

Ledningsmodell

De allmänna kraven på beskrivningen av ledningssättet

103-1	Beräkningsgränser för väsentliga aspekter	Rapporteras inom ramen för varje viktigt tema.
103-2	Komponenterna i ledningsmodellen	Rapporteras inom ramen för varje viktigt tema.
103-3	Bedömningen av ledningsmodellen	Rapporteras inom ramen för varje viktigt tema.

Ekonomiska resultat

201-1	Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde	s. 8
201-2	Finansiell påverkan, samt andra risker och möjligheter för organisationens aktiviteter hänförliga till klimatförändringen	s. 40–42

Indirekt ekonomisk påverkan

203-2	Betydande indirekta ekonomiska effekter och deras omfattning	s. 5, 8–10, 21, 22, 30, 34
-------	--	----------------------------

Antikorruption

205-2	Kommunikation och utbildning i policyer och rutiner avseende motverkan mot korruption	s. 64
-------	---	-------

Miljöansvar

Utsläpp

305-4	Utsläppsintensitet för växthusgaser	s. 44. Beräkningsprinciperna anges i anslutning till tabellen.
-------	-------------------------------------	--

Compliance		
307-1	Betydande böter och sanktioner till följd av överträdelser av miljölagstiftningen	Inga sanktioner år 2021.
Sysselsättning		
401-1	Personalomsättning	s. 73 Anställda i moderbolaget Ilmarinen. Ålders- och könsfördelningen rapporteras inte på grund av ett litet totalt antal nya och avslutade anställningar. Uppgifter rapporteras inte per region, eftersom funktionerna är koncentrerade till Helsingfors förutom några enstaka arbetstagare i andra regioner. I beräkningen har sommarjobbare beaktats som en separat grupp. Avslutade anställningar omfattar alla anställningar som avslutats på produktionsmässiga och ekonomiska grunder.
Utbildning		
404-1	Utbildningstimmar i genomsnitt om året per person	s. 74
404-2	Program och utbildningar för anställdas utveckling	s. 69–70
Mångfald och jämlika möjligheter		
405-1	Mångfald i förvaltningsorganen och personalen	s. 73–75. Nyckeltal som beskriver mångfalden rapporteras inte, eftersom tillgänglig information inte finns.
405-2	Förhållandet mellan kvinnors och mäns grundlöner	s. 72 Vi rapporterar inte uppgifterna per personalgrupp, eftersom de grupper som granskas indelade enligt funktion eller ställning i flera fall skulle bestå av endast några personer eller en enskild person. Sedan 2021 har vi emellertid granskat att lönejämställdheten uppnås i varje svårighetsklass, men vi rapporterar inte siffrorna för enskilda svårighetsklasser.
Politik		
415-1	Politiskt stöd	Vi stöder inte politiska partier eller politiker.
Regelefterlevnad		
419-1	Överträdelser av lagar och författningar på det sociala och ekonomiska området	Inga sanktioner.
Kundernas integritet		
418-1	Totalt antal underbyggda klagomål gällande överträdelser mot kundintegriteten och förlust av kunddata	s. 18, 19

Ilmarinens mätare för företagsansvar (Key Performance Indicator)

KPI 1/21	Avbrottsfri utkomst	Snabba pensionsbeslut: handläggningstiden för ålders- och invalidpensionsökningar jämfört med andra arbetspensionsbolag. Andelen oförändrade invalidpensionsbeslut efter behandling i besvärsnämnden och jämförelse med konkurrenter.	s. 24
KPI 2/21	Kostnadseffektiv hantering av pensionskyddet	Omkostnadsprocent och omkostnadsresultat.	s. 9
KPI 3/21	Vi främjar arbetsförmågan	Rehabiliteringens effektivitet: andel som återvänder till arbetslivet (%): a) rehabiliteringsdeltagare från arbetslivet b) rehabiliteringsdeltagare från tidsbegränsad pension. Arbetsförmågeprojektens effektivitet.	s. 22
KPI 4/21	Vi skyddar dina personuppgifter	Antalet anmälningar om datasäkerhetsbrister till tillsynsmyndigheten.	s. 18
KPI 5/21	Ansvar för pensionstillgångarna	Placeringsarnas avkastning och Ilmarinens solvensgrad.	s. 34
KPI 6/21	Placeringsverksamhetens koldioxidavtryck	Högst 30 procent av placeringsobjektens verksamhet får utgöras av verksamhet med hög koldioxidrisk. Målet sänkts till 15 procent senast år 2025. Åtgärder för att minska fastigheternas energiförbrukning.	s. 42
KPI 7/21	Aktivt ägande och påverkan	Antal påverkansprocesser. Påverkansprocesser som gett önskat resultat under året.	s. 56
KPI 8/21	Gemensamma framgångar	Personalens upplevelse av arbetet: personalens villighet att rekommendera oss som arbetsgivare (eNPS).	s. 70
KPI 9/21	Rättvisa och mångfald	Jämställdheten mellan könen i arbetsgemenskapen: kvinnornas genomsnittslön av männens lön (exkl. verkställande direktören/hela personalen) Balans mellan antalet manliga och kvinnliga chefer och ledande specialister.	s. 72 s. 72

Övriga mätare

Premieinkomst och utbetalda pensioner	s. 5
Solvens	s. 10
ArPL-avgiften	s. 14
ArPL-försäkrade och försärkinga	s. 18
Kundomsättning, arbetsgivare och företagare	s. 18
Företagare som tecknat en FöPL-försäkring i Ilmarinen	s. 18
Invalidpensioner och rehabiliteringsstöd	s. 21
Ilmarinens arbetshälsoprojekt och utbildningar	s. 23
Nyckeltal inom rehabilitering	s. 24
Pensioner	s. 26
Nycketal för pensioner	s. 30
Investeringens nyckeltal	s. 34–35
Placeringstillgångarnas marknadsvärde enligt tillgångsslag	s. 36
Andelen företag som rapporterat om växthusgasutsläpp	s. 42
Andelen förnybar energi och stenkol av energiproduktionen i de elbolag som Ilmarinen investerar i	s. 47
Ilmarinens växelverkan i ärenden som berör miljö och sociala frågor med de företag som ingår i placeringsportföljen	s. 56
Aktivitet på bolagsstämmor	s. 56
Påverkningsprocesser	s. 56
Noterade aktier och fastighetsplaceringar efter område	s. 36
Nyckeantal för fastighetsplaceringar	s. 54
Målen i energieffektivitetsavtalen TETS och VAETS	s. 42
LEED-certifierade fastigheter	s. 58
Fastighetsplaceringarnas koldioxidavtryck	s. 59
Vattenintensiteten i fastigheter	s. 59
Skatter i anslutning till Ilmarinens egen verksamhet och skatteavtryck	s. 61
Ilmarinens upphandlingar	s. 65

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PO Box 1037
00101 Helsinki
FINLAND

Telefon +358 20 760 3000
www.kpmg.fi

Oberoende bestyrkanderapport till ledningen för Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen

Detta är en översättning av den ursprungliga finskspråkiga bestyrkanderapporten.

På begäran av ledningen för Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen (härefter "Ilmarinen") har vi utfört ett uppdrag som ger begränsad säkerhet för de företagsansvarsnyckeltal (härefter "Företagsansvarsinformation"), som presenteras i Ilmarinens årsredovisning och företagsansvarsrapport 2021, för verksamhetsåret som slutade den 31a december 2021.

Ledningens ansvar

Ledningen för Ilmarinen ansvarar för upprättandet av den Företagsansvarsinformation och dess innefattande påståenden samt framförande i enlighet med rapporteringskriterier, dvs. GRI Sustainability Reporting Standards. Ledningen för Ilmarinen ansvarar för att fastställa mål gällande framförande och rapportering av hållbar utveckling, inklusive identifieringen av intressenter och väsentlighetsfrågor; och för upprättandet och upprätthållandet av lämplig prestandahantering och interna kontrollsystem, ur vilken den rapporterade informationen är härledd.

Våra skyldigheter

Vår skyldighet är att utföra ett bestyrkandeuppdrag som ger begränsad säkerhet och presentera en oberoende slutsats av den Företagsansvarsinformation som varit föremål för bestyrkandeuppdraget. Vi har utfört vårt uppdrag i enlighet med den internationella bestyrkandestandarden ISAE 3000 (omarbetad), Andra bestyrkandeuppdrag än revisioner och översiktliga granskningar av historisk finansiell information, utfärdad av International Auditing and Assurance Standards Board IAASB. Standarden kräver att vi planerar och upprättar uppdraget för att erhålla begränsad säkerhet om att den Företagsansvarsinformationen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

KPMG Oy Ab tillämpar den internationella standarden för kvalitetskontroll International Standard on Quality Control ISQC 1 och upprätthåller sålunda ett omfattande kvalitetskontrollsystem som innefattar dokumenterade principer och tillvägagångssätt angående förenlighet med etiska krav, standarder för yrkesutövning samt krav i lagar och andra författningar.

Vi fyller kraven för oberoende och andra etiska krav i enlighet med internationella Code of Ethics for Professional Accountants utgiven av International Ethics Standards Board for Accountants IESBA, som baserar sig på de fundamentala principerna om integritet, objektivitet, yrkeskompetens och vederbörlig omsorg, konfidentialitet och yrkesetik.

I uppdraget genomförda åtgärder

Ett uppdrag som ger begränsad säkerhet genomförs genom förfrågningar främst till personer som ansvarar för upprättandet av Företagsansvarsinformationen, samt genom att tillämpa analytiska och andra lämpliga metoder för inhämtning av bevis. I vårt uppdrag har vi vidtagit bl.a. följande åtgärder:

- Intervjuat representanter för Ilmarinens högsta ledning och relevant personal som ansvarar för beredningen av materialet som används i Företagsansvarsinformationen;
- Utvärderat i vilken utsträckning den presenterade Företagsansvarsinformationen följer GRI Sustainability Reporting Standards innehållsspecifikationer för rapporteringen;
- Utvärderat processer, datasystem och praktiska förfaranden för dataadministration för att samla in och konsolidera uppgifterna angående Företagsansvarsinformation;
- Gått igenom den presenterade Företagsansvarsinformationen och utvärderat kvaliteten på informationen samt fastställandet av kalkylgränser och;
- Testat med hjälp av stickprov från originaldokument och system huruvida den Företagsansvarsinformation som angetts är korrekt och fullständig.

Åtgärderna utförda i ett uppdrag som ger begränsad säkerhet varierar i beskaffenhet och samordning från uppdrag som ger rimlig säkerhet. Åtgärderna är mindre i omfattning, och nivån av säkerhet uppnådd i uppdrag som ger begränsad säkerhet är följaktligen substantiellt lägre än säkerheten som skulle ha nåtts med att utföra ett uppdrag som ger rimlig säkerhet.

Begränsningar som hänför sig till uppdragets natur

Naturliga begränsningar uppkommer i alla bestyrkandeuppdrag på grund av selektiv prövning av informationen som granskas. Således kan oupptäckta oegentligheter, felaktigheter eller åsidosättande av regelverk förekomma. Dessutom kan icke-finansiell data vara mer beroende av naturliga begränsningar än finansiell data, med hänsyn till dess natur och metoderna som används för att avgöra, beräkna och estimeras dylikt data.

Slutsats

Vår slutsats har utformats på grundval av, och är föremål för, de frågor som beskrivs i denna rapport.

Vi anser att vi inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga bevis som grund för vårt uttalande.

På basen av de åtgärder som utförts och de bevis vi erhållit, har inget kommit till vår kännedom som skulle ge oss anledning att anta att informationen som varit föremål för detta bestyrkandeuppdrag inte, i allt väsentligt, skulle vara framställd i enlighet med rapporteringskriterierna för GRI Sustainability Reporting Standards.

Helsingfors, den 18e mars 2022
KPMG Oy Ab

Juha-Pekka Mylén
CGR

Tomas Otterström
Partner, Advisory

ILMARINEN

ilmarinen.fi